

דוחות כספיים ליום 30 ביוני 2021

דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2021

- 1.....**דוח הדירקטוריון**
- 2.....**תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים**
- 3.....**נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים
המיוחסים לחברה עצמה (תקנה 38ג')**
- 4.....**דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי**

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1-1	1. תיאור בעלי השליטה בחברה
1-1	2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד
1-1	2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות
1-9	2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי
1-12	2.3 מקורות מימון
1-12	3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח
1-14	4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד
1-14	4.1 כללי
1-15	4.2 חיסכון ארוך טווח
1-19	4.3 ביטוח בריאות
1-20	4.4 ביטוח כללי
1-21	5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהול
1-23	6. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד
1-23	6.1 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים
1-23	6.2 התחייבויות תלויות
1-23	6.3 הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021 (להלן: "דוח הדירקטוריון") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") בששת החודשים הראשונים לשנת 2021 (להלן: "תקופת הדוח") ובשלושת החודשים שמסתיימים ביום 30 ביוני 2021 (להלן: "הרבעון").

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. דוח הדירקטוריון, ביחס לעסקי הביטוח, ערוך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "ממונה") ובהתחשב בכך שבידי המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (להלן: "הדוח התקופתי" ו/או "דוחות כספיים שנתיים").

1. תיאור בעלי השליטה ושינויים בהחזקות בחברה

במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה.

לפרטים נוספים בדבר ההחזקות בחברה בתקופת הדוח ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (למידע בדבר מגזרי הפעילות, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים).

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח

הרווח הכולל לאחר מס לבעלי מניות החברה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-760 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ-345 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מתשואות גבוהות שהחברה השיגה בשוקי ההון וכן מעליות ערך בהשקעות פיננסיות בלתי סחירות, כך שהמרווח הפיננסי בביטוח חיים הסתכם לסך של כ-842 מיליוני ש"ח והכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים הסתכמו לסך של כ-477 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בסך של כ-257 מיליוני ש"ח והפסדים מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-52 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, אשר הושפעו אשתקד ממשבר הקורונה.

בנוסף, בתקופת הדוח התוצאות העסקיות של החברה מציגות המשך שיפור בהתאם לתוכנית האסטרטגית, כך שבתקופת הדוח חל שיפור בתוצאות החיתומיות בתחומי הביטוח כמפורט להלן בסעיפים 2.1.1-2.1.3. הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-12,117 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-9,656 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-25%. הגידול נובע בעיקר מתקבולים בגין מוצרי חסכון טהור במגזר חיים, מגידול בדמי גמולים בגמל ובפנסיה וכן מגידול בפרמיות בביטוח כללי, תוך שמירה על רמת הוצאות הדומה לתקופה המקבילה אשתקד, זאת על אף שההוצאות בתקופת הדוח כוללות גידול בתגמול המשנתנה לאור תוצאות החברה.

האמור לעיל הביא לירידה ביחס שבין סך הוצאות הנהלה וכלליות ועמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות לסך הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה, ליחס של כ-12% בתקופת הדוח מיחס של כ-14% בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח הינו גם למרות שבתקופת הדוח החברה הגדילה את עתודות הביטוח בגין סביבת הריבית הנמוכה בסך של כ-78 מיליוני ש"ח, לעומת הקטנת עתודות בסך של כ-66 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד כמפורט בטבלה להלן.

הנכסים המנוהלים על ידי החברה הסתכמו ביום 30 ליוני 2021 לסך של כ-258 מיליארדי ש"ח לעומת סך של כ-237 מיליארדי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, גידול של כ-9%.

התשואה להון במונחים שנתיים בתקופת הדוח עמדה על שיעור של 24.1%, לעומת שיעור שלילי של 12.1% בתקופה המקבילה אשתקד, אשר הושפעה משוק ההון בשל משבר הקורונה.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח (המשך)

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון ובתקופות המקבילות אשתקד, בהתאמה, כמפורט להלן, כוללות בין היתר, את ההשפעות המפורטות הבאות (לפרטים בדבר השפעות נוספות על תוצאות מגזרי הפעילות, ראה סעיף ד' להלן).

לשנת		4-6		1-6	
2020	2020	2021	2020	2021	
מבוקר		בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח					
ביטוח חיים –					
רווח (הפסד) בגין שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום פריסת עתודה לגמלה (פקטור K)					
144	63	(14)	19	33	
(32)	(20)	-	(154)	(35)	
סך הכל השפעת השינויים בריבית על ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום					
112	43	(14)	(135)	(2)	
(9)	-	-	-	-	
103	43	(14)	(135)	(2)	
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים					
השפעת השלכות ועדת וינוגרד וקמיניץ ובהתחשב בפסק דין שניתן למל"ל ⁽¹⁾					
45	(1)	-	(3)	-	
(30)	-	(19)	-	(46)	
15	(1)	(19)	(3)	(46)	
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי					
292	(54)	46	204	(30)	
ביטוח סיעוד במגזר בריאות- בחינת נאותות עתודות (LAT)					
410	(12)	13	66	(78)	
סך הכל לפני מס					

הערות:

1. בחודש ספטמבר 2020 ניתן פסק דין של בית המשפט העליון בתיק בו המוסד לביטוח לאומי היה צד לו, במסגרתו קבע בית המשפט, כי היה על המוסד לביטוח לאומי להעמיד את תביעת השיבוב שהגיש על בסיס ריבית היוון בשיעור של 3% (חלף ריבית היוון בשיעור של 2% שנדרשה על ידי המוסד לביטוח לאומי). זאת בהתאם למסקנות ועדת קמיניץ (להלן: "השלכות ועדת וינוגרד וקמיניץ").

ב. תוצאות החברה ברבעון

הרווח הכולל לאחר מס לבעלי מניות החברה רבעון הנוכחי הסתכם לסך של כ-357 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-139 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח ברבעון הנוכחי נובע בעיקר מתשואות גבוהות שהחברה השיגה בשוקי ההון וכן מעליות ערך בהשקעות פיננסיות בלתי סחירות, כך שהמרווח הפיננסי בביטוח חיים הסתכם לסך של כ-322 מיליוני ש"ח והכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים הסתכמו לסך של כ-267 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בסך של כ-189 מיליוני ש"ח והכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-136 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, ברבעון הנוכחי התוצאות העסקיות של החברה מציגות המשך שיפור בהתאם לתוכנית האסטרטגית. כך שברבעון הנוכחי חל שיפור בתוצאות חיתומיות בתחומי הביטוח כמפורט להלן בסעיפים 2.1.1-2.1.3. הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-6,574 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-4,448 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-48%, הגידול נובע בעיקר מתקבולים בגין מוצרי חסכון טהור במגזר חיים, מגידול בדמי גמולים בגמל ובפנסיה וכן מגידול בפרמיות בביטוח כללי, תוך שמירה על רמת הוצאות הדומה לתקופה המקבילה אשתקד. זאת על אף שההוצאות רבעון הנוכחי כוללות גידול בתגמול המשתנה לאור תוצאות החברה.

האמור לעיל הביא לירידה ביחס שבין סך הוצאות הנהלה וכלליות ועמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות לסך הפרמיות שהורווחו ברוטו דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה, ליחס של כ-11% ברבעון הנוכחי מיחס של כ-15% בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח הינו גם כתוצאה מכך שברבעון הנוכחי החברה הקטינה את עתודות הביטוח בגין סביבת הריבית הנמוכה בסך של כ-13 מיליוני ש"ח, לעומת הגדלת עתודות בסך של כ-12 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד כמפורט בטבלה לעיל.

התשואה להון במונחים שנתיים ברבעון הנוכחי עמדה על שיעור של 21.3%, לעומת שיעור של 10.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

ג. אירועים אחרי תאריך הדיווח

- גיוס חוב בחברת כלל ביטוח

לאחר תאריך הדיווח אישר דירקטוריון כלל ביטוח, אישור עקרוני להנפקת כתבי התחייבות נדחים (סדרה יב') אשר תמורתה מיועדת להיות מוכרת כהון רובד 2. לפרטים נוספים ראה ביאור 8(ט) בדוחות הכספיים ביניים.

- מכלול- כלל החזקות

לפרטים אודות פרסום תשקיף להנפקה ראשונה לציבור של מניות חברת מכלול, ראה ביאור 8(י) בדוחות הכספיים ביניים.

ד. פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים

להלן פירוט רכיבים עיקריים ברווח הכולל:

לשנת	4-6		1-6		
2020	2020	2021	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		סעיף		במיליוני ש"ח
366	(4)	143	(295)	567	2.1.1.1 ביטוח חיים
6	9	6	4	11	2.1.1.4 פנסיה
(2)	4	3	1	4	2.1.1.3 גמל
370	8	152	(290)	582	סך הכל חיסכון ארוך טווח
49	80	77	(138)	87	2.1.2 ביטוח כללי
175	29	97	40	97	2.1.3 בריאות
143	35	48	68	86	2.1.6 הוצאות מימון
381	124	259	(74)	463	2.1.4 אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח
832	206	538	(530)	1,143	סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס
226	66	179	(185)	381	מיסים (הטבת מס) על הרווח הכולל
					סך הכל רווח (הפסד) הכולל לתקופה, נטו
606	140	359	(345)	762	ממס
602	139	357	(345)	760	מיוחס לבעלי המניות של החברה
4	2	1	-	3	מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10.6	10.7	21.3	(12.1)	24.1	תשואה להון במונחים שנתיים (באחוזים) *

(* התשואה להון מחושבת על בסיס הרווח לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה מחולק בהון לתחילת התקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.1 חיסכון ארוך טווח

2.1.1.1 פעילות ביטוח חיים

הערה	4-6		1-6		ביטוח חיים
	2020	2021	2020	2021	
הגידול בפרמיות בתקופת הדוח וברבעון, נובע בעיקר מחזרה לשוק העבודה שהפסיקה את מגמת הקיטון בפרמיות במוצרי מנהלים בביטוח חיים, בשל משבר הקורונה.	1,360	1,554	2,851	3,021	פרמיות שהורווחו ברוטו
תקופת הדוח- המעבר לרווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהשקעות לרבות גידול במרווח הפיננסי בביטוח חיים שהסתכם לסך של כ-842 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בסך של כ-257 מיליוני ש"ח אשתקד. מתוך הסכום, בתקופת הדוח נגבו דמי ניהול משתנים בסך של כ-384 מיליוני ש"ח לעומת העדר גביה אשתקד. התשואה הריאלית ברוטו בפוליסות משתתפות ברווחים עמדה על שיעור של 7.47% לעומת שיעור שלילי של 5.44% אשתקד, בשל משבר הקורונה.	(4)	143	(295)	567	רווח (הפסד) כולל
כמו כן, בתקופת הדוח גדלו העתודות בשל השפעות פיננסיות בסך של כ-2 מיליוני ש"ח לעומת הגדלת עתודות בסך של כ-135 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. רבעון- המעבר לרווח ברבעון הנוכחי נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות, לרבות במרווח הפיננסי שהסתכם לסך של כ-322 מיליוני ש"ח ברבעון הנוכחי לעומת סך של כ-189 מיליוני ש"ח אשתקד, זאת על אף הקיטון בתשואה הריאלית בפוליסות משתתפות ברווחים, שעמדו על שיעור של 2.54% ברבעון הנוכחי לעומת שיעור של 5.96% בתקופה המקבילה אשתקד. בעיקר בשל גביית דמי ניהול משתנים בסך של כ-136 מיליוני ש"ח ברבעון הנוכחי, לעומת העדר גבייה אשתקד של דמי ניהול משתנים בגין הפסדי השקעות שנצברו למבטוחים, ואשר הושבו במהלך שנת 2020. מנגד, גדלו העתודות לקיצבה וגמלאות בתשלום בשל סביבת הריבית הנמוכה בסך של כ-14 מיליוני ש"ח לעומת קיטון עתודות בסך של כ-43 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.					
	1.7%	1.5%	1.6%	1.5%	שיעור הפדיונות של פוליסות ביטוח החיים מעתודה ממוצעת במונחים שנתיים:

4-6		1-6		ביטוח חיים
2020	2021	2020	2021	
3,239	2,356	(3,810)	4,899	רווחי (הפסדי) השקעה שנזקפו למבטוחים בפוליסות משתתפות ברווחים- להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבטוחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה (במיליוני ש"ח):

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.1 חיסכון ארוך טווח (המשך)

2.1.1.2 נתונים בדבר הפרמיות שהורווחו, דמי הניהול ומרווח פיננסי בביטוח חיים:

לשנת	4-6		1-6		במיליוני ש"ח
2020	2020	2021	2020	2021	
305	-	136	-	384	דמי ניהול משתנים
485	117	142	236	278	דמי ניהול קבועים
790	117	278	236	661	סך כל דמי ניהול
981	189	322	257	842	סך הכל מרווח פיננסי ודמי ניהול
5,094	1,235	1,260	2,562	2,521	פרמיות שוטפות
634	124	293	289	499	פרמיות חד פעמיות
5,729	1,360	1,554	2,851	3,021	סך הכל פרמיות שהורווחו ברוטו
44	16	10	39	19	פרמיות שוטפות
1,540	218	1,488	804	2,384	פרמיות חד פעמיות
					סך הכל פרמיות בגין חיסכון
1,584	234	1,498	843	2,404	טהור

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (ק"ן י')

לשנת	4-6		1-6		במיליוני ש"ח
2020	2020	2021	(*)2020	2021	
6.38	5.96	2.54	(5.44)	7.47	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
4.92	5.80	2.05	(5.71)	6.12	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
5.74	5.75	3.87	(6.09)	8.87	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
4.29	5.59	3.38	(6.36)	7.50	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (ק"ן י' החדשה)

לשנת	4-6		1-6		במיליוני ש"ח
2020	2020	2021	(*)2020	2021	
6.37	6.16	2.33	(5.35)	6.95	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
5.29	5.88	2.09	(5.84)	6.44	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
5.74	5.94	3.66	(6.00)	8.34	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
4.66	5.67	3.41	(6.50)	7.83	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

(*) התשואה השלילית אשתקד, נובעת בעיקרה בשל משבר הקורונה.

2.1.1.3 פעילות הגמל

	4-6		1-6		
הערה	2020	2021	2020	2021	
הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מגידול בתיק המנוהל וכן מגידול בהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו בתקופת הדוח לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד.	4	3	1	4	רווח כולל
הגידול נובע מגידול בהפקדות השוטפות ובהפקדות החד פעמיות לפי סעיף 190.	455	803	1,064	1,423	דמי גמולים

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.1 חיסכון ארוך טווח (המשך)

2.1.1.4 פעילות הפנסיה

הערה	4-6		1-6		
	2020	2021	2020	2021	
תקופת הדוח - הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מגידול בתיק המנוהל וכן מגידול בהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו בתקופת הדוח לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד.	9	6	4	11	רווח כולל
רבעון - הקיטון ברווח ברבעון, נובע מגידול בהוצאות ביחס לאשתקד, בעיקר בגין הוצאות שנחסכו אשתקד בשל משבר הקורונה.					
	1,485	1,671	3,054	3,230	דמי גמולים

2.1.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל

הערה	4-6		1-6		
	2020	2021	2020	2021	
ביטוח כללי					
הגידול בפרמיות בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי נובע בעיקר מעסקי הפרט מרכב חובה ורכב רכוש וכן מגידול בביטוחי עסקים הגדולים.	661	806	1,346	1,602	פרמיות ברוטו
תקופת הדוח - המעבר לרווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות הנובעות מהיוון והצמדה לעומת תקופה מקבילה אשתקד, שהושפעה בשל משבר הקורונה. בנוסף, חל שיפור חיתומי בעיקר בענפי רכוש וחבויות. מנגד בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-46 מיליוני ש"ח לעומת כ-3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.	80	77	(138)	87	רווח (הפסד) כולל
רכב רכוש					
הגידול בפרמיה בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי נובע בעיקר משיפור בעסקי הפרט.	149	182	355	416	פרמיות ברוטו
תקופת הדוח - הקיטון ברווח בתקופת הדוח נובע מכך שתקופה מקבילה אשתקד התאפיינה בירידה בשכירות התביעות בשל מדיניות הסגרים בעקבות משבר הקורונה, השפעה זו קוזזה בחלקה בשל גידול בהכנסות מהשקעות.	34	9	27	24	רווח כולל לפני מס
הרבעון - הקיטון ברווח נובע בעיקר מעלייה בשכירות התביעות ברבעון הנוכחי בשל חזרה לשגרה ביחס לאשתקד, כאמור לעיל.					
	48%	77%	58%	72%	LR ברוטו
	41%	69%	51%	64%	LR בשייר
	76%	103%	85%	98%	CR ברוטו
	77%	100%	85%	96%	CR בשייר
רכב חובה					
הגידול בפרמיות בתקופת הדוח וברבעון נובע בעיקר מעסקי הפרט.	119	147	264	311	פרמיות ברוטו
תקופת הדוח - השיפור ברווח נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות הנובעות מהיוון והצמדה. מנגד, בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-20 מיליוני ש"ח.	20	17	(64)	-	רווח (הפסד) כולל

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל (המשך)

הערה	4-6		1-6		
	2020	2021	2020	2021	
ענפי רכוש ואחרים					
הגידול בפרמיות בתקופת הדוח וברבעון נובע בעיקר מגידול בעסקים גדולים.	249	288	465	527	פרמיות ברוטו
תקופת הדוח - הגידול ברווח נובע בעיקר משיפור חיתומי בענפי רכוש ומגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות הנובעות מהיוון והצמדה. מנגד בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-6 מיליוני ש"ח.	33	25	16	41	רווח כולל
הרבעון - הקיטון ברווח נובע בעיקר מהגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-6 מיליוני ש"ח.					
	18%	45%	20%	30%	LR ברוטו
	18%	39%	31%	32%	LR בשייר
	40%	65%	44%	53%	CR ברוטו
	51%	69%	74%	70%	CR בשייר
ביטוח אשראי					
	27	32	54	61	פרמיות ברוטו
תקופת הדוח - המעבר לרווח נובע בעיקר מהגדלת עתודות ביטוח אשתקד בשל משבר הקורונה.	13	11	(2)	19	רווח (הפסד) כולל
	9%	20%	66%	24%	LR בשייר
	35%	47%	94%	50%	CR בשייר
ענפי חבויות					
הגידול בפרמיות בתקופת הדוח וברבעון נובע בעיקר מגידול בעסקים גדולים.	117	157	209	287	פרמיות ברוטו
תקופת הדוח - המעבר לרווח נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות הנובעות מהיוון והצמדה. בנוסף חל שיפור חיתומי בכל ענפי החבויות. מנגד בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-19 מיליוני ש"ח.	(19)	15	(115)	4	רווח (הפסד) כולל
הרבעון - המעבר לרווח נובע בעיקר משיפור חיתומי ומגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות הנובעות מהיוון והצמדה. מנגד בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-9 מיליוני ש"ח.					

2.1.3 ביטוח בריאות

הערה	4-6		1-6		
	2020	2021	2020	2021	
תקופת הדוח וברבעון - בתקופת הדוח וברבעון נרשם גידול בפרמיות בפעילות הפרט.	316	346	652	678	פרמיות שהורווחו ברוטו
תקופת הדוח - הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות בתקופת הדוח, לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד, בשל משבר הקורונה. הגידול ברווח קוזז מגידול בהפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ-30 מיליוני ש"ח, לעומת קיטון בהפרשה בסך של כ-204 מיליוני ש"ח אשתקד.	29	97	40	97	רווח (הפסד) כולל
רבעון - הגידול ברווח ברבעון הנוכחי נובע מקיטון בהפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ-46 מיליוני ש"ח, לעומת גידול בהפרשה בסך של כ-54 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח קוזז מקיטון בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות ברבעון הנוכחי, לעומת הכנסות מהשקעות ברבעון המקביל אשתקד.					

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.3. ביטוח בריאות (המשך)

		4-6		1-6	
הערה		2020	2021	2020	2021
ענף סיעוד – רווח (הפסד) כולל					
פרט	24	91	69	(20)	תקופת הדוח – הקיטון ברווח נובע בעיקר מגידול ההפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) אשר השפיעה על הרווח הכולל בתקופת הדוח בסך של כ-32 מיליוני ש"ח, לעומת קיטון בהפרשה בסך של כ-200 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השפעה זו קוזזה בחלקה מהכנסות מהשקעות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד.
קולקטיבים, לרבות קופות חולים	33	(72)	9	(5)	רבעון - המעבר לרווח ברבעון הנוכחי לעומת רבעון מקביל אשתקד נובע בעיקר מקיטון ההפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) אשר השפיעה על הרווח הכולל ברבעון הנוכחי בסך של כ-48 מיליוני ש"ח, לעומת גידול בהפרשה בסך של כ-54 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השפעה זו קוזזה בחלקה מקיטון ברבעון הנוכחי בהכנסות מהשקעות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת רבעון מקביל אשתקד.
קולקטיבים, לרבות קופות חולים	33	(72)	9	(5)	תקופת הדוח – המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד, ובנוסף בתקופה אשתקד נרשמה התפתחות שלילית בתביעות בקולקטיב מכבי ולאומית.
קולקטיבים, לרבות קופות חולים	33	(72)	9	(5)	רבעון – המעבר מהפסד לרווח ברבעון הנוכחי לעומת רבעון מקביל אשתקד נובע בעיקר מהתפתחות שלילית אשתקד בתביעות בקולקטיב מכבי ולאומית.
ענף מחלות ואשפוז – רווח (הפסד) כולל	44	21	20	53	תקופת הדוח - הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מהכנסות מהשקעות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר קוזז בחלקו בתקופת הדוח מקיטון ברווח החיתומי לעומת תקופה מקבילה אשתקד.
זמן ארוך	44	21	20	53	רבעון – הקיטון ברווח ברבעון הנוכחי לעומת רבעון מקביל אשתקד נובע מקיטון בהכנסות מהשקעות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת רבעון מקביל אשתקד ובנוסף מקיטון ברווח החיתומי ביחס לרבעון מקביל אשתקד.
זמן קצר	(5)	(1)	(1)	1	תקופת הדוח ורבעון – הגידול בהפסד נובע בעיקר מהפסדים בהשקעות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות ביחס להכנסות מהשקעות בתקופה וברבעון המקביל אשתקד.

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות ביטוח בריאות מסוג סיעוד משתתף ברווחים:

פוליסות סיעוד משתתף ברווחים מסוג פרט וקולקטיב					במיליוני ש"ח
4-6			1-6		
לשנת					
2020	2020	2021	2020	2021	
63	55	39	(66)	87	רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים

רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.4 אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח

הערה	4-6		1-6		במיליוני ש"ח
	2020	2021	2020	2021	
תקופת הדוח - הקיטון בהפסד והמעבר לרווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מהכנסות בהשקעות, לרבות עליות ערך בהשקעות פיננסיות בלתי סחירות, בסך של כ-477 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-52 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בשל משבר הקורונה.	124	259	(74)	463	סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס
רבעון - הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע מהכנסות מהשקעות, לרבות עליות ערך בהשקעות פיננסיות בלתי סחירות, בסך של כ-267 מיליוני ש"ח ברבעון הנוכחי, לעומת הכנסות מהשקעות בסך של כ-136 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.					

2.1.5 הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-461 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-436 מיליוני ש"ח אשתקד. וברבעון הסתכמו לסך של כ-235 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-214 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בהוצאות בתקופת הדוח וברבעון, נובע בעיקר מעלויות שכר משתנות לאור התוצאות הכספיות בשנה הנוכחית וכן מצמצום אשתקד בהוצאות הנהלה וכלליות בשל משבר הקורונה.

2.1.6 הוצאות המימון בפעילות שאינה מוקצית למגזרים

הוצאות המימון הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-86 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-68 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בתקופת הדוח נובע מעלייה של 1.4% במדד המחירים הידוע לצרכן, לעומת ירידה של 0.7% אשתקד.

ברבעון הסתכמו ההוצאות לסך של כ-48 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-35 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות המימון ברבעון נובע מעלייה של 1.3% במדד המחירים לצרכן, לעומת ירידה של 0.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי

2.2.1 נכסים

שיעור השינוי מדצמבר %	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 ביוני		במיליוני ש"ח
		2020	2021	
3	33,183	31,845	34,332	השקעות פיננסיות אחרות
נכסים מנוהלים עבור אחרים (שאינם נוסטרו) בקבוצה (במיליוני ש"ח):				
9	79,565	69,922	86,452	עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
11	37,348	35,231	41,307	עבור עמיתי קופות גמל ⁽¹⁾
11	86,859	76,601	96,221	עבור עמיתי קרנות פנסיה (*)
10	203,772	181,754	223,980	סך הכל נכסים מנוהלים עבור אחרים
9	236,955	213,599	258,312	סך הכל נכסים מנוהלים
(*) מתוך הסכום, סך הנכסים המנוהלים על ידי עתודות הוותיקה				
5	12,014	11,387	12,658	

1. הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקופות הגמל (למעט בגין קופת גמל שכלל ביטוח קיבלה על עצמה התחייבות לתשואה שנתית מינימלית מובטחת) וקרנות הפנסיה. לפרטים נוספים, ראה ביאור 3(א)(2) בדוחות הכספיים השנתיים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי (המשך)

2.2.2 התחייבויות פיננסיות

נכון לתאריך הדיווח, לקבוצה יש כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצרכי הון ויתרות המשמשות לפעילות השוטפת, לחברה אין יתרות חוב מלבד יתרות לפעילות שוטפת.

2.2.3 הון ודרישות הון

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי¹

על חברות הביטוח בקבוצה חלות הוראות משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II בהתאם להוראות חוזר המנחה "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II שפורסם ביום 14 באוקטובר 2020.

ביום 14 במרס 2021 פורסם מכתב הממונה ובו נדחה מועד הדיווח והפרסום של דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 עד ליום 30 ביוני 2021. בנוסף נקבע כי החברה רשאית לא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021.

ביום 29 ביוני 2021 אישרה ופרסמה כלל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 אשר מפורסם באתר האינטרנט של הקבוצה בכתובת

[/https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/financialstatementsandpressrelease](https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/financialstatementsandpressrelease)

יצוין כי חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מבוסס על נתונים ומודלים העשויים להיות שונים מאלה בהם עושה החברה שימוש במסגרת הדיווח הכספי, ואשר מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. בפרט, וכמפורט בחוזר משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי, מבוסס, במידה רבה, על מודל חישוב הערך הגלום. לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון שחלות על חברות בקבוצה ראה ביאור 16(ה) בדוחות הכספיים.

למידע נוסף, לרבות תיאור כללי של משטר כושר פירעון כלכלי, העקרונות הכלליים עליהם מבוסס המשטר, מתודולוגיית החישוב של המאזן הכלכלי ושל ההון הנדרש לכושר פירעון, הוראות לתקופת הפריסה, סקירה כללית של הוראות הממונה על שוק ההון הקשורות לדוח יחס כושר פירעון כלכלי, הגדרות מושגים מרכזיים, הערות והבהרות יש לקרוא גם את סעיפים 1, 3.1, 4.1 ו-5.1 לדוח יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2020.

החישוב שערכה כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2020 בוקר¹ על ידי רואי החשבון המבקרים.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון של כלל ביטוח לפי משטר Solvency II.

1. יחס כושר פירעון כלכלי

2019	2020	ליום 31 בדצמבר במיליוני ש"ח
מבוקר		
12,082	12,957	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
7,673	8,449	הון נדרש לכושר פירעון
4,409	4,509	עודף
157%	153%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
השפעת פעולות הונית מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה		
450	(112)	גיוס (פירעון) מכשירי הון
12,532	12,845	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
4,859	4,396	עודף
163%	152%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 3 להלן.

לאירוועים בתקופת הדוח ולאחר תאריך הדוח ולהשפעתם הפוטנציאלית על יחס כושר הפירעון ראה סעיף 2.1(א)-(ג) לעיל.

¹ הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)
2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי (המשך)
2.2.3 הון ודרישות הון (המשך)

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי⁽¹⁾ (המשך)

2. סף ההון (MCR)

2019	2020	ליום 31 בדצמבר
מבוקר		במיליוני ש"ח
1,918	2,112	סף ההון (MCR)
8,629	9,165	הון עצמי לעניין סף ההון

3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

בהתאם למכתב שפרסמה הרשות, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון חברת הביטוח. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

2019	2020	יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות
מבוקר		ליום 31 בדצמבר
		במיליוני ש"ח
9,267	9,686	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
9,588	10,509	הון נדרש לכושר פירעון
(321)	(823)	גירעון
97%	92%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים
השפעת פעולות הונאות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה		
450	(112)	גיוס (פרעון) מכשירי הון
9,717	9,585	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
129	(925)	עודף (גירעון)
101%	91%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים

עודף ההון לאור פעולות הונאות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי, ביחס ליעד הדירקטוריון (ראה סעיף ב' להלן):

108%	-	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (אחוזים) *
(638)	-	חוסר הון ביחס ליעד

(* עבור שנת 2020 נקבעו יעדי הון כמפורט בסעיף ב' להלן. לא נקבעו יעדים עבור יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה, כאשר יחס זה יבנה בהתאם ליעדים אלו עד לתום שנת 2032.

ב. יעד ההון של החברה

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהחייבויותיה למבוטחים ולשאר בעלי העניין, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

בחודש יוני 2021 דירקטוריון החברה דן במדיניות ניהול הון וקבע יעדי ניהול הון אשר על פיהן טווח המטרה ליחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח יעמוד בטווח של 150%-170%. בנוסף, קבע יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 135%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום שנת 2032 ולאחריה. מדיניות ניהול הון ויעדי ההון הם דינאמיים ועשויים להתעדכן בעתיד בהתאם לתיאבון היסכון של החברה ולהתפתחויות בסביבה העסקית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2020, מועד החישוב האחרון, החברה עומדת ביעד שנקבע. מובהר בזאת, כי אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד ביעדים שנקבעו בכל עת. יש לציין כי המדיניות העדכנית הינה חלף המדיניות שפורסמה בחודש מרס 2020 ואינה נוגעת בשלב זה ליעדים לחלוקת דיבידנד.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.3. מקורות מימון

החברה רואה חשיבות גדולה בשמירה וקיום של יתרות מזומנים מספקות, באופן שיאפשר לה לעמוד בפירעון התחייבויותיה השוטפות, ערבויות וכתבי שיפוי שנתנה להתחייבויות של חברות מוחזקות בבעלות מלאה (ראה ביאור 38(ד) בדוחות הכספיים השנתיים), וכן בתמיכה, ככל שנדרשת, בצרכי ההון של כלל ביטוח וצרכי נזילות בגין פעילותן של חברות מוחזקות אחרות בקבוצה. מקורות מימון נוספים כוללים, בין היתר, חלוקות דיבידנדים מחברות מוחזקות, ואפשרות למימוש החזקות בחברות מוחזקות, גיוס חוב מהמערכת הבנקאית ו/או מהציבור וכן גיוס הון.

2.3.1. אמצעים נזילים ומסגרות אשראי*

להלן נתונים בדבר אמצעי הנזילות העיקריים של החברה:

במיליוני ש"ח	יתרה ליום 30 ביוני 2021	בסמוך למועד פרסום הדו"ח
אמצעים נזילים של החברה (סולו)	156	156

(*) נכון לתקופת הדוח, לחברה לא קיימות מסגרות אשראי.

2.3.2. מאפייני מימון

- החברה, בהיותה חברת החזקות, בוחנת בהקשר של סוגיית המימון והנזילות את שווי נכסיה מול התחייבויותיה וכן את קיומם של אמצעים נזילים בידיה, והערכת נגישות סבירה לאמצעים כאמור, הדרושים לצורך פעילותה.
- פעילות החברה (השקעות, הוצאות הנהלה וכלליות ודיבידנדים) ממומנת, בדרך כלל, מדיבידנדים המתקבלים ומגיוס הון מחברות מוחזקות, מהלוואות מתאגידים בנקאיים ומתמורה ממימוש נכסים.
- לפרטים בדבר התנועות הכספיות העיקריות בחברה (סולו), ראה הנתונים על תזרימי המזומנים המיוחסים לחברה עצמה (סולו), הנכללים בדוח הביניים.
- לפרטים בדבר רווחים ראויים לחלוקה של החברה, המותאמים לדרישות ההון של החברה ובדבר הון ודרישות הון בגופים המוסדיים המאוחדים ובחברות נוספות בקבוצה, ראה ביאור 16 בדוחות הכספיים השנתיים.

3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

פרמטר	נתונים לתקופה
התפתחות במשק ובתעסוקה בישראל	על-פי נתוני הלמ"ס, ירד התוצר המקומי הגולמי ברבעון הראשון של שנת 2021 (לעומת הרבעון הקודם) בשיעור של 5.8% במונחים שנתיים (בניכוי העונתיות, אומדן שלישי מיולי 2021. הירידה בתוצר 2021 הושפעה באופן ישיר מהסגר השלישי (שהחל בסוף דצמבר 2020). יש לציין כי חלק מהירידה נובע מהירידה ביבוא מכוניות (עקב שינוי במדיניות המיסוי). על פי התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר בבנק ישראל מיולי 2021, התוצר יצמח בכ-5.5% בשנת 2021 ובכ-6% בשנת 2022. גרעון הממשלה צפוי לעמוד על 7.1% תוצר ב- 2021 ועל 3.8% ב-2022. יחס החוב לתוצר צפוי לעמוד על 74% בשנת 2021 וב-2022. על פי נתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס לחודש יוני 2021: - אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה – 5.4% (5.1% במאי). - שיעור האבטלה המורחב עומד על 9% (לעומת 9.8% במאי). המדד המשולב למצב המשק עלה בחודש יוני 2021 ב-0.14%, עלייה המהווה קצב התרחבות מתון. המדד הושפע לטובה מעליות ביבוא מוצרי הצריכה והתשומות לייצור ובמשרות השכיר. בנוסף, עלייה זו באה גם לידי ביטוי בשיעור המשרות הפנויות בחודש יוני אשר נותר ברמת שיא זה החודש הרביעי ברציפות, המשקפת את המשך רצון העסקים (פרט לתיירות החוץ) להרחיב את הפעילות לאחר פתיחת המשק. הגורמים הבולטים אשר ירדו השפיעו על המדד לרעה: יצוא הסחורות, מדדי הפדיון בשירותים ובמסחר הקמעונאי, הייצור התעשייתי, יצוא השירותים והתחלות הבנייה.
נתוני האינפלציה	המחצית הראשונה של שנת 2021 התאפיינה בעלייה הדרגתית בסביבת האינפלציה. שיעור השנתי חזר לתחום החיובי, לאחר כשנה של שיעור שלילי ולאחר פרסום מדד מאי 2021 שבה האינפלציה לתחום היעד. להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל, במהלך ארבעת הרבעונים הקרובים (המסתיימים ברבעון השני של 2022) האינפלציה תסתכם ב- 1% ובשנים 2021 ו- 2022 צפויה להסתכם ב- 1.7% ו-1.2% בהתאמה. בחודש יוני עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.1%. מתחילת השנה המדד עלה בשיעור של 1.6%, כאשר קצב האינפלציה ב- 12 החודשים האחרונים עלה ל- 1.7%.

3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח (המשך)

שערי חליפין

בסוף שנת 2020 ותחילת 2021 נוצר ייסוף חד בשקל בעקבות התעצמות זרימות המט"ח שנכנסו למשק הישראלי. בינואר 2021 הודיעה הוועדה המוניתרית על שינוי מדיניות בפעילות הבנק בשוק המט"ח בשנת 2021, בהצהירה מראש על תוכנית רכישות בהיקף של 30 מיליארדי דולרים בשנה זו. מאותו מועד ועד תחילת פברואר נחלש השקל מול הדולר בכ-6% עד לרמה של כ-3.3 שקלים לדולר. מאז ועד סוף יוני שמר השקל על יציבות הן מול שער החליפין הנומינלי האפקטיבי, והן מול הדולר והאירו. בסיכום מחצית השנה, רכש בנק ישראל כ-25 מיליארדי דולרים.

התפתחויות שיעור הריבית והתשואות

לעניין השפעת סביבת הריבית הנמוכה, ראה ב"אור 8(א) לדוחות הכספיים. במהלך המחצית הראשונה של 2021 ותחילת המחצית השנייה של 2021, התאושש המשק הישראלי בקצב מהיר – כחלק מהיציאה מהסגר השלישי ויעילות החיסונים, שהביאה לירידה חדה של שיעורי התחלואה ואפשרה הקלה נרחבת של המגבלות על הפעילות.

במהלך המחצית הראשונה של 2021 הושארה הריבית ללא שינוי בשיעור של 0.1%. בנק ישראל המשיך להפעיל חלק ממגוון הכלים שהוכרזו ב-2020 – רכישת אג"ח ממשלתיות, הלוואות מוניטריות לטווחים ארוכים, ובאופן מצומצם עסקות מכר חוזר עם הגופים המוסדיים. מדיניות זו נועדה לספק תמיכה מקרו-כלכלית ליציאה מהמשבר הכלכלי, לסייע בתפקוד שוק האשראי כך שהוא יספק ריביות יציבות ונמוכות והיצע אשראי נאות, ולתמוך בהשגת יעדי המדיניות. זאת נוסף על הבטחת המשך פעילותם התקינה של השווקים הפיננסיים, הגברת התמסורת מריבית בנק ישראל לריביות השוק ועידוד הביקושים והאינפלציה.

התפתחויות בשוק ההון בישראל ובעולם (במונחי מטבע מקומי)

שנת 2020	4-6		1-6		באחוזים
	2020	2021	2020	2021	מדדי מניות בישראל
(10.9)	1.0	4.9	(20.3)	12.3	ת"א 35
18.1	8.6	8.7	(14.9)	15.3	ת"א 90
(3.0)	3.8	6.0	(18.0)	12.5	ת"א 125
29.4	15.9	8.4	(11.1)	14.1	ת"א צמיחה
					מדדי אג"ח בישראל
0.8	3.4	0.9	(1.7)	1.3	כללי
(0.6)	1.3	2.0	(6.5)	4.0	תלבוט צמודות
(0.1)	1.9	1.6	(6.4)	1.9	תלבוט שקלי
1.2	4.0	1.2	0.9	1.5	ממשלתי צמוד מדד
1.3	3.0	0.0	1.9	(1.5)	ממשלתי שקלי
					מדדי מניות בעולם
7.0	14.7	4.0	(9.6)	13.2	דאו ג'ונס
43.5	27.5	9.5	11.7	13.1	נאסד"ק
16.0	17.8	(1.3)	(5.8)	4.9	ניקיי טוקיו
(7.1)	13.3	7.3	(17.5)	17.3	קאק פריז
(14.3)	10.1	4.7	(18.1)	9.0	פוטסי לונדון
3.5	24.7	3.4	(7.1)	13.2	דאקס פרנקפורט
14.1	16.4	7.8	(7.5)	12.6	MSCI WORLD

לפרטים בדבר ההשלכות על התוצאות הכספיות, ראה סעיף 2 לעיל וב"אור 5 בדוח הכספי.

התפתחויות במצב הכלכלי בעולם

הרבעון שני של 2021 הושפע במידה רבה ממגמת התפשטות נגיף הקורונה ומתן החיסונים, שמשמעותם היא תחילת הקלות בסגרים בחלקים שונים בעולם, ומנגד, המשך סגרים במדינות שטרם חיסנו חלקים נרחבים מהאוכלוסייה. הממשלות והבנקים המרכזיים המשיכו בצעדי תמרוץ פסיקאליים ומוניטריים חסרי תקדים לתמיכה בכלכלות ובשווקים.

ארה"ב - במהלך הרבעון השני המשיכה ארה"ב במבצע החיסונים, אשר עזר בהורדת התחלואה בארה"ב והמגבלות החברתיות הוסרו. הסרת ההגבלות תרמה להתאוששות הכלכלה האמריקאית, וציפיות הצמיחה לרבעון השני עומדות על 8.5% (לעומת רבעון קודם, במונחים שנתיים). ה"פד" הותיר את הריבית ברמה של 0%-0.25%, תוך שהוא משמר את תוכנית רכישת האג"ח חסרת התקדים בקצב של 120 מיליארד דולר בחודש, אך נשמעים יותר ויותר קולות מצד חברי פד וכלכלנים על הצורך להתחיל לבחון את המשך ההרחבה המוניטארית. במקביל, הממשל הציג תוכנית תמיכה פסיקאלית, הכוללת השקעה בתשתיות ובאנרגיה חלופית. שוק העבודה המשיך בשיפור, כאשר שיעור האבטלה ירד לרמה של 5.9% וניכר שיפור במספר מקומות העבודה החדשים הנפתחים מדי חודש.

אירופה - מדינות האיחוד האירופי הגבירו את קצב חיסון האוכלוסייה במהלך הרבעון השני 2021 ומתקרבות לשיעורי התחסנות גבוהים, מה שמאפשר הסרת מרבית המגבלות. הסרת המגבלות העלתה את ציפיות הצמיחה של האיחוד האירופי ל-1.4% ברבעון השני 2021 (לעומת רבעון קודם). הבנק המרכזי האירופי ממשיך בתוכניות רכישת נכסים. שיעור האבטלה המשיך לרדת ועומד על 8% נכון לתום הרבעון השני.

סין - נגיף הקורונה תחת שליטה יחסית, למעט התפרצויות אזוריות בודדות, ולמעשה אין כלל מגבלות גורפות במדינה. ברבעון השני צמחה כלכלת סין בקצב של 1.3% (לעומת רבעון קודם). במהלך הרבעון השני של 2021 המשיך הבנק המרכזי בצעדי צמצום מוניטרי הן בהיצע הכסף והן בהורדת קצב מתן הלוואות. בתחום יחסי החוץ עם ארה"ב לא חל שינוי לטובה, על אף חילופי הממשל בארה"ב.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

בפרק זה יסקרו תמצית חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר או טיטות של חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר, החלים על פעילות החברות בקבוצה ואשר הינם מהותיים לפעילותן, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, לפי העניין, לאחר מועד פרוסום הדוחות הכספיים השנתיים.

4.1 כללי

4.1.1 טיטת תיקון חוזר צירוף לביטוח

חוזר צירוף לביטוח מסדיר את התנהלות חברות ביטוח וסוכני ביטוח בעת צירוף מועמד לביטוח לתוכנית ביטוח, לרבות, בין היתר, הוראות בעניין הליך התאמת הביטוח לצורכי הלקוח.

בחודש יוני 2021 פורסמה טיטת תיקון לחוזר צירוף לביטוח, הכוללת, בין השאר, הוראות שמטרתן התאמה של הליך הצירוף לביטוח של בני הגיל השלישי ושל אנשים עם מוגבלות, לרבות דרישה שצירוף לביטוח של אוכלוסיות כאמור יבוצע ע"י נציגי שירות שיוכשרו לכך וכי יתאפשר למועמדים לביטוח לצרף מי מטעמם לשיחה. כן מוצע לקבוע כי הליך המכירה יבוצע בשלבים על מנת להבטיח כי הצירוף לביטוח של אוכלוסיות אלו יהיה לאחר גמירת דעת מצדם. טיטת התיקון כוללת דרישה חדשה לבצע התאמת צרכים מוגברת, בעת ביטול פוליסה ומעבר לחברה אחרת, גם בענפי ביטוח כללי מסוימים, שעד כה החובה האמורה לא חלה ביחס אליהם. להערכת כלל ביטוח, טיטת התיקון לחוזר צירוף לביטוח, ככל שתתקבל כנוסח מחייב, מוסיפה על המורכבות הקיימת בהליכי המכירה ובמיוחד ביחס לאוכלוסיות של בני הגיל השלישי ושל אנשים עם מוגבלות, ומשפיעה על הליכי שימור וחדוש כיסויים ביטוחיים שונים. כמו כן התיקון המוצע ביחס לדרישות השוואה וביטול של פוליסה בענפי הביטוח הכללי יכול ויביא להכבדה בהליכי ביטול פוליסה במהלך תקופה, אגב הליך מכירה, ויהיה כרוך בהוצאות תפעוליות.

הערכת החברה בקשר עם ההשלכות האפשריות של טיטת התיקון לחוזר צירוף לביטוח הינה בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות והן תלויות, בין היתר, בנוסחו הסופי של התיקון, ככל שיפורסם, ובהתנהגות הגורמים המפיצים ובבחירת הלקוחות.

4.1.2 תכנית לאומית לשיפור הרגולציה

בהמשך להצעת חוק ההסדרים שאושרה בממשלה בחודש אוגוסט 2021, פורסמה טיטת תזכיר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, יסודות האסדרה, אשר צפויה לעלות על סדר יומה של ועדת השרים המיוחדת לעניין התכנית הכלכלית לשנים 2021 ו-2022.

בהתאם לטיטת התזכיר מוצע לחוקק את חוק יסודות האסדרה הכולל התווית עקרונות המסגרת בכל הנוגע לתהליכי גיבוש וקביעת רגולציה בישראל, הקמת רשות אסדרה שתפעל למימוש מטרות החוק והקמת ועדת שרים לענייני רגולציה.

מוצע כי מדיניות האסדרה בישראל תהיה כזו שתאפשר את הגשמת התכליות העומדות ביסוד האסדרה וקידום תפקידיה של המאסדר תוך הפחתת נטל רגולטורי עודף, וזאת בהתחשב בעלויות הציות לאסדרה והשלכותיה הישירות והעקיפות על קידום הכלכלה והחברה, וכי האסדרה תפורסם במרשם אחד.

כמו כן, על פי טיטת התזכיר, הליכי אסדרה יחויבו בהגדרת יעדים ובבחינת יעדים אלו אחת לתקופה שתוגדר ביחס לכל הוראת חקיקה.

טיטת התזכיר מפרטת את תפקידי וסמכויות רשות האסדרה שתוקם, לרבות סמכויותיה ביחס לרגולטורים המאסדרים שווקים ספציפיים ופיקוח רשות האסדרה עליהן. לצורך הפחתת הנטל הרגולטורי העודף, מוצע שרשות האסדרה תהיה מוסמכת לבחון, או ליעץ למאסדרים לבחון מחדש, אסדרה קיימת. כן מוצע כי תאגידים ציבוריים ומאסדרים פיננסיים לא יהיו כפופים לבקרה ולמתדולוגיה של רשות הרגולציה וכן לסמכויות הקצה של ועדת השרים לענייני אסדרה. חלק זאת, תאגידים ציבוריים ומאסדרים פיננסיים יקבעו הנחיות פנימיות לעניין ביצוע הערכת השפעות האסדרה ויידרשו להקים מנגנון בקרה פנימי שיבטיח את איכות דוח הערכת השפעות האסדרה, והם יהיו חייבים בפרסום לציבור, למעט במקרים חריגים.

בהתאם לנוסחה, ככל שטיטת התזכיר תתקבל ותהפוך לנוסח מחייב היא עשויה להפחית את היקף הרגולציה בישראל ולהסיר חסמים לפעילות ואולם אין ביכולת הקבוצה להעריך את היקף ההשפעה ומתכונתה.

הערכת החברה בקשר עם ההשלכות האפשריות של טיטת התזכיר בעניין יסודות האסדרה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות והן תלויות, בין היתר, בנוסחה הסופי של טיטת התזכיר, אשר מצוי בשלבי חקיקה ראשוניים, ככל שיפורסם.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד (המשך)

4.1 כללי (המשך)

4.1.3 תזכיר חוק מיסוי שותפויות

במסגרת תזכיר חוק התוכנית הכלכלית לשנים 2021-2022 (לשעבר: "חוק ההסדרים"), מוצע לעדכן את כללי המיסוי והדיווח שחלים על שותפויות בישראל באופן דומה לרפורמה שנעשתה בקשר עם חברות בית וחברות משפחתיות, תוך אימוץ של המודל המיסויי המביא בחשבון לצורך קביעת המס על פעילות השותפות את תכונותיהם של השותפים בה.

עוד מוצע להסדיר את אופן המיסוי החל על שותפויות ושותפים המשקיעים בנכסים פיננסיים באמצעות קרנות השקעה וכן להסדיר את הטבות המס הניתנות על השקעת תושב חוץ בקרן הון סיכון, המשקיעה בחברות מו"פ או ייצור של מוצרים או תהליכים חדשניים ועתירי ידע, תוך ביטול סעיף 16א אשר מכוחו ניתנו עד כה הטבות במסגרת אישורים פרטניים.

החברה לומדת את הוראות טיוטת התזכיר בקשר עם הרפורמה למיסוי שותפויות, אשר מצוי בשלבים ראשונים של הליכי חקיקה.

4.2 חיסכון ארוך טווח

4.2.1 ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי

בחודש מאי 2021 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי), התשפ"א – 2021 (להלן: "טיטות תקנות אכ"ע קבוצתי"), במסגרתן מוצע לקבוע הוראות נוספות לעניין פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי, אשר תכליתן להגביר את השקיפות למבוטח לגבי זכויותיו במסגרת הפוליסה או השינויים בה.

ההוראות שנוספו במסגרת טיוטת תקנות אכ"ע קבוצתי מתייחסות, בין היתר, לקבלת הסכמת המבוטח מראש כתנאי לצירופו לפוליסת אובדן כושר עבודה קבוצתי, להעלאת הפרמיה ולשינוי היקף הכיסוי הביטוחי; לחובות המבוטח לשלוח הודעות בעת ביצוע שינויים בתנאי הפוליסה ובעת סיום הכיסוי הביטוחי במסגרתה; ולהיקף הכיסוי הביטוחי הנדרש במסגרת פוליסת ביטוחי לאובדן כושר עבודה פרטית המוצעת בסיום הפוליסה הקבוצתית והגבלת גובה הפרמיה שניתן לגבות בגינה.

תחילת הוראות טיוטת התקנות, ככל שתתקבלנה, ביום פרסומן. ההוראות תחולנה על פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתיות שיכרתו מיום התחילה ועל חידוש פוליסות קבוצתיות מאותו יום, אף אם נכרתו לפני כן.

כלל ביטוח לומדת את טיוטת תקנות אכ"ע קבוצתי.

4.2.2 תקנות ההשקעה

בהמשך לאמור בסעיף 10.5.4.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2020 בדבר תקנות ההשקעה, החוזר המאוחד וכללי ההשקעה, בחודש יוני 2021 פורסמו תיקונים לתקנות ההשקעה, אשר כוללים בין היתר: (א) מגבלה לפיה משקיע מוסדי לא יוכל להחזיק למעלה מ-20% מיחידות קרן סל, תחול רק על קרנות סל שהן צד קשור לגוף המוסדי; (ב) מתן אפשרות למשקיע מוסדי לרכוש במסגרת הנפקה, באמצעות כספי עמיתים בלבד, אמצעי שליטה בהיקף של מעל 20% ועד 15% או 29% נוספים (בהתאם להון עצמי של התאגיד) מאמצעי שליטה בתאגידים מסוימים בתחום התשתיות בישראל, כאשר ההיקף המצטבר של השקעות מסוג זה יוגבל לשיעור של עד 4% מהשווי המשוערך של נכסי משקיע מוסדי; (ג) מתן אפשרות למשקיע מוסדי להשקיע באגרות חוב היברידיות בישראל בכפוף להתקיימות מס' תנאים.

בנוסף, התיקונים כוללים הקלות בסוגי ההשקעות המותרות לקרנות וותיקות. בהקשר זה יצוין כי עתודות הוותיקה הינה קרן פנסיה ותיקה.

להערכת הגופים המוסדיים בקבוצה, אין לתיקונים האמורים השלכות מהותיות על הגופים המוסדיים או על כללי ההשקעה ביחס לכספי עמיתים.

הערכות הגופים המוסדיים בקבוצה בקשר עם תיקון תקנות ההשקעה הינו מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות של הגופים המוסדיים בקבוצה, נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, באופן יישומו בפועל.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד (המשך)

4.2 חיסכון ארוך טווח (המשך)

4.2.3 טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות)(הוראת שעה), התשפ"א-2021

בהמשך לאמור בסעיף 10.5.5.2 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2020, בדבר תוקפן של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 (להלן: "תקנות ההוצאות"), פורסמה בחודש יוני 2021 טיוטת דוח הוועדה המייעצת לממונה בנושא בחינת ההוצאות הישירות (להלן: "טיוטת הדוח"). במסגרת טיוטת הדוח המליצה הוועדה, בין היתר, לבטל את גביית ההוצאות הישירות בנפרד מדמי הניהול ולגבות שיעור אחד ידוע מראש מהצבירה; לעודד ניהול השקעות במסגרת מסלולי השקעה פסיביים, אשר יעקבו אחר מספר מדדים מרכזיים בארץ ובעולם; לאפשר לגופים המוסדיים להציע מסלולי השקעה עם דמי ניהול מבוססי ביצועים; לשפר את השקיפות לממונה ולעמיתים בפרט בנוגע לתשואות של קרנות לא סחירות; וכן לשפר את יכולות הפיקוח של הממונה על השקעות הגופים המוסדיים.

בחודש יולי 2021 פורסמה הוראת שעה המאריכה את תוקפן של תקנות ההוצאות עד ליום 6 בינואר 2022.

בשלב ראשוני זה, בטרם פורסם דוח סופי וכל עוד לא ברור איזה מבין המלצות הוועדה יאומצו ובאיזה אופן, הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את השפעות טיוטת הדוח, להערכת הגופים המוסדיים בקבוצה, ככל ששהוראת השעה המאריכה את תקופת של תקנות ההוצאות, לא תוארך לאחר 6.1.2022 וככל שלא יוחלפו בהסדר מתאים, עלולות להיות לכך השלכות מהותיות על החברה.

הערכות הגופים המוסדיים בקבוצה בקשר עם טיוטת הדוח ובקשר עם הוראת השעה המאריכה את תוקפן של תקנות ההוצאות הינן מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות של הגופים המוסדיים בקבוצה, נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, בנוסחו הסופי של הדוח, ובאופן ובמידת אימוץ המלצותיו.

4.2.4 הרחבת פעילות קופות גמל ענפיות

בחודש יוני 2021 פרסם הממונה מסמך "מדיניות להרחבת פעילותן של חברות המנהלות קופות גמל ענפיות בלבד", שעיקרו קביעת שיקולים שהממונה יביא בחשבון לעניין הענקת אישור לחברה המנהלת קופות גמל ענפיות, לנהל קופת גמל להשקעה או להרחיב את קהל היעד שרשאי להצטרף למוצרים שבניהולה של הקופה הענפית. האפשרות להרחבת פעילות קופות הגמל הענפיות יכול ותביא לכניסת קופות גמל ענפיות לתחום קופות גמל להשקעה ולהגברת התחרות ביחס ללקוחות של הענפים שאותם מאגדים הקופות הענפיות האמורות.

הערכות הגופים המוסדיים בקבוצה בקשר עם המדיניות האמורה הינן מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות של הגופים המוסדיים בקבוצה, נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, באופן יישומה בפועל של מדיניות הממונה וכן בהתנהלות קופות הגמל הענפיות וטעמי הלקוחות.

4.2.5 קרנות ברירת מחדל

במסגרת הוראות חוזר בעניין "הוראות לעניין בחירת קופת גמל" (להלן: "חוזר קופות ברירת מחדל"), נבחרו שתי קרנות פנסיה נבחרות, שהיוו קרנות ברירת מחדל אליהן צורפו עמיתים שלא מילאו טופס הצטרפות לקופת גמל ואשר מעסיקם לא בחר קופת ברירת מחדל בהליך תחרותי שנערך על ידו, החל מחודש נובמבר 2016 ועד חודש אוקטובר 2018. בהמשך לכך, בחודש אוקטובר 2018 פורסמו תוצאות הליך במסגרתו נבחרו ארבע קרנות פנסיה מתחרות לשמש קרנות ברירת מחדל נבחרות לתקופה של שלוש שנים, החל מחודש נובמבר 2018.

בהמשך לכך, בחודש אוגוסט 2021 פורסמו עדכון לחוזר קופות ברירת מחדל ומסמך "הליך קביעת קרנות נבחרות", שעניינם הליך קביעת קרנות הפנסיה שיהוו קרנות נבחרות לתקופה של שלוש שנים, החל מחודש נובמבר 2021 (להלן, יחדיו: "הליך בחירת קרנות נבחרות").

בהתאם להליך בחירת קרנות נבחרות יבחרו שתיים עד חמש קרנות ברירת מחדל נבחרות, אשר קריטריון יחיד לבחירתן יהיה דמי הניהול שיוצעו בהן, אשר שיעורם המירבי לא יפחת מ-0.5% ולא יעלה על 1% מהפקדות ולא יפחת מ-0.15% מהצבירה (דמי הניהול הנגבים בקרנות ברירת המחדל הפועלות כיום עומד על שיעור של 1.49% מההפקדות ו-0.1% מהצבירה בשתי קרנות, בשיעור של 2.49% מההפקדות ו-0.05% מהצבירה בקרן אחת ובשיעור של 1.68% מההפקדות ו-0.0905% מהצבירה בקרן הרביעית).

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד (המשך)

4.2 חיסכון ארוך טווח (המשך)

4.2.5 קרנות ברירת מחדל (המשך)

בנוסף, בהתאם להליך בחירת קרנות נבחרות, דמי הניהול שתגבה חברה מנהלת של קרן שתיבחר כקרן ברירת מחדל ממקבלי קצבה שיפרשו במהלך תקופת הזכייה (אף אם הצטרפו שלא במסגרת ברירת המחדל), לא יעלו על שיעור של 0.3% לשנה (לעומת שיעור מירבי של 0.5% בהתאם לדיון), בדומה לדרישה הקיימת ביחס לקרנות הנבחרות הפועלות כיום. כמו כן, דמי הניהול המקסימליים לעמיתים לא פעילים יעמדו על דמי הניהול מצבירה שייקבעו ביחס לעמיתים פעילים, לעומת שיעורי דמי הניהול המקסימליים (6% מהפקדות ו-0.5% מצבירה) היום.

כן כולל הליך בחירת קרנות נבחרות הוראות בדבר אופן מתן העדפה בבחירת קרנות ברירת המחדל לקרנות פנסיה שנתח השוק שלהן מהפקדות (במועדים שקבועים בהליך) קטן מ-10% והעדפה מוגברת לקרנות שנתח השוק שלהן מהפקדות קטן מ-5%, לרבות גורמים שאינם פעילים כיום בשוק קרנות הפנסיה.

הוראות הליך בחירת קרנות נבחרות כוללות עדכון בעניין קופת גמל לקיצבה או קרן השתלמות מחדל שתבחר באמצעות הליך תחרותי שיערוך המעסיק. ביחס להליך זה, בו רשאית כל חברה מנהלת להשתתף, ואשר הקריטריונים בו הינם מדד שירות, תשואות ודמי ניהול, נקבע כי המעסיק רשאי להביא בחשבון גם מדד סיכון (מדד שארף) וכן כי המשקל שינתן לשיעור דמי הניהול המוצע למקבלי קצבת זקנה שיפרשו בתקופת היותה של הקרן נבחרת, לא יעלה על 10% מהציון.

הקמת קרנות ברירת מחדל והיתרונות התחרותיים שמוקנים להן, הינם בעלי השפעה רוחבית מהותית על שוק קרנות הפנסיה. הוראות חוזר קופות ברירת מחדל, לרבות ההוראות בקשר עם קביעת דמי ניהול כקריטריון מרכזי, הביאו לירידה בדמי הניהול הממוצעים הנגבים בקופות גמל לקיצבה ובקרנות השתלמות, לביטול הצטרפות לקרן הפנסיה של כלל פנסיה וגמל במסגרת צירוף לרבים, להגברת הניודים מקרן הפנסיה של כלל פנסיה וגמל (לרבות כתוצאה מכניסת קרנות ברירת המחדל למעסיקים שמולם פועלת כלל פנסיה וגמל), לשינוי במודל העסקי של חברות מנהלות, ובהתאמה אף הביאו לשינוי בנתחי השוק של המתחרים הקיימים, לרבות כלל פנסיה וגמל.

ההתחייבות להנחה בדמי הניהול למקבלי קיצבאות הגבירה את התחרות בין הגופים המוסדיים ביחס לעמיתים הנמצאים בסמוך לשלב הפרישה.

ההשפעה האמורה התעצמה נוכח השפעתן המשולבת של ההוראות האמורות ביחד עם ההבהרה בעניין "הליך שיווק פנסיוני", הקובעת כי סוכן ביטוח המבצע עסקה (לרבות צירוף) במוצר פנסיוני מחויב בביצוע הליך שיווק פנסיוני כתנאי לקבלת עמלת הפצה עבור מוצר כאמור ואינו זכאי לקבלת עמלת הפצה במקרה של צירוף עמיתים שלא מילאו טופס הצטרפות לקופת גמל (צירוף בדרך של "הסדר לרבים").

להערכת הגופים המוסדיים בקבוצה, קיימת אי בהירות באשר להשפעות הליך בחירת קרנות נבחרות חדשות על שוק קרנות הפנסיה, לרבות בקשר עם אפשרות כניסתם של גופים חדשים לשוק, המשך ההשפעה על התחרות החריפה בשוק זה ועל שיעורי דמי הניהול הממוצעים שיגבו בקופות גמל לקיצבה ובקרנות השתלמות. דרישת ההטבה להנחה בדמי הניהול גם ביחס למקבלי קיצבאות מהקרנות שיבחרו צפויה אף היא להגביר את התחרות בין הגופים המוסדיים גם ביחס לעמיתים הנמצאים בסמוך לשלב הפרישה.

המידע בכל הקשור להשלכות אפשריות של ההוראות הכלולות בטיטות בחירת קרנות נבחרות, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות של הקבוצה, נכון למועד פרסום הדוח. היישום בפועל עשוי להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה, והוא תלוי במידה רבה בגורמים הבאים: הגופים שיבחרו במסגרת ההליך והצעדים שינקטו על ידי השחקנים בשוק, לרבות החברות בקבוצה, לעניין התמודדות עם הגברת התחרות בשוק והשינויים בנתחי השוק ובהכנסות מדמי ניהול; יחסי הגופים המוסדיים עם המעסיקים והגורמים המפיצים; התנהגות הגופים המוסדיים המתחרים; טעמי העמיתים והמבוטחים והתנהגותם ביחס למוצרים שברשותם; התנהגות המעסיקים וגורמים מתפעלים מטעמם; השלכות שינויים רגולטוריים אחרים בתחום והשפעתם המשולבת עם ההוראות כאמור.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד (המשך)

4.2 חיסכון ארוך טווח (המשך)

4.2.6 חוזר מבנה אחיד וחוזר אופן הפקדת התשלומים

בהמשך לאמור בסעיף 6.2.1 ד. לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2020 בדבר הסרת חסמים תפעוליים, בחודש יוני 2021 פורסמו עדכונים לחוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, ולחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני הכוללים, בין היתר, הוראות בקשר עם (א) עדכון ממשקים לביצוע תשלומי מעסיקים למוצרים פנסיוניים עבור עובדיהם; (ב) אופן הדיווח על ידי המעסיק וחובת מתן היזון חוזר על ידי הגוף המוסדי במסגרת ממשק מעסיקים; (ג) הוספת ממשק אירועים הקמה הכולל דיווח אירועי הצטרפות ושינויים וכן ממשק בין סוכן למעסיק על אופן פיצול כספי העובד בין גופים מוסדיים וממשק בין סוכן לגוף מוסדי לעדכון אופן הפיצול הכספים פוליסות; (ד) שינויים במבנה הדוח במסגרת ממשק הניוד; (ה) קיצור לוחות הזמנים לשליחת היזונים חוזרים וטיפול בעניינים שונים על ידי הגוף המוסדי; ו- (ו) דחיית תחולת ההוראות בעניין ממשק מעסיקים ביחס למעסיקים של עד 10 עובדים עד שנת 2023 ומעסיקים עד 4 עובדים לשנת 2024.

הגופים המוסדיים בקבוצה נערכו ומוסיפים להיערך תפעולית ליישום ההסדרים האמורים לעיל, לרבות באמצעות שיפורים במערכות המיכון ובתהליכי העבודה.

4.2.7 עמדת אי-אכיפה - ייעוץ פנסיוני על ידי תאגיד בנקאי שלא בסניפי הבנק ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני

בהמשך לאמור בסעיף 10.8.1.1(ב) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2020 בעניין אי נקיטת צעדי אכיפה כנגד תאגידים בנקאיים שיבצעו ייעוץ פנסיוני באופן דיגיטלי או טלפוני עד להסרת המגבלות שהוטלו בחוק בשל הקורונה, פורסמה בחודש יולי 2021 הודעה אשר קצבה את תוקף העמדה האמורה עד לחודש אוקטובר 2021 וזאת בשים לב לכוונת משרד האוצר לקדם תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2021-2022.

4.2.8 שינוי מנגנון הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה

במסגרת הצעת חוק ההסדרים שאושרה בממשלה בחודש אוגוסט 2021, מוצע להחליף את המנגנון הקיים להבטחת יציבות החיסכון הפנסיוני בקרנות הפנסיה באמצעות אגרות חוב מיועדות, במנגנון חדש להבטחת יציבות כאמור באמצעות השלמת תשואה. עיקר ההצעה הינה כי הכספים שיופקדו בקרנות הפנסיה מיום 1.1.2022 ("מועד התחילה") ואילך יושקעו בשוק ההון. לאחר 5 שנים, תבוצע השוואה של תשואת הנכסים לחמש שנים אל מול תשואת היעד המצטברת (תשואה של 27.6%, צמודה למדד). ככל שתשואת הנכסים בשוק ההון תהיה נמוכה מתשואת היעד, המדינה תעביר לקרן הפנסיה את הפרש התשואה. במידה שתשואת הנכסים בשוק ההון תהיה גבוהה מתשואת היעד המצטברת, היתרה שמעבר לתשואת היעד תועבר לקרן ייעודית, שתשמש להשלמת תשואה של קרנות הפנסיה בעתיד. ההסדר האמור יחול ביחס ל- 30% מנכסי קרן הפנסיה (בחלוקה בין גילאים בהתאם לחלוקה הקיימת כיום בתקנות זקיפת תשואה). על נכסי קרנות הפנסיה שהושקעו באג"ח מיועדות עד ליום התחילה יחול המנגנון הקיים, עד למועד פדיון.

בשלב ראשוני זה, כלל ביטוח אינה יכולה להעריך את מלוא השפעות המנגנון המפורט לעיל, אשר ככל שיתקבל עשוי מחד להיטיב במידה מסוימת עם העמיתים נוכח שינוי שיעור התשואה המובטחת ומאידך לשנות את המנגנון הנוהג ביחס לאופן הבטחת התשואה. התיקון המוצע, ככל שיהפוך לנוסח מחייב, צפוי להביא להגדלת היקף הנכסים המנוהלים על-ידי החברות המנהלות בשוק החופשי, הסחיר והבלתי סחיר ולפיק צפוי כי יהיה כרוך בעלויות נוספות.

הערכת החברה בקשר עם ההשלכות האפשריות של הצעת חוק ההסדרים בעניין שינוי מנגנון הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע הראשוני המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות והן תלויות, בין היתר, בנוסחה הסופי של ההוראה, אשר מצויה בשלבי חקיקה ראשוניים, ככל שתפורסם, בהיערכות הגופים המוסדיים ובהתנהגות השוק.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד (המשך)

4.2 חיסכון ארוך טווח (המשך)

4.2.9 תיקון חוק גיל פרישה

בהמשך להצעת חוק ההסדרים שאושרה בממשלה בחודש אוגוסט 2021, פורסמו טיוטות תזכירי חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, צמצום פערים מגדריים בשוק העבודה והעלאת גיל הפרישה לנשים – חלק א' וחלק ב', אשר צפויה לעלות על סדר יומה של ועדת השרים המיוחדת לעניין התכנית הכלכלית לשנים 2021 ו-2022.

במסגרת טיוטות התזכיר מוצע, בין היתר לתקן את חוק גיל פרישה, באמצעות קביעת מנגנון להעלאת גיל הפרישה שבו אישה זכאית לפרוש מעבודתה באופן הבא של העלאת גיל הפרישה מגיל 62 לגיל 65, כאשר העלייה בגיל הפרישה תתפרס על תקופה של 11 שנים.

התיקון כולל העלאת גיל הפרישה לנשים באופן רוחבי במשק (ולא בהקשר ספציפי של דיני הביטוח והפנסיה), אולם צפוי להיות בעל השפעה עקיפה על הגופים המוסדיים בקבוצה, בין היתר, ביחס לתקופת ההפקדות לקופות הגמל, למועד תחילת קבלת הקצבה וכן ביחס לתקופת רכישת הכיסויים הביטוחיים למקרה מוות ולאובדן כושר עבודה, שיכול ותתארך.

ככל שהתיקון יתקבל ויהפוך לנוסח מחייב, הוא צפוי להביא לגידול בהפקדות לחיסכון ולגידול בפרמיות בגין כיסויים ביטוחיים בשנות העבודה הנוספות של הנשים, ויכול גם להביא לגידול בתשלום תביעות בגילאים הרלבנטיים.

הערכות החברה בדבר השלכות העלאת גיל פרישה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על הערכות לא סופיות של החברה הידועות במועד פרסום הדוח, אשר צפויות להשתנות בהתאם לנוסח הסופי של חוק גיל פרישה, אשר מצוי בשלבי חקיקה ראשוניים, ככל שיתוקן ובהוראות לגבי יישומו במוצרים הפנסיוניים, ככל שיפורסמו.

4.3 ביטוח בריאות

4.3.1 חיזוק מערכת הבריאות הציבורית תוך גילום ההשפעות של המערכת הפרטית

בהמשך להצעת חוק ההסדרים שאושרה בממשלה בחודש אוגוסט 2021, פורסמה טיוטת תזכיר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, היטל על פעילות פרטית של ניתוחים וייעוץ רפואי ("טיטות התזכיר") אשר צפויה לעלות על סדר יומה של ועדת השרים המיוחדת לעניין התכנית הכלכלית לשנים 2021 ו-2022.

בהתאם לטיטות התזכיר מוצע כי יוטל היטל על כל תשלום למוסד רפואי וכן לבעל מקצוע רפואי או פארה רפואי ("ספק שירותים"), או על החזר כספי למבוטח, בגין ניתוח במימון פרטי שיש לגביו זכאות בסל שירותי הבריאות, או ייעוץ רפואי שניתן במימון פרטי ("הפעילות"), על בסיס העקרונות הבאים: היטל בשיעור של 30% מגובה התשלום ששילמה חברת ביטוח כשהפעילות מכוסה על ידי, היטל בשיעור של 10% מגובה התשלום ששילמה קופת חולים כשהפעילות מכוסה על ידי תכנית למתן שירותי בריאות נוספים ("שב") והיטל בשיעור של 30% מגובה התשלום שקיבל ספק שירותים בגין פעילות שאינה מכוסה ע"י חברת ביטוח או שב ("ההיטל"). כן מוצע לתקן את פקודת בריאות העם ולקבוע כי נותני שירות רפואי יכולים לקבל תשלום מהמוסד הרפואי בלבד. עוד כוללת ההצעה הוראה בדבר חובת הדיווח של חברות הביטוח וקופות החולים למשרד הבריאות וכן מוצע להעניק לחשב משרד הבריאות סמכויות גביה.

החברה לומדת את הוראות טיוטת התזכיר אשר מצוי בשלבים ראשוניים של הליכי חקיקה, לרבות ביחס להיקף הפוליסות עליהן יחול ההיטל, מקורות המימון שלו והשלכותיו על הדמי הביטוח שיגבו מאת המבוטחים. בשלב ראשוני זה החברה אינה יכולה להעריך את מלוא ההשפעה של הוראות טיוטת התזכיר, ככל שתתקבל כנוסח מחייב, ואשר צפוי כי תהיינה מהותיות, לרבות בכל הנוגע ליכולת המכירה והשימור של תיק הביטוחים אשר ביחס אליו תחול חובת תשלום ההיטל.

הערכת החברה בקשר עם ההשלכות האפשריות של טיוטת חוק ההסדרים בקשר עם חיזוק מערכת הבריאות הציבורית הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על הערכות לא סופיות של החברה הידועות במועד פרסום הדוח, אשר צפויות להשתנות בהתאם לנוסח הסופי של ההוראה, אשר מצויה בשלבי חקיקה ראשוניים, ככל שתחוקק, וזאת בין היתר בהתייחס למנגנון גביית ההיטל ולסוגי הפוליסות עליהן יוטל ההיטל.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד (המשך)

4.4 ביטוח כללי

4.4.1 אחריות למתן שירותים רפואיים

בהמשך לאמור בסעיף 7.1.1.1(ב)(3) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2020 בעניין הסדר מיוחד בביטוח חובה לעניין אחריות למתן שירותים רפואיים, בחודש מאי 2021 פרסם משרד האוצר להערות הציבור טיוטת הודעה בדבר עלות אספקת השירותים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 וטיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון עלות אספקת השירותים), התשפ"א-2021, אשר במסגרתן מוצע לעדכן את השיעור שגובות חברות הביטוח מהמבוטחים (אשר נועד לממן את עלות הספקת השירותים לנפגעי תאונות דרכים על ידי קופות החולים) לשיעור של 12.66% מדמי הביטוח, החל מ-1 בינואר 2022, וזאת חלק שיעור של 9.4% שנגבה כיום.

4.4.2 מנגנון שיבוב מול ביטוח לאומי:

בהמשך לאמור בסעיף 7.1.1.1(ד)(1) לדוח השנתי של החברה לשנת 2020, בעניין מנגנון ההתחשבנות בין המוסד לביטוח לאומי לבין חברות הביטוח בנוגע לזכות השיבוב של המוסד לביטוח לאומי מחברות הביטוח בתביעות מכוח פוליסת רכב חובה, בחודש אוגוסט 2021 הגיעו חברות הביטוח והמוסד לביטוח לאומי, בשיתוף משרד האוצר, להסכם לפיו ייחתם הסכם בין המוסד לביטוח לאומי לבין חברות הביטוח במסגרתו יעמידו חברות הביטוח מקדמה למוסד לביטוח לאומי בגין ההתחשבנות עבור תביעות מהשנים 2014 עד 2018, ואילו האסדרה שתוכנה בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 (להלן – **חוק ההתייעלות הכלכלית 2019**) תתוקן על ידי משרד האוצר כך שתבטל חובת תשלום סכום גלובלי בעד מקרים שאירעו בשנים 2014 עד 2018, ובמקום זאת ייקבע שהחל מינואר 2023 ואילך על כלל המבטחות להעביר למוסד לביטוח לאומי בגין תאונות דרכים את האחוזים הבאים מדמי הביטוח שייגבו בכל שנה: בגין תאונות דרכים בשנים 2023-2024 – 10%; ובגין תאונות דרכים משנת 2025 ואילך – 10.95% (להלן: "**הסדר השיבוב המתוקן**"). לפיכך, הסדר השיבוב המתוקן יחול רק על אירועים עתידיים החל משנת 2023 ואילו לגבי תקופת העבר ימשיכו הצדדים להתנהל באופן דומה למצב קודם לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנת 2019 וליישב כל תביעת שיבוב בנפרד, אלא אם הצדדים יגיעו להסכמה פרטנית אחרת בעניין.

בהמשך לאמור, בחודש אוגוסט 2021 פרסם משרד האוצר הצעת מחליטים התואמת את הסיכום שבין חברות הביטוח והמוסד לביטוח לאומי כמפורט לעיל, ותיקון החקיקה צפוי להיות מוסדר במסגרת הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021 (להלן: "**הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022**").

להערכת החברה, ככל שהצעת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022 תבשיל לכדי חקיקה מחייבת, לא יהיו לכך השלכות מהותיות על דוחותיה הכספיים של החברה.

המידע בכל הקשור להצעת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022 הינו מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות והן תלויות, בין היתר, בהבשלה של הנוסח הסופי של הצעת החוק, באישור רשות שוק ההון לתעריפי הביטוח בעתיד, ובדמי הביטוח שייגבו בעתיד.

5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

השפעת סיכוני השוק על התוצאות העסקיות

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התשל"ל-1970, הדיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט מבטחים בארץ.

בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק של החברה ובדרכי ניהולם, לעומת הדוחות הכספיים השנתיים.

דוח בסיסי הצמדה ליום 30 ביוני 2021

סך הכל	חברת ביטוח בישראל	פריטים אחרים לא כספיים	מטבע חוץ			מטבע ישראלי			באלפי ש"ח
			אחר	ליש"ט	יורו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
1,313,657	1,172,624	141,033	-	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
13,796	2,864	10,932	-	-	-	-	-	-	נכסי מסים נדחים
2,067,443	2,067,443	-	-	-	-	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
195,189	184,329	10,860	-	-	-	-	-	-	רכוש קבוע
502,720	406,031	96,689	-	-	-	-	-	-	נכס זכות שימוש
143,345	106,425	36,920	-	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
3,056,653	3,056,653	-	-	-	-	-	-	-	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,236,975	1,236,975	-	-	-	-	-	-	-	נדל"ן להשקעה אחר
4,241,099	4,241,099	-	-	-	-	-	-	-	נכסי ביטוח משנה
2,706	2,604	-	-	-	-	-	102	-	נכסי מסים שוטפים
892,659	868,287	1,222	-	-	-	250	13,889	9,011	חייבים ויתרות חובה
759,870	755,550	-	-	-	-	-	-	4,320	פרמיות לגביה
74,563,210	74,563,210	-	-	-	-	-	-	-	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
									השקעות פיננסיות אחרות
6,179,588	6,131,229	-	-	-	-	5,460	18,109	24,790	נכסי חוב סחירים
22,263,837	22,263,578	-	-	-	-	-	259	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,989,674	1,956,697	32,977	-	-	-	-	-	-	מניות
3,899,027	3,892,422	271	-	-	-	-	6,334	-	אחר
8,148,071	8,148,071	-	-	-	-	-	-	-	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,807,672	2,593,083	-	-	-	252	192	-	214,145	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
134,277,191	133,649,174	330,904	-	-	252	5,902	38,693	252,266	סך הכל נכסים

5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהול (המשך)

השפעת סיכוני השוק על התוצאות העסקיות (המשך)

דוח בסיסי הצמדה ליום 30 ביוני 2021 (המשך)

באלפי ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ		פריטים		סך הכל			
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	יורו	ליש"ט	אחר		לא כספים	אחרים	חברת ביטוח בישראל
התחייבויות										
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	32,215,154	32,215,154
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	85,360,824	85,360,824
התחייבות מסים נדחים	-	-	-	-	-	-	-	7,158	699,988	707,146
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	20,975	-	-	-	-	-	-	-	59,358	80,333
התחייבויות בגין חכירה	-	114,766	-	-	-	-	-	-	483,356	598,122
זכאים ויתרות זכות	113,706	-	-	-	-	-	-	-	3,469,058	3,582,764
התחייבויות מסים שוטפים	-	1,851	-	-	-	-	-	-	72,795	74,646
התחייבויות פיננסיות	-	-	-	-	-	-	-	-	4,532,614	4,532,614
סך כל ההתחייבויות	134,681	116,617	-	-	-	-	-	7,158	126,893,147	127,151,603
סך הכול חשיפה	117,585	(77,924)	5,902	252	-	-	-	323,746	6,756,027	7,125,588

6. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

6.1. דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לעניין שימוש באומדנים ושיקול דעת בעריכת דוחות כספיים, ראה ביאור 2(ב) בדוחות הכספיים.

6.2. התחייבויות תלויות

בדוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של החברה נכללה הפניית תשומת לב לאמור בביאור 7 בדוחות הכספיים, בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

6.3. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

6.3.1. תקנות ניירות ערך

בחודש דצמבר 2009 פורסמו **תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) (תיקון מס' 3) התש"ע-2009**, העוסקות במערכת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד, אשר מטרתן לשפר את איכות הדיווח הכספי והגילוי בתאגידים מדווחים.

בתיקון מיום 7 ביולי 2011, נקבע כי תאגיד המאחד או המאחד באיחוד יחסי תאגיד בנקאי או גוף מוסדי, רשאי לבחור ליישם בהתייחס לבקרה הפנימית בתאגיד הבנקאי או בגוף המוסדי בלבד, את מתכונת הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית הקבועה בדין האחר החל עליהם בנושא זה, ככל שקיימת מתכונת כזו לגבי הדוח הרבעוני.

בהתאם לכך, בנוסף להצהרות המנהלים ולדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית, שניתן במסגרת הדוח התקופתי, מצורפים גילוי והצהרות מנהלים בהתייחס לבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המאוחדים, אשר חלות עליהם הוראות הממונה.

6.3.2. הוראות הממונה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הממונה פרסם בשנים האחרונות מספר חוזרים (להלן: "**חוזרי הממונה**") שנועדו ליישם את דרישות סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, בחברות ביטוח, בחברות המנהלות קרנות פנסיה וקופות גמל, בקרנות פנסיה ובקופות גמל (להלן: "**הגופים המוסדיים**").

בהתאם, כללו כלל ביטוח והגופים המוסדיים המאוחדים, המידע בכפוף להוראות הדין והדיווח ובמועדים כפי שנקבעו בהוראות אלו.

6.3.3. סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act - אחריות ההנהלה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.

בהתאם לחוזרי הממונה המבוססים על סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, וכפי שפורט בדוחות הדירקטוריון הקודמים של כלל ביטוח, כלל ביטוח פעלה ופועלת באופן שוטף ליישום ההליך הנדרש בהתאם להוראות האמורות, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיים המבוצעים, וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים. במסגרת זאת, אימצה כלל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של **Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)**, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הנהלת כלל ביטוח (הגוף המוסדי), בשיתוף המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שכלל ביטוח נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2021 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי הממונה מצורפות בדוח.

הדירקטוריון מביע את הערכתו לעובדים, למנהלים ולסוכנים של חברות הקבוצה על תרומתם להשיג הקבוצה.

יורם נוח
מנהל כללי

חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 19 באוגוסט 2021

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים
ליום 30 ביוני 2021
(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים

עמוד

2-2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
2-4	דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים
2-5	דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים
2-6	דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים
2-11	דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים
	דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים
2-14	ביאורים בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים
2-19	
2-20	ביאור 1: כללי
2-22	ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים
2-35	ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית
2-42	ביאור 4: דיווח מגזרי
2-43	ביאור 5: מכשירים פיננסיים
2-85	ביאור 6: ניהול ודרישות הון
	ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות
2-89	ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדיווח ולאחריה
2-91	נספח בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים – פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב-יפו 6100601
03 684 8000

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144,
תל-אביב, 6492102
טל. 972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 ביוני, 2021 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלו לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפיסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 7 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון
מבקרים משותפים

תל-אביב,
19 באוגוסט 2021

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

ליד 31 בדצמבר 2020	ליד 30 ביוני		ביאור	באלפי ש"ח
	2020	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר			
נכסים				
1,255,264	1,264,516	1,313,657		נכסים בלתי מוחשיים
12,236	9,656	13,796		נכסי מיסים נדחים
1,996,644	2,028,737	2,067,443		הוצאות רכישה נדחות
208,036	206,311	195,189		רכוש קבוע
502,043	520,156	502,720		נכס זכות שימוש
136,104	204,344	143,345		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
3,043,442	3,139,259	3,056,653		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,209,486	1,262,051	1,236,975		נדל"ן להשקעה אחר
3,629,329	3,590,294	4,241,099		נכסי ביטוח משנה
9,689	185,357	2,706		נכסי מיסים שוטפים
627,677	1,045,140	892,659		חייבים ויתרות חובה
650,952	820,114	759,870		פרמיה לגבייה
70,798,761	60,625,448	74,563,210	5	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			5	השקעות פיננסיות אחרות:
5,823,747	5,225,865	6,179,588		נכסי חוב סחירים
22,092,629	22,230,178	22,263,837		נכסי חוב שאינם סחירים
1,692,465	1,347,015	1,989,674		מניות
3,574,299	3,042,409	3,899,027		אחרות
33,183,140	31,845,467	34,332,126		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
5,273,150	5,294,621	8,148,071		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,948,922	2,372,082	2,807,672		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
124,484,875	114,413,553	134,277,191		סך כל הנכסים
79,564,525	69,921,952	86,451,837	5	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

באלפי ש"ח	ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
הון	ביאור	בלתי מבוקר	מבוקר
הון מניות		155,448	155,448
פרמיה על מניות		1,638,693	1,638,770
קרנות הון		635,248	969,936
יתרת עודפים		2,923,410	3,535,095
סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה			
		5,352,799	6,299,249
זכויות שאינן מקנות שליטה		52,561	56,685
סך כל ההון			
		5,405,360	6,355,934
התחייבויות			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה		31,142,997	31,078,895
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה		69,409,940	77,291,364
התחייבויות מיסים נדחים		430,338	540,825
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו		89,965	83,486
התחייבויות בגין חכירה		581,180	580,567
זכאים ויתרות זכות		3,077,798	3,965,383
התחייבויות מיסים שוטפים		1,276	64,647
התחייבויות פיננסיות	5	4,274,699	4,523,774
סך כל ההתחייבויות			
		109,008,193	118,128,941
סך כל ההון וההתחייבויות			
		114,413,553	124,484,875
		134,277,191	

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

יורם נוח
מנהל כללי

חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

19 באוגוסט 2021

תאריך אישור הדוחות הכספיים

דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
2020	2020	2021	2020	2021
באלפי ש"ח				
מבוקר	בלתי מבוקר			
9,494,300	2,274,290	2,601,982	4,693,775	5,059,708
1,466,514	354,695	407,504	702,263	800,094
8,027,786	1,919,595	2,194,478	3,991,512	4,259,614
5,050,742	3,941,619	3,708,315	(3,646,187)	7,420,213
1,246,681	226,870	406,724	459,145	905,448
311,268	71,041	78,202	148,247	158,696
645	222	297	347	307
14,637,122	6,159,347	6,388,016	953,064	12,744,278
סך כל ההכנסות				
11,989,849	5,681,754	5,608,299	162,892	11,580,916
(974,301)	(204,483)	(378,412)	(388,300)	(1,115,200)
11,015,548	5,477,271	5,229,887	(225,408)	10,465,716
1,931,289	440,145	493,261	927,939	975,081
933,903	213,982	235,409	435,732	460,598
2,492	-	-	-	-
9,062	1,535	2,186	3,899	3,656
154,699	42,648	59,511	62,915	113,314
14,046,993	6,175,581	6,020,254	1,205,077	12,018,365
סך כל ההוצאות				
(4,192)	(4,783)	2,416	(7,221)	3,476
585,937	(21,017)	370,178	(259,234)	729,389
143,274	(13,010)	120,790	(92,510)	239,384
442,663	(8,007)	249,388	(166,724)	490,005
מיוחס ל:				
438,676	(9,192)	248,141	(166,912)	487,814
3,987	1,185	1,247	188	2,191
442,663	(8,007)	249,388	(166,724)	490,005
רווח (הפסד) לתקופה				
רווח (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה:				
6.48	(0.14)	3.67	(2.47)	7.21
6.48	(0.14)	3.67	(2.47)	7.21
מספר המניות ששימשו לחישוב הרווח למניה:				
67,645	67,645	67,645	67,645	67,645
67,645	67,645	67,663	67,645	67,647

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	2021	2020
2020	2020	2021	2020	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר		
442,663	(8,007)	249,388	(166,724)	490,005
באלפי ש"ח				
רווח (הפסד) לתקופה				
רווח כולל אחר:				
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד:				
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון				
(20,761)	(8,942)	(4,738)	(1,477)	3,309
הפרשי תרגום מטבע חוץ שנזקפו לרווח והפסד שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון				
9,568	-	-	(650)	-
474,417	266,751	324,916	(287,504)	791,788
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד				
(344,942)	(44,924)	(166,351)	(84,752)	(402,359)
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד				
112,395	21,571	9,079	97,358	15,775
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד, לפני מס				
230,677	234,456	162,906	(277,025)	408,513
מס (הטבת מס) בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה				
80,817	83,216	57,811	(93,975)	138,894
מס (הטבת מס) בגין רכיבים אחרים				
(2,425)	(2,057)	(1,090)	(340)	761
מס (הטבת מס) בגין פריטי רווח כולל אחר לתקופה שהועברו או יועברו לרווח והפסד				
78,392	81,159	56,721	(94,315)	139,655
רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
152,285	153,297	106,185	(182,710)	268,858
פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:				
רווחים (הפסדים) אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת				
15,723	(7,066)	4,845	6,359	4,845
מס (הטבת מס) בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד				
5,112	(2,044)	1,612	1,940	1,612
רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
10,611	(5,022)	3,233	4,419	3,233
162,896	148,275	109,418	(178,291)	272,091
605,559	140,268	358,806	(345,015)	762,096
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה				
מיוחס ל:				
בעלי המניות של החברה				
601,743	138,554	357,358	(344,707)	759,502
זכויות שאינן מקנות שליטה				
3,816	1,714	1,448	(308)	2,594
605,559	140,268	358,806	(345,015)	762,096
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה				

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים

זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	מיוחס לבעלי המניות של החברה							
		סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021									
56,685	6,355,934	6,299,249	3,535,095	(39,309)	180,329	852,376	(23,460)	1,638,770	155,448
2,191	490,005	487,814	487,814	-	-	-	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2021 (מבוקר)									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח לתקופה									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:									
-	3,309	3,309	-	-	-	-	3,309	-	-
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון									
712	791,788	791,076	-	-	-	791,076	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון									
(156)	(402,359)	(402,203)	-	-	-	(402,203)	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
4	15,775	15,771	-	-	-	15,771	-	-	-
53	4,845	4,792	4,792	-	-	-	-	-	-
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
(210)	(141,267)	(141,057)	(1,594)	-	-	(138,702)	(761)	-	-
רווחים אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת									
403	272,091	271,688	3,198	-	-	265,942	2,548	-	-
2,594	762,096	759,502	491,012	-	-	265,942	2,548	-	-
מס בגין פריטי רווח כולל									
רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס									
סך הכל רווח כולל לתקופה									
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:									
-	-	-	(1,370)	-	-	-	-	1,370	-
פקיעת כתבי אופציה לעובדים בכירים									
-	7,558	7,558	7,558	-	-	-	-	-	-
תשלומים מבוססי מניות									
59,279	7,125,588	7,066,309	4,032,295	(39,309)	180,329	1,118,318	(20,912)	1,640,140	155,448
יתרה ליום 30 ביוני 2021 (בלתי מבוקר)									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	מיוחס לבעלי המניות של החברה							
		סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות
		באלפי ש"ח							
		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020							
		יתרה ליום 1 בינואר 2020 (מבוקר)							
52,869	5,750,375	5,697,506	3,088,161	(39,309)	180,329	691,091	(14,692)	1,636,478	155,448
188	(166,724)	(166,912)	(166,912)	-	-	-	-	-	-
		רווח (הפסד) לתקופה							
		פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:							
-	(1,477)	(1,477)	-	-	-	-	(1,477)	-	-
-	(650)	(650)	-	-	-	-	(650)	-	-
(869)	(287,504)	(286,635)	-	-	-	(286,635)	-	-	-
23	(84,752)	(84,775)	-	-	-	(84,775)	-	-	-
25	97,358	97,333	-	-	-	97,333	-	-	-
66	6,359	6,293	6,293	-	-	-	-	-	-
259	92,375	92,116	(1,917)	-	-	93,693	340	-	-
(496)	(178,291)	(177,795)	4,376	-	-	(180,384)	(1,787)	-	-
(308)	(345,015)	(344,707)	(162,536)	-	-	(180,384)	(1,787)	-	-
		סך הכל הפסד כולל לתקופה							
		עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:							
-	-	-	(2,215)	-	-	-	-	2,215	-
		פקיעת כתבי אופציה לעובדים בכירים							
52,561	5,405,360	5,352,799	2,923,410	(39,309)	180,329	510,707	(16,479)	1,638,693	155,448
		יתרה ליום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)							

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	מיוחס לבעלי המניות של החברה								
		סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות	
		באלפי ש"ח								
		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021								
6,759,224	57,831	6,701,393	3,773,398	(39,309)	180,329	1,008,651	(17,264)	1,640,140	155,448	יתרה ליום 1 באפריל 2021 (בלתי מבוקר)
249,388	1,247	248,141	248,141	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
		פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:								
(4,738)	-	(4,738)	-	-	-	-	(4,738)	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון
324,916	289	324,627	-	-	-	324,627	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון
(166,351)	(37)	(166,314)	-	-	-	(166,314)	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
9,079	2	9,077	-	-	-	9,077	-	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
4,845	53	4,792	4,792	-	-	-	-	-	-	רווחים אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת
(58,333)	(106)	(58,227)	(1,594)	-	-	(57,723)	1,090	-	-	הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל
109,418	201	109,217	3,198	-	-	109,667	(3,648)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס
358,806	1,448	357,358	251,339	-	-	109,667	(3,648)	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה
		עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:								
7,558	-	7,558	7,558	-	-	-	-	-	-	תשלומים מבוססי מניות, (ראה באור 8(ז))
7,125,588	59,279	7,066,309	4,032,295	(39,309)	180,329	1,118,318	(20,912)	1,640,140	155,448	יתרה ליום 30 ביוני 2021 (בלתי מבוקר)

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	מיוחס לבעלי המניות של החברה								
		סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות אינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות	
		באלפי ש"ח								
		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020								
5,265,092	50,847	5,214,245	2,938,082	(39,309)	180,329	351,084	(9,594)	1,638,205	155,448	יתרה ליום 1 באפריל 2020 (בלתי מבוקר)
(8,007)	1,185	(9,192)	(9,192)	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) לתקופה
		פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:								
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ שנזקפו לרווח והפסד
(8,942)	-	(8,942)	-	-	-	-	(8,942)	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן
266,751	839	265,912	-	-	-	265,912	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון
(44,924)	1	(44,925)	-	-	-	(44,925)	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
21,571	6	21,565	-	-	-	21,565	-	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(7,066)	(44)	(7,022)	(7,022)	-	-	-	-	-	-	הפסדים אקטוארים מתוכנית הטבה מוגדרת
(79,115)	(273)	(78,842)	2,030	-	-	(82,929)	2,057	-	-	הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל
148,275	529	147,746	(4,992)	-	-	159,623	(6,885)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס
140,268	1,714	138,554	(14,184)	-	-	159,623	(6,885)	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה
		עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:								
-	-	-	(488)	-	-	-	-	488	-	פקיעת כתבי אופציה לעובדים בכירים
5,405,360	52,561	5,352,799	2,923,410	(39,309)	180,329	510,707	(16,479)	1,638,693	155,448	יתרה ליום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	מיוחס לבעלי המניות של החברה							
		הון מניות	פרמיה על מניות	קרן תרגום	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרנות הון אחרות	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	יתרת עודפים	סך הכל
באלפי ש"ח									
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020									
יתרה ליום 1 בינואר 2020 (מבוקר)									
52,869	5,750,375	155,448	1,636,478	(14,692)	691,091	180,329	(39,309)	3,088,161	5,697,506
3,987	442,663	-	-	-	-	-	-	438,676	438,676
רווח לתקופה									
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:									
-	(20,761)	-	-	(20,761)	-	-	-	-	(20,761)
-	9,568	-	-	9,568	-	-	-	-	9,568
-	474,417	-	-	-	474,679	-	-	-	474,679
-	(262)	-	-	-	(344,823)	-	-	-	(344,823)
-	(119)	-	-	-	-	-	-	-	-
-	112,395	-	-	-	112,366	-	-	-	112,366
-	15,723	-	-	-	-	-	-	15,631	15,631
-	(83,504)	-	-	2,425	(80,937)	-	-	(5,081)	(83,593)
-	162,896	-	-	(8,768)	161,285	-	-	10,550	163,067
-	605,559	-	-	(8,768)	161,285	-	-	449,226	601,743
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:									
-	-	-	2,292	-	-	-	-	(2,292)	-
56,685	6,355,934	155,448	1,638,770	(23,460)	852,376	180,329	(39,309)	3,535,095	6,299,249
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		נספח	באלפי ש"ח
	2020	2021	2020	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר			
(1,295,034)	865,731	2,429,531	(1,273,694)	4,244,657	(א)	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
41,905	7,076	(92,513)	106,351	(206,067)		לפני מיסים על הכנסה
(1,253,129)	872,807	2,337,018	(1,167,343)	4,038,590		מס הכנסה שהתקבל (ששולם)
						מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
15	4	4	4	4		תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
						תמורה ממימוש רכוש קבוע
15,154	15,005	13,671	15,005	13,671		תמורה ממימוש השקעות בחברות
						מוחזקות אחרות
						תמורה ממימוש השקעה בנכסים פיננסיים
19,298	-	84,602	-	124,966		זמינים למכירה על ידי חברות שאינן
						חברות ביטוח ופיננסים
(152,163)	-	(12,878)	-	(47,957)		השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה
						על ידי חברות שאינן חברות ביטוח
(47,415)	(90)	-	(47,411)	-		ופיננסים
						השקעה במניות והלוואות בחברות
						מוחזקות
-	-	(66,063)	-	(66,063)	(ה)	רכישת חברה שאוחדה לראשונה בניכוי
(22,970)	(1,341)	(3,029)	(4,835)	(3,736)		המזומן שנרכש
(191,541)	(43,041)	(54,720)	(82,739)	(91,362)		השקעה ברכוש קבוע
(379,622)	(29,463)	(38,413)	(119,976)	(70,477)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
						מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(22,168)	(22,172)	(22,369)	(22,172)	(134,307)		תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(44,049)	(8,800)	(10,064)	(25,023)	(20,127)		פירעון כתבי התחייבות נדחים
(128,091)	(16,118)	(15,105)	(65,569)	(63,648)		פירעון התחייבות בגין חכירה
(194,308)	(47,090)	(47,538)	(112,764)	(218,082)		ריבית כתבי התחייבות נדחים, ששולמה
						מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
64,231	(16,918)	(10,713)	(46,576)	(16,360)		השפעת התנודות בשערי החליפין על
						יתרות המזומנים ושווי מזומנים
(1,891,290)	779,336	2,240,354	(1,446,659)	3,733,671		גידול (קיטון) נטו במזומנים ושווי
9,113,362	6,887,367	8,715,389	9,113,362	7,222,072	(ב)	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
7,222,072	7,666,703	10,955,743	7,666,703	10,955,743	(ג)	מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה הסתיימה ביום 31 דצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021	באלפי ש"ח
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	
442,663	(8,007)	249,388	(166,724)	490,005	(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה ⁽¹⁾ ⁽²⁾
					רווח (הפסד) לתקופה
					פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
4,192	4,783	(2,416)	7,221	(3,476)	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
766	-	-	221	-	דיבידנד שנתקבל מחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
(366,015)	(8,930)	394,230	(301,913)	1,136,259	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
					שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
5,458,360	4,198,448	4,264,362	(2,423,064)	8,069,460	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
24,560	12,580	(32,598)	(7,533)	(70,799)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(77,519)	(48,465)	(66,093)	(38,484)	(611,770)	פחת רכוש קבוע ונכס שימוש
88,447	22,734	22,240	45,205	43,701	הפחתה של נכסים בלתי מוחשיים
231,412	59,075	57,497	115,850	113,610	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
2,492	-	-	-	-	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע
1	(4)	15	(4)	15	רווח מנכס זכות שימוש
(19)	(17)	(18)	(18)	(34)	ריבית והפרשי הצמדה שנצברו בגין כתבי התחייבויות נדחים והתחייבויות בגין חכירה
143,345	35,574	48,250	68,267	86,013	ריבית שנצברה ושערך התחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים
379,270	(556,257)	(240,587)	114,847	145,910	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
90,453	39,041	15,632	38,996	(6,038)	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה אחר
25,229	7,880	4,167	19,533	868	עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	7,558	-	7,558	הפסדים (רווחים) נטו, מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(2,274,816)	(2,911,797)	(2,119,112)	4,532,456	(5,379,872)	מיסים (הטבת מס) על הכנסה
143,274	(13,010)	120,790	(92,510)	239,384	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(22,223)	(4,243)	(66,930)	(36,825)	(107,245)	נכסי חוב סחירים
102,122	187,406	(102,445)	115,443	(277,106)	נכסי חוב שאינם סחירים
17,373	24,244	(26,369)	108,042	(121,583)	מניות
(57,954)	30,347	(12,175)	83,766	(147,031)	אחרות
					השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:
(120,998)	(7,734)	(40,388)	(80,885)	(103,974)	רכישת נדל"ן להשקעה
84,473	-	96,801	-	96,801	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
(6,126,484)	(1,533,589)	620,058	(2,760,443)	1,615,423	רכישות נטו של השקעות פיננסיות
					תקבולים (השקעות) ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה ונדל"ן להשקעה בעסקי ביטוח:
213,935	(312,786)	(368,678)	612,581	(383,549)	נכסי חוב סחירים
275,355	435,245	(19,067)	124,236	105,907	נכסי חוב שאינם סחירים
(256,063)	(122,640)	15,024	(210,498)	18,983	מניות
(717,840)	32,419	(13,024)	(553,258)	100,270	אחרות
(44,228)	(3,159)	(15,830)	(32,782)	(42,434)	רכישת נדל"ן להשקעה אחר
50,684	-	16,312	-	16,312	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה אחר

- (1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים תזרימי מזומנים בגין רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.
- (2) במסגרת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כלולים תזרימי מזומנים בגין דיבידנד וריבית שהתקבלו, המפורטים בספח ד'.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני
2020	2020	2021	2020	2021
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
באלפי ש"ח				
(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה (המשך)				
שינויים בפרטים אחרים בדוח על המצב הכספי, נטו				
ניירות ערך המוחזקים למסחר על ידי חברות מאוחדות שאינן חברות ביטוח				
(1,580)	3	(24,741)	25	(26,587)
171,109	1,308,392	(654,645)	(246,354)	(261,707)
49,196	(55,701)	(8,291)	(119,966)	(108,918)
769,054	51,351	309,378	(189,177)	(391,385)
2,940	2,548	1,236	55	1,686
סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה				
(1,295,034)	865,731	2,429,531	(1,273,694)	4,244,657
(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה:				
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה				
6,554,645	4,783,897	5,910,555	6,554,645	5,273,150
2,558,717	2,103,470	2,804,834	2,558,717	1,948,922
9,113,362	6,887,367	8,715,389	9,113,362	7,222,072
(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה:				
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה				
5,273,150	5,294,621	8,148,071	5,294,621	8,148,071
1,948,922	2,372,082	2,807,672	2,372,082	2,807,672
7,222,072	7,666,703	10,955,743	7,666,703	10,955,743
(ד) תזרימי מזומנים בגין ריבית ודיבידנד שהתקבלו, הכלולים בפעילות השוטפת:				
2,015,450	654,001	631,604	1,011,895	950,400
322,670	74,980	164,693	184,968	497,831
(ה) איחוד לראשונה של חברה שנרכשה:				
-	-	(78,638)	-	(78,638)
-	-	(408)	-	(408)
-	-	(1,547)	-	(1,547)
-	-	(2,687)	-	(2,687)
-	-	6	-	6
-	-	1,950	-	1,950
-	-	7,159	-	7,159
-	-	8,102	-	8,102
סה"כ השקעה ברכישת חברות מאוחדות שאוחדו לראשונה				
-	-	(66,063)	-	(66,063)
תמורה שהועברה מזומן של החברה הנרכשת				
-	-	(74,152)	-	(74,152)
-	-	8,089	-	8,089
סה"כ השקעה ברכישת חברות מאוחדות שאוחדו לראשונה				
-	-	(66,063)	-	(66,063)

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1: כללי

א. הישות המדווחת

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "**החברה**") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב ראל וולנברג 36, תל אביב-יפו. ניירות הערך של החברה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב-יפו.

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 ביוני 2021 (להלן: "**הדוחות הכספיים**"), כוללים את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה (להלן יחד: "**הקבוצה**"), וכן את זכויות הקבוצה בעסקאות משותפות ובחברות כלולות.

נכון למועד פרסום הדוח, החברה הינה חברה ללא גרעין שליטה.

ביום 8 בדצמבר 2019 נתקבל אצל החברה מכתב מאת הממונה ("**מכתב הממונה**"), לפיו, בין היתר, הודיע הממונה כי לאור השינויים שחלו בשיעורי ההחזקה של אי די בי חברה לפתוח בע"מ ("אי די בי פתוח")¹ בחברה, קיים הממונה בחינה של סוגיית השליטה בחברה. בהתאם למכתב הממונה, במסגרת הבחינה האמורה התקבלו בנושא גם עמדות משרד המשפטים, רשות ניירות ערך ורשות התחרות. ממצאי הבחינה האמורה, אשר לעמדת הממונה, מתבססים על מצגי החברה, העלו כי נכון למועד המכתב, אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה באופן המקים חובה לקבל היתר שליטה בחברה בהתאם לסעיף 32(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ("**חוק הפיקוח**") ולפיכך על החברה לקבל מאת הממונה היתר שליטה בכלל חברה לביטוח ("**כלל ביטוח**"). בהמשך לאמור, ביום 19 באוקטובר 2020, נתקבל אצל החברה מכתב מאת הממונה בנושא "עדכון בדבר מתווה הפעלת אמצעי שליטה בכלל ביטוח" (אשר החליף את מכתב הממונה בדיון מיום 21 ביולי 2020) המפרט, בין היתר, את התייחסות הממונה להסדרים אשר יחולו על הפעלת אמצעי שליטה של החברה בכלל ביטוח לרבות לעניין מינוי דירקטורים בכלל ביטוח ובחברה והשתתפות באסיפה הכללית של כלל ביטוח ("**מתווה הפעלת אמצעי השליטה**"). ביום 30 בנובמבר 2020 נתקבל מאת הממונה מכתב הבהרות בקשר עם מתווה הפעלת אמצעי השליטה. לפרטים נוספים בעניין מתווה השליטה לרבות מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח ראו סעיף ג(2) להלן.

הדיונים בין החברה לממונה בקשר עם המכתבים האמורים טרם מוצו.

ב. התפתחויות בתקופת הדוח לגבי השליטה וההחזקות בחברה

בהתאם להוראות חוק הפיקוח, החזקה של יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה בגוף מוסדי מותנית בקבלת היתר להחזקת אמצעי שליטה מאת הממונה ושליטה בגוף מוסדי או בסוכנות ביטוח מחייבת גם היא היתר מאת הממונה. נכון למועד פרסום הדוח, למיטב ידיעת החברה התקבל אצל מספר גופים היתר להחזקת אמצעי שליטה, מהם שני גופים מוסדיים.

בימים 11 ו-12 במאי 2020 התקבל אצל כלל ביטוח העתק מכתביו של הממונה למר משה (מורי) ארקין ולמר אלפרד אקירוב (לכל אחד בנפרד), בו הוא מבהיר, בעקבות הדיווחים מהימים 6 ו-10 במאי 2020 (ראה סעיף ג(1) להלן) כי היתר האחזקה שניתן למר ארקין להחזקת עד 8% ממניות החברה והיתר האחזקה שניתן למר אקירוב להחזקת עד 10% ממניות החברה מיום 5 באפריל 2020 אינו מאפשר להם או למי מטעמם, לפעול, לבד או ביחד עם אחרים, באופן שיביא להכונת פעילות כלל ביטוח, בין היתר באמצעות מעורבות בתהליכי קבלת החלטות לגבי מינוי דירקטורים ונושאי משרה בה.

יצוין כי בהתאם למידע שמסר הממונה לחברה, ביום 1 ביולי 2021, העניק הממונה למר אלפרד אקירוב, מר ג'ורג' אקירוב וגברת שרון אקירוב ("**בעלי ההיתר**"), היתר להחזקת עד 15% מאמצעי השליטה בחברה ובגופים המוסדיים הנשלטים על ידה. בין יתר תנאי ההיתר, נקבע כי בעלי ההיתר לא יערכו כל הסדר או הסכם עם צד שלישי הנוגע להחזקת אמצעי שליטה של בעלי ההיתר בחברה ובגופים המוסדיים הנשלטים על ידה, אלא באישור מראש ובכתב של הממונה. כמו כן, בעלי ההיתר התחייבו בפני הממונה שלא לפעול לבד או ביחד עם אחרים באופן המקים להם שליטה בחברה, וכן התחייבו שלא לפעול בשיתוף פעולה עם מחזיק אחר באמצעי שליטה בחברה לעניין הצבעה למינוי דירקטור או לעניין הפסקת כהונתו או כל עניין אחר שיובא להכרעת האסיפה הכללית.

יובהר כי נכון למועד פרסום הדוח, חובת הדיווח לחברה, אודות החזקותיהם של בעלי מניות בחברה, חלה על בעלי עניין, כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, בלבד וכן כי אין לחברה מידע אודות סטטוס היתרי ההחזקה או שינויים שחלו בהם, מעבר לאמור לעיל.

¹ בהתאם להוראות הממונה, במהלך התקופה שבין שנת 2017 ועד לחודש ינואר 2021 נמכרו כל המניות של החברה שהוחזקו בידי אי די בי פתוח, במישרין ובאמצעות נאמן למניות השליטה בחברה, חלקן באמצעות עסקאות החלף, אשר למועד הדוח הסתיימו כולן.

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

1. מינוי יו"ר דירקטוריון

ביום 20 באוגוסט 2020, חדל לכהן מר דני נה כיו"ר דירקטוריון וכדירקטור בחברה ובכלל ביטוח.

ממועד זה כיהנה הגב' מלי מרגליות כיו"ר דירקטוריון זמני בחברה עד ליום 4 בפברואר 2021.

ביום 4 בפברואר 2021 מונה מר חיים סאמט כיו"ר הדירקטוריון של החברה. בכלל ביטוח לא מונה יו"ר דירקטוריון זמני או קבוע בהתאם להנחיית הממונה.

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

2.1 מינוי דירקטורים בכלל ביטוח

במהלך התקופה בה כיהן נאמן למניות השליטה בחברה התקבלו מהממונה הוראות שונות שעניינן מינוי דירקטורים בקבוצה, לרבות באמצעות ועדה למינוי דירקטורים בכלל ביטוח ובחברה בראשות השופטת (בדימוס) שרה גדות שמונתה על ידי הממונה בשנת 2015 להמליץ בפני הנאמן על מועמדים ראויים לכהונה כדירקטורים ("ועדת גדות"). בהתאם להמלצות ועדת גדות, בוצעו מעת לעת מינויים של דירקטורים ודירקטורים חיצוניים בחברה ובכלל ביטוח.

במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, במסגרתו נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה, קבע הממונה כי בשים לב לחזקה הקבועה בהגדרת "מבטח" בהתאם לסעיף 31(א) לחוק הפיקוח, התכליות הקיימות בחוק הפיקוח לעניין הסדרים למינוי דירקטורים במבטח בלא שולט, חלות הן בעניינה של החברה והן בעניינה של כלל ביטוח². בנסיבות אלה, מצא לנכון לקבוע בתנאי היתר השליטה בכלל ביטוח, כי בלי לגרוע מהוראות כל דין, דרך מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח, תהיה באופן דומה למנגנונים הקבועים כיום בחוק הפיקוח, לעניין מינוי דירקטורים במבטח בלא שולט, וזאת בלי לפגוע בזכותו של בעל מניות אחר להציע מועמדים לפי דין, ככל שקיימת לו זכות כאמור.

ביום 2 ביולי 2020 ובהמשך להודעת יו"ר הדירקטוריון בקשר עם סיום כהונתו (ראו סעיף ג(1) לעיל) פנה דירקטוריון החברה לממונה בפנייה מקדמית לקבלת עמדתו בקשר עם החלטת דירקטוריון החברה לפעול לחיזוק דירקטוריון כלל ביטוח באמצעות מינוי דירקטורים נוספים מבין הדירקטורים המכהנים בחברה (שאינם דירקטורים חיצוניים) לדירקטוריון כלל ביטוח. ביום 2 ביולי 2020 נתקבלה אצל החברה תשובת הממונה לפיה טרם מונתה ועדת איתור למינוי דירקטורים בכלל ביטוח ("ועדת איתור") וכי הפעלת אמצעי שליטה ביחס להרכב דירקטוריון כלל ביטוח ובפרט מינוי דירקטורים בכלל ביטוח על ידי דירקטוריון החברה בכובעו כנציג החברה כבעל המניות בכלל ביטוח, טרם הענקת היתר שליטה, תהווה פעולה שלא בהתאם להוראות הממונה. בנוסף, הודיע הממונה כי קיימת עלית התנגדות סבירה מכוח סעיף 41 לחוק הפיקוח למינוי דירקטורים המכהנים בחברה כדירקטורים בכלל ביטוח וזאת בשל חשש ממשי, בשל מצב העניינים הנוכחי לקיומו של ניגוד עניינים לפי סעיף 41(ט) (א) לחוק הפיקוח.

בימים 21 ביולי 2020, 19 באוקטובר 2020 ו-30 בנובמבר 2020, נתקבלו אצל החברה מאת הממונה מכתבים בקשר עם מתווה הפעלת אמצעי שליטה בכלל ביטוח הכוללים בין היתר התייחסות לאופן מינוי דירקטורים בכלל ביטוח ובחברה, כמפורט להלן.

עמדת הממונה כפי שבאה לידי ביטוי במכתבו האחרון כאמור אשר לגביו נשלחו הבהרות מאת הממונה ביום 30 בנובמבר 2020, הינה כי נוכח המבנה התאגידי של הקבוצה לפיו כלל ביטוח הינה חברה פרטית הנשלטת על ידי החברה שהיא חברה ציבורית שאין בה שולט סופי ומתוך מטרה להגשים את תכליות חוק הפיקוח בעניין מבטח בלא שולט ולקבוע הסדר מקיף וראוי ביחס למבנה האחזקה בכלל ביטוח בעת הזו, יש צורך ביצירת מתווה אשר יבטיח את הגשמת התכליות הרלבנטיות, בהתאם לעקרונות, אשר עיקרם מפורט להלן. בהתאם למתווה הפעלת אמצעי השליטה, עקרונות אלה יעוגנו, בין היתר, במסגרת היתר השליטה שינתן לחברה, מכח סמכותו של הממונה לפי סעיף 32(ב) לחוק הפיקוח, כדלקמן: על כלל ביטוח יחולו ההוראות לעניין "מבטח בלא שולט" ובכלל זה הוראות סעיפים 41(יא) ו-יב לחוק הפיקוח והוראות חוזר הדירקטוריון לעניין מבטח בלא שולט בכפוף להתאמות שיפורטו להלן. תוקם ועדה חיצונית אשר תמליץ על מינוי דירקטורים בכלל ביטוח בהתאם להוראות חוק הפיקוח לעניין מבטח בלא גרעין שליטה³.

2. בהתאם למכתב הממונה, בהתאם להגדרות המופיעות בסעיף 31א לחוק הפיקוח, נחשבות הן החברה והן כלל ביטוח "מבטח" לצורך בחינת השליטה בכלל ביטוח.

3. ביום 12 בינואר 2021 הודיע הממונה כי שר האוצר מינה את הוועדה, בהתאם להוראות סעיף 41ג לחוק הפיקוח לעניין מינוי דירקטורים בכלל ביטוח. סדרי עבודתה של הוועדה יקבעו בהתאם לסעיף 41ז לחוק הפיקוח. חברי הוועדה לעניין כלל ביטוח הינם: יו"ר הוועדה - השופט (בדימוס) יוסף (ספי) אילון; פרופ' אפרים צדקה; מר אברהם רינות; ד"ר אדונו רחל (דירקטורית בלתי תלויה בכלל ביטוח); פרופ' שדה בן עמי אורלי (דירקטורית בלתי תלויה בכלל ביטוח).

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

2.1 מינוי דירקטורים בכלל ביטוח (המשך)

לאור זאת, קבע הממונה מתווה לבחירת דירקטורים כמפורט במכתביו שיקריו:

- א. כל הדירקטורים בכלל ביטוח (למעט דח"צים ודב"תים) יובאו למינוי באסיפה הכללית אחת לשנה.
- ב. דירקטוריון החברה יהיה רשאי להציע מועמדים לדירקטוריון כלל ביטוח (על אף האמור בהוראות הדין ביחס למבטח ללא שולט – הדירקטוריון יהיה רשאי להציע יותר ממועמד אחד);
- ג. דירקטוריון כלל ביטוח יהיה רשאי להציע מועמדים מטעמו אולם לא יהיה רשאי למנות דירקטורים בכלל ביטוח;
- ד. ועדת האיתור גם היא תציע מועמדים לדירקטוריון כלל ביטוח. ועדת האיתור תציע מועמדים לכהונה כמספר הדירקטורים המירבי שמינויים ידון באסיפה. במקרה של מינוי דירקטורים שלא במסגרת האסיפה הכללית השנתית ועדת האיתור תמליץ לפחות על כפל מקומות.
- ה. לשם הבטחת עצמאותו ואי תלותו של דירקטוריון חברת הביטוח, ובמסגרת סמכות הממונה לאישור נושאי משרה, הממונה יביא בחשבון, בין היתר, קיומו של רוב דירקטורים שמונו בדירקטוריון כלל ביטוח על ידי ועדת האיתור והיעדר זיקה, כהגדרתה בסעיף 240 (ב) לחוק החברות, התשנ"ט-1999, בשינויים המחויבים, בין המועמד לכהונה כדירקטור לבין כלל החזקות. עוד הובהר, כי ביחס לדירקטורים שועדת האיתור תמליץ לאסיפה הכללית של כלל ביטוח על מינוים, כהונה כדירקטור בחברה, לא תהווה לכשעצמה בעיני הממונה, עילה למניעת כהונה כדירקטור 4 וכי אין באמור כדי לגרוע מהאפשרות למינוי מי שמכהן כדירקטור בחברה כדירקטור בכלל ביטוח, בכפוף לשיקול דעת הממונה. עוד הובהר כי במסגרת שיקול דעת הממונה, הממונה עשוי לאשר גם הרכב דירקטוריון שבו מספר הדירקטורים שמונו מקרב מומלצי ועדת האיתור יהיה נמוך מרוב הדירקטורים, אך סביר בנסיבות העניין.
- ו. הובהר כי מספר הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון כלל ביטוח יכול שייקבע על ידי האסיפה הכללית של כלל ביטוח, וזאת מבלי לגרוע מהוראות חוזר הדירקטוריון לעניין גוף מוסדי ומסמכויות הממונה בכלל.
- ז. יו"ר הדירקטוריון יהיה מבין מומלצי הוועדה, עם זאת הדירקטוריון יוכל לבחור את היו"ר שלא מבין מומלצי הוועדה, אולם במקרה כזה יידרש לנמק את החלטתו ויידרש לצרפה במקרה של שוויון קולות, ליו"ר יהיה קול מכריע.

בהתאם למתווה לא נקבעו הוראות של הממונה ביחס למינוי דירקטורים בחברה ואולם נקבע כי מי שהציע את מינויים של שליש מהדירקטורים המכהנים בחברה והצעתו זו התקבלה, יראה כבעל שליטה בה ובהתאם עשוי להידרש לקבלת היתר שליטה מאת הממונה.

בהתאם למידע שנמסר לחברה, ועדת האיתור פירסמה ביום 26 בינואר 2021 את נהלי עבודתה. בהמשך לנוהל עבודת ועדת האיתור, אשר קצב 180 יום לעבודתה, פנה דירקטוריון כלל ביטוח לוועדת האיתור בהתאם לסעיף 14 לנוהל העבודה והודיע לה כי החליט על כינוסה של אסיפת בעלי מניות שעל סדר יומה, בין היתר, עומד מינוי דירקטורים. האסיפה תתכנס ביום 12 בספטמבר 2021 או בסמוך למועד זה. ביום 12 באפריל 2021 פירסמה ועדת האיתור, קול קורא להגיש לוועדה מועמדות לכהונת דירקטור בכלל ביטוח. בקול הקורא צויין כי בשים לב לצרכי כלל ביטוח, מספר הדירקטורים הנדרש הוא עד שבעה דירקטורים רגילים ו"דירקטור בלתי תלוי" אחד. ביום 1 באוגוסט 2021 נשלחו המלצות הוועדה לדירקטוריון כלל ביטוח, במסגרתן המליצה ועדת האיתור לאסיפה הכללית של כלל ביטוח על שמונה מועמדים לתפקידי דירקטורים בכלל ביטוח, לרבות שלושה דירקטורים מתוכם שהביעו את הסכמתם לכהן כדירקטורים בלתי תלויים.

הדיונים בין החברה לממונה בקשר עם מכתביו בעניין הפעלת אמצעי השליטה כאמור טרם מוצו.

יצוין כי בחודשים פברואר ומאי 2020 אישרה האסיפה הכללית של כלל ביטוח את הארכת כהונתם של דירקטורים בלתי תלויים בכלל ביטוח, בהתאם להמלצת ועדת איתור פנימית המורכבת מדירקטורים (רוב חיצוניים) שהוקמה על פי חוזר הדירקטוריון.

4 דירקטורים שהוצעו על ידי ועדת גדות לכהונה בדירקטוריון כלל ביטוח, יחשבו על ידי הממונה כדירקטורים שהוצעו על ידי ועדת האיתור.

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

2.1 מינוי דירקטורים בכלל ביטוח (המשך)

ביום 16 בדצמבר 2020 לקראת כינוסה של האסיפה הכללית השנתית של כלל ביטוח, הודיע הממונה לחברה כי בשים לב לכך שטרם הסתיימו הליכי המינוי של ועדת האיתור ולאור האמור במתווה בסעיף 3 למתווה השליטה, נוכח המתווה ונוכח תפקידיה של ועדת האיתור במינוי דירקטורים במבטח בלא שולט, יש להמתין למינוי ועדת האיתור טרם ביצוע שינויים בדירקטוריון כלל ביטוח. בהתאם, לא חל שינוי בהרכב דירקטוריון כלל ביטוח באסיפה הכללית השנתית והדירקטורים המכהנים המשיכו בכהונתם בהתאם להחלטת האסיפה מיום 25 באפריל 2021, עד למועד האסיפה השנתית שצפויה להתקיים בחודש ספטמבר 2021.

בנוסף, לאור סיום 3 תקופות כהונתו של מר יוסי יגיל כדירקטור חיצוני בחברה ובכלל ביטוח, ובהתאם לאישור הממונה, קיבלה האסיפה הכללית של כלל ביטוח ביום 23 במאי 2021 החלטה למנות את הגב' איריס לוונשטיין, המכהנת כדירקטורית בלתי תלויה בכלל פנסיה וגמל, כדירקטורית חיצונית בכלל ביטוח.

2.2 מינוי דירקטורים בחברה

בשים לב להיות החברה חברה ללא גרעין שליטה, להוראות הממונה כפי שפורסמו מעת לעת וכחלק מהיערכות דירקטוריון החברה לקראת האסיפה הכללית השנתית, מינה הדירקטוריון בחודש ספטמבר 2020 ועדת דירקטוריון מיוחדת, אשר תשמש בין השאר כוועדה ממליצה לדירקטוריון בקשר עם גיבוש רשימת קריטריונים מומלצים למינוי דירקטורים בחברה ותמליץ על מועמדים מתאימים נוספים לכהונה בדירקטוריון החברה ("ועדת האיתור של החברה").

ועדת האיתור של החברה קיימה 13 ישיבות ובפעילותה הסתייעה גם ביועצים משפטיים חיצוניים ובחברת השמה חיצונית בעלת התמחות באיתור בכירים. כחלק מפעילות ועדת האיתור של החברה, פירסמה החברה קול קורא למועמדים מתאימים להביא את מועמדותם בפני ועדת האיתור של החברה וכן לבעלי מניות עיקריים, שאינם נמנים על גופים מוסדיים, המחזיקים לפחות 1% מזכויות ההצבעה בחברה, להציע מועמדים מטעמם לכהונה בדירקטוריון החברה, בכפוף למגבלות על פי דין ורגולציה (לרבות דיני התחרות)⁵ וזאת עד למועדים שנקבעו ופורסמו על ידה ("הקול הקורא").

ועדת האיתור של החברה יזמה פגישות עם בעלי מניות מסוימים המחזיקים לפחות 1% מזכויות ההצבעה (לפי המידע המצוי ברשותה) ושאינם גופים מוסדיים, וקיימה פגישות עם מספר בעלי מניות כאמור שרצו בכך על מנת לשמוע את עמדתם בנוגע להליך מינוי הדירקטורים בחברה ועל הצעת מועמדים ראויים בעיניהם לכהונה בדירקטוריון החברה.

ביום 3 בינואר 2021 מונה באסיפה 3 מבין הדירקטורים שהומלצו על ידי בעלי מניות, 2 דירקטורים מכהנים ודירקטור חיצוני שהומלץ על ידי הדירקטוריון.

ביום 6 במאי 2021 סיים את תקופת כהונתו השלישית (והאחרונה על פי דין) דירקטור חיצוני בחברה, פרופ' יוסף יגיל. על מנת לשמר את הרכב דירקטוריון הקיים הכולל שלושה דירקטורים חיצוניים, ביום 21 באפריל 2021 פירסמה כלל החזקות דוח מידי בעניין כינוס אסיפה כללית מיוחדת, שעל סדר יומה בחירה ומינוי של דירקטור חיצוני אחד מבין שני מועמדים לכהונה כדירקטור חיצוני. נוכח ההליך המורכב שבוצע בשנת 2020 לקראת האסיפה השנתית כאמור לעיל ופרק הזמן הקצר שחלף מאז ביצועו, סבר דירקטוריון החברה כי אין מקום לבצע הליך חוזר מלא לאיתור מועמדים פוטנציאליים לבחירת דירקטור חיצוני, ולפיכך בחר בדרך של איתור מועמדים מבין רשימת המועמדים שאיתרה ועדת האיתור של כלל החזקות שהתקיימה בינואר 2021, אשר הינם כשירים לכהן כדירקטורים חיצוניים ובעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

ביום 4 במאי 2021 פנתה לחברה אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ ("אלרוב"), אשר הינה בעלת מניות מהותית בחברה, בבקשה להציג את מועמדותו של מועמד נוסף לכהונה כדירקטור חיצוני בחברה ("חיאק"), בנוסף למועמדים אותם הציע הדירקטוריון. דירקטוריון החברה דן בבקשה האמורה ומצא אותה להיות מסוג הנושאים המתאימים להיות נידונים באסיפה הכללית של החברה מבלי שבחנה מועמדותו על ידי הדירקטוריון. ביום 15 ביוני 2021 הודיעה החברה כי נוכח נכונותו של דירקטור חיצוני מכהן, לשמש כיו"ר ועדת מאזן עד לסוף השנה, במקום הדירקטור החיצוני שכהונתו הסתיימה, סבר דירקטוריון החברה כי לעת עתה יהיה נכון לדחות את ההחלטה על מינוי דירקטור חיצוני נוסף עד לסוף השנה ולקיים דיון מחודש בנושא, יחד עם מינוי הדירקטורים הרגילים, במסגרת האסיפה השנתית שתתקיים ולפיכך הנושא הוסר מסדר היום של האסיפה.

⁵ לעמדת הממונה בקשר עם מעורבותם של גופים מוסדיים בהליך הצעת הדירקטורים בחברה, ראו דיווח מידי של החברה מיום 4 באוקטובר 2020 הנזכר להלן.

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

3. השלכות

למועד הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך את מלוא השפעת תוצאות האירועים האמורים עליה, וזאת בין היתר נוכח העובדה כי היא מקיימת דיונים עם הממונה ביחס למתווה היתר השליטה, אשר הוראותיו, בנוסחן הנוכחי, מגבילות באופן ניכר את מידת השפעתה של החברה ביחס להתנהלותה של כלל ביטוח וביחס למינוי נושאי משרה בה ונוכח אי הודאות ביחס להרכב דירקטוריון כלל ביטוח, אשר עתיד להשתנות עם סיום עבודת ועדת האיתור. אי הודאות האמורה מתקיימת גם נוכח שינויים נוספים אשר יכול ויתרחשו בעתיד בחברה, לאור מבנה האחזקות בה, בהיותה חברה ללא גרעין שליטה ולאור העובדה שהוראות חוק הפיקוח ביחס למבטח ללא שולט, אינן חלות עליה, בשל המבנה התאגידי השונה של חברות הביטוח הגדולות בישראל, בהשוואה למבנה המקובל בבנקים, לפיהן חברות הביטוח, לרבות כלל ביטוח, הינן חברות פרטיות הנשלטות על ידי חברת אחזקות ובכללן החברה, שהיא חברה ציבורית ללא גרעין שליטה.

כמו כן מכלול השינויים והאירועים המפורטים לעיל יכול וישליכו, בין היתר, על מוניטין החברה וחברות הקבוצה. יצוין כי העברה עתידית של השליטה בחברה לצד שלישי, יכול ותשפיע על סעיפים בהסכמים מסוימים של חברות בקבוצה עם צדדים שלישיים (לרבות מבטחי משנה) ועלול להצריך, בעקבות התקיימות נסיבות של שינוי שליטה כאמור, הידברות עם צדדים שלישיים אלה להמשכת תוקפם של ההסכמים.

ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל-IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ואינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים המאוחדים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (להלן: "הדוחות הכספיים השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל-IFRS ובהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו, הנחיות הממונה, והוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, ככל שאלו רלוונטיות, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים. בהקשר זה ראה ביאור 8(א) להלן, בדבר עדכון אומדנים אקטואריים, בין היתר, לאור סביבת הריבית הנמוכה והשפעתה על שיעור ההיוון בחישוב עתודות ביטוח חיים, סיעוד וביטוח כללי.

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של האירו, הדולר ושל הליש"ט:

שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו	מדד ידוע	מדד בגין
%				
2.9 (6.7)	1.4 0.3	(1.8) 0.1	1.4 (0.7)	1.6 (0.8)
(1.5) (3.3)	(2.2) (2.8)	(1.0) (0.4)	1.3 (0.2)	0.8 (0.7)
(3.7)	(7.0)	1.7	(0.6)	(0.7)
שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו		
4.518	3.260	3.875		
4.254	3.466	3.883		
4.392	3.215	3.944		

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום
30 ביוני 2021
 30 ביוני 2020
 לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום
30 ביוני 2021
 30 ביוני 2020
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

ליום 30 ביוני 2021
 ליום 30 ביוני 2020
 ליום 31 בדצמבר 2020

ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית של הקבוצה שיושמה בדוחות הכספיים ביניים, הינה ללא שינויים מהמדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות השנתיים.

א. יישום לראשונה של תיקונים לתיקוני חשבונאות קיימים:

תיקן/פרשנות/תיקון	נושא	תחילה והוראות מעבר	השפעות עיקריות
תיקונים ל- מכשירים IAS 39 פיננסיים: הכרה ומדידה, IFRS 7 מכשירים פיננסיים: גילויים, IFRS 4 IFRS 16, חוזי ביטוח, ו- חכירות, רפורמת שיעור ריביות (benchmark) שלב 2 ("התיקונים")	התיקונים כוללים הקלות פרקטיות לגבי הטיפול החשבונאי בשינויי תנאי חוזים הנובעים מרפורמת ריביות העוגן (רפורמה אשר עתידה להביא לביטולם של שיעורי ריבית כמו ה-LIBOR וה-EURIBOR). כך לדוגמה: - בעת שינויי תנאים מסוימים הנובעים מהרפורמה של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות, ישות תעדכן את הריבית האפקטיבית של המכשיר הפיננסי במקום להכיר ברווח או בהפסד. - שינויי תנאי חכירה מסוימים הנובעים מהרפורמה יטופלו כעדכון דמי חכירה התלויים במדד או בשער. - שינויי תנאים מסוימים במכשיר המגדר או הפריט המגודר הנובעים מהרפורמה לא יביאו להפסקת יישום חשבונאות גידור.	התיקונים יושמו באופן רטרוספקטיבי החל מיום 1 בינואר 2021 על ידי תיקון יתרת הפתיחה של ההון של תקופת הדיווח השנתית בה אומץ התיקון וללא הצגה מחדש של מספרי השוואה.	ליישום התיקונים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הקבוצה. עם זאת, ככל שבעתיד הקבוצה תבחר ליישם חשבונאות גידור אשר תושפע מחוסר הוודאות הנובע מהרפורמה, לתיקון עשויה להיות השפעה מהותית.

ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם:

תקן/פרשנות/תיקון	נושא	תחילה והראות מעבר	השפעות עיקריות צפויות
תיקון ל-8 IAS מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות	בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 8: מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות (להלן – התיקון). מטרת התיקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדנים חשבונאיים". אומדנים חשבונאיים מוגדרים כ"סכומים כספיים בדוחות הכספיים הכפופים לאי ודאות במדידה". התיקון מבהיר מהם שינויים באומדנים חשבונאיים וכיצד הם נבדלים משינויים במדיניות החשבונאית ומתיקוני טעויות.	התיקון ייושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 והוא חל על שינויים במדיניות חשבונאות ובאומדנים חשבונאיים המתרחשים בתחילת אותה תקופה או אחריה. יישום מוקדם אפשרי.	ליישום התיקון לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הקבוצה.
תיקון ל-12 IAS מיסים על ההכנסה	במאי 2021 פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12, מיסים על ההכנסה (להלן: "IAS 12" או "התקן") אשר מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' במיסים נדחים המובא בסעיפים 15 ו-24 ל- IAS 12 (להלן: "התיקון"). במסגרת הנחיות ההכרה בנכסי והתחייבויות מיסים נדחים, מחריג ה- IAS 12 הכרה בנכסי והתחייבויות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים מסוימים הנובעים מההכרה לראשונה בנכסים והתחייבויות בעסקאות מסוימות. חריג זה מכונה 'חריג ההכרה לראשונה'. התיקון מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' ומבהיר כי הוא אינו חל על הכרה בנכסי והתחייבויות מיסים נדחים הנובעים מעסקה אשר אינה צירוף עסקים ואשר בגינה נוצרים הפרשים זמניים שווים בחובה ובזכות גם אם הם עומדים ביתר תנאי החריג.	התיקון ייושם בתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023, יישום מוקדם אפשרי. בנוגע לעסקאות חכירה והכרה בהתחייבות בגין פירוק ושיקום - התיקון ייושם החל מתחילת תקופת הדיווח המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות הכספיים בהם התיקון יושם לראשונה, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת של היישום לראשונה ליתרת הפתיחה של העודפים (או רכיב אחר בהון, ככל שרלוונטי) למועד זה.	ליישום התיקון לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הקבוצה.

ביאור 4: דיווח מגזרי

א. כללי

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. חיסכון ארוך טווח

מגזר חיסכון ארוך טווח כולל ביטוח חיים, כיסויים נלווים (נספחים) וניהול קרנות פנסיה וקופות גמל. המגזר כולל חיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל, לרבות קרנות השתלמות) וכן כיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים, כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוחי בריאות הנמכרים כנספח לפוליסת ביטוח חיים ועוד.

בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר חיסכון ארוך טווח לפי הענפים הבאים: גמל, פנסיה וביטוח חיים.

2. ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל את פעילות הקבוצה בענפי ביטוח בריאות. המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, תאונות אישיות (ענף בריאות לזמן ארוך), נסיעות לחו"ל, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש, ביטוחי אשראי, תאונות אישיות ואחרים.

בהתאם להוראות הממונה, מפורט מגזר ביטוח כללי לפי הענפים הבאים: רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים, כדלקמן:

- **ענף רכב חובה**
ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.
- **ענף רכב רכוש**
ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.
- **ענפי רכוש ואחרים**
יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים, כגון ערבויות ותאונות אישיות (ענף בריאות לזמן קצר).
- **ביטוח אשראי באמצעות חברה מאוחדת**
ענפי ביטוח אשראי וסיכויי סחר חוץ.
- **ענפי חבויות אחרים**
ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

4. אחר

כולל מגזרי פעילות אשר אינם עומדים בספים הכמותיים לדיווח, פעילות אשראי ומימון וסוכנויות ביטוח.

5. פעילות שאינה מוקצית למגזרים

פעילות זו כוללת את מטה הקבוצה שעיקרו ההון, ההתחייבויות שאינן בעסקי הביטוח והנכסים המוחזקים כנגדם בכלל ביטוח, וכן את היתרות והתוצאות הנפרדות של החברה.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ב. עונתיות

1. מגזר חיסכון ארוך טווח

ככלל, ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים וההכנסות מדמי ניהול מקרנות פנסיה וקופות גמל אינן מתאפיינות בעונתיות וכן לא קיימת עונתיות לעניין תביעות.

עם זאת, עקב עיתוי סיום שנת המס, מתקיימת עונתיות מסוימת בהפקדות של פרמיות/דמי גמולים למוצרי חיסכון פנסיוני בחודש דצמבר מאחר שבחודש זה מופקדים סכומי כסף ניכרים, על ידי שכירים ועצמאיים המפקידים באופן יזום שלא במסגרת שכרם, וזאת במטרה למצות את הטבות המס, וכן על ידי מעסיקים המשלימים חובות בגין שנת המס או מפקידים הפקדות חד פעמיות, בדרך כלל בגין חוב ותק פיצויים. בנוסף, קיימים חודשים מסוימים, המשתנים משנה לשנה, שבהם היקף הפרמיות/דמי הגמולים עשוי להיות גבוה יותר, וזאת בעיקר, לאור תשלומים חד פעמיים אשר משולמים על ידי המעסיקים לעובדים ואשר בגינם מופרשים דמי גמולים.

2. מגזר ביטוח כללי

ככלל, ההכנסות מפרמיות במגזר ביטוח כללי אינן מתאפיינות בעונתיות מובהקת. עם זאת, הפרמיות ברבעון הראשון של השנה גבוהות מהפרמיות ברבעונים האחרים וזאת בעיקר בגלל חידוש הסכמי הביטוח של מבטחים עסקיים ושל ציי רכב גדולים בתחילת השנה הקלנדרית המייצגים עונתיות מסוימת. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא ניכרת עונתיות מובהקת. עם זאת, ראוי לציין כי בעונות החורף ברבעון הראשון או ברבעון הרביעי של השנה או בשניהם, ניכרת לעיתים עלייה בתביעות בעיקר בענפי הרכוש, וכתוצאה מכך קטן הרווח המדווח לתקופה.

חיסכון ארוך טווח										
גמל			פנסיה			ביטוח חיים ⁽¹⁾			סך הכל	
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
99,583	50,253	118,733	828	293	477	6,667,835	2,780,396	2,943,031	2,780,396	5,581,769
94,404	86,108	175,360	149,081	136,940	280,185	661,440	235,666	904,925	458,714	1,245,737
-	-	-	-	-	-	13,118	19,507	13,118	19,507	23,653
255	304	572	2	(3)	-	-	-	257	301	572
194,242	136,665	294,665	149,911	137,230	280,662	10,285,424	(545,637)	10,629,577	(271,742)	11,563,541
96,384	46,470	113,061	-	-	-	9,432,670	(739,233)	9,529,054	(692,763)	9,872,888
-	-	-	-	-	-	(62,678)	(48,163)	(62,678)	(48,163)	(122,352)
96,384	46,470	113,061	-	-	-	9,369,992	(787,396)	9,466,376	(740,926)	9,750,536
37,025	31,265	66,304	48,494	46,249	96,644	350,882	339,724	436,401	417,238	837,809
56,205	55,253	113,480	91,140	81,422	174,362	190,055	181,823	337,400	318,498	682,458
-	-	-	-	-	306	-	1,999	-	-	2,305
1,605	1,671	4,453	1,936	2,294	3,635	-	-	3,541	3,965	8,088
(1)	(5)	3	87	86	186	15,155	(8,461)	15,241	(8,380)	7,677
191,218	134,654	297,301	141,657	130,051	275,133	9,926,084	(274,310)	10,258,959	(9,605)	11,288,873
-	-	-	88	(153)	(449)	1,420	(2,503)	1,508	(2,656)	(2,513)
3,024	2,011	(2,636)	8,342	7,026	5,080	360,760	(273,830)	372,126	(264,793)	272,155
1,381	(1,380)	581	2,648	(2,992)	951	205,873	(20,771)	209,902	(25,143)	97,668
4,405	631	(2,055)	10,990	4,034	6,031	566,633	(294,601)	582,028	(289,936)	369,823
ליום 30 ביוני 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 ביוני 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 ביוני 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 ביוני 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 ביוני 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2020
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
2,388,437	2,373,460	2,372,148	-	-	-	19,776,016	19,511,360	22,164,453	21,884,820	21,822,704
-	-	-	-	-	-	84,296,083	68,388,215	84,296,083	68,388,215	76,314,394
-	-	-	-	-	-	5,424,429	3,694,093	5,424,429	3,694,093	7,312,561

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

1) סך הפרמיות (כולל תקבולים בגין חיסכון טהור (חוזי השקעה), אשר נזקפו ישירות לעתודה)

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

בראות		כללי		אחר	
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2021	2020
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
678,152	652,354	1,361,543	1,191,225	2,471,385	-
34,794	30,262	687,546	601,082	1,254,137	-
643,358	622,092	673,997	590,143	1,217,248	-
222,503	(65,018)	122,282	(38,150)	8,882	3,284
-	-	-	-	-	-
3,113	3,093	103,846	95,340	217,740	145,011
-	-	21	16	39	17
868,974	560,167	900,146	647,349	1,443,909	148,312
518,688	162,237	1,534,335	694,429	1,500,422	-
(34,262)	(52,056)	(1,018,260)	(288,081)	(721,604)	-
484,426	110,181	516,075	406,348	778,818	-
256,570	243,032	267,714	257,890	558,484	104,882
41,996	35,562	40,494	36,833	82,049	15,972
-	-	-	-	-	607
9,019	386	2,444	2,570	(2,163)	992
792,011	389,161	826,727	703,641	1,417,188	122,453
(3)	(674)	609	(4,132)	(4,292)	167
76,960	170,332	74,028	(60,424)	22,429	26,026
20,132	(130,766)	13,376	(77,271)	26,163	2,678
97,092	39,566	87,404	(137,695)	48,592	28,704
ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2021	2020
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
2,745,114	2,770,014	7,306,882	6,490,217	6,473,735	-
1,083,852	1,038,833	-	-	-	-

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

לא מוקצה למגזרים			התאמות וקוזוזים			סך הכל		
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2021	2020	2020	2021	2020	2020	2021	2020	2020
בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר
-	-	-	(772)	(1,119)	(2,037)	5,059,708	4,693,775	9,494,300
-	-	-	-	-	-	800,094	702,263	1,466,514
-	-	-	(772)	(1,119)	(2,037)	4,259,614	3,991,512	8,027,786
306,503	(14,829)	198,993	(242)	40	(259)	7,420,213	(3,646,187)	5,050,742
-	-	-	523	431	944	905,448	459,145	1,246,681
-	-	-	(39,232)	(42,260)	(80,270)	158,696	148,247	311,268
18	24	15	5	-	2	307	347	645
306,521	(14,805)	199,008	(39,718)	(42,908)	(81,620)	12,744,278	953,064	14,637,122
-	-	-	(1,161)	(1,011)	(3,450)	11,580,916	162,892	11,989,849
-	-	-	-	-	-	(1,115,200)	(388,300)	(974,301)
-	-	-	(1,161)	(1,011)	(3,450)	10,465,716	(225,408)	11,015,548
-	-	-	(39,229)	(42,265)	(80,270)	975,081	927,939	1,931,289
32,341	36,669	74,846	(471)	176	817	460,598	435,732	933,903
-	-	187	-	-	-	-	-	2,492
(541)	(310)	367	-	-	-	3,656	3,899	9,062
86,169	67,777	142,511	42	149	133	113,314	62,915	154,699
117,969	104,136	217,911	(40,819)	(42,951)	(82,770)	12,018,365	1,205,077	14,046,993
136	(58)	3,148	-	-	-	3,476	(7,221)	(4,192)
188,688	(118,999)	(15,755)	1,101	43	1,150	729,389	(259,234)	585,937
168,992	(39,570)	222,291	490	928	2,111	413,358	(270,666)	246,400
357,680	(158,569)	206,536	1,591	971	3,261	1,142,747	(529,900)	832,337
ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר
2021	2020	2020	2021	2020	2020	2021	2020	2020
בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר
-	-	-	(1,295)	(2,054)	(992)	32,215,154	31,142,997	31,078,895
-	-	-	(19,111)	(17,108)	(18,466)	85,360,824	69,409,940	77,291,364

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

חיסכון ארוך טווח							
סך הכל		ביטוח חיים ¹		פנסיה		גמל	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
בלתי מבוקר							
1,359,735	1,553,545	1,359,735	1,553,545	-	-	-	-
32,787	39,299	32,787	39,299	-	-	-	-
1,326,948	1,514,246	1,326,948	1,514,246	-	-	-	-
3,822,209	3,350,193	3,792,511	3,283,759	389	523	29,309	65,911
226,654	406,462	117,036	278,387	67,176	76,281	42,442	51,794
5,562	3,867	5,562	3,867	-	-	-	-
184	270	-	-	(2)	1	186	269
5,381,557	5,275,038	5,242,057	5,080,259	67,563	76,805	71,937	117,974
5,083,870	4,794,333	5,056,602	4,728,246	-	-	27,268	66,087
(33,436)	(36,083)	(33,436)	(36,083)	-	-	-	-
5,050,434	4,758,250	5,023,166	4,692,163	-	-	27,268	66,087
192,932	226,321	156,414	181,851	21,183	24,932	15,335	19,538
152,855	172,273	87,992	97,193	38,682	46,041	26,181	29,039
1,907	1,706	-	-	1,066	927	841	779
6,756	8,765	6,735	8,713	25	52	(4)	-
5,404,884	5,167,315	5,274,307	4,979,920	60,956	71,952	69,621	115,443
(401)	1,403	(182)	1,230	(219)	173	-	-
(23,728)	109,126	(32,432)	101,569	6,388	5,026	2,316	2,531
31,748	43,229	28,067	41,003	2,428	1,451	1,253	775
8,020	152,355	(4,365)	142,572	8,816	6,477	3,569	3,306
1,594,266	3,051,818	1,594,266	3,051,818				

1) סך הפרמיות (כולל פרמיות חיסכון טהור (חוזי השקעה), אשר נזקפו ישירות לעתודה

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

בריאות		כללי		אחר		לא מוקצה למגזרים		התאמות וקיצוזים		סך הכל	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
בא לפי ש"ח											
פרמיות שהורווחו ברוטו	346,203	316,171	702,513	599,065	-	-	-	(279)	(681)	2,601,982	2,274,290
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	17,924	15,273	350,281	306,635	-	-	-	-	-	407,504	354,695
פרמיות שהורווחו בשייר	328,279	300,898	352,232	292,430	-	-	-	(279)	(681)	2,194,478	1,919,595
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	115,232	76,615	75,319	14,390	6	720	28,360	(265)	39	3,708,315	3,941,619
הכנסות מדמי ניהול	-	-	-	-	-	-	-	262	216	406,724	226,870
הכנסות מעמלות	1,547	1,425	53,048	47,881	40,185	36,666	-	(20,445)	(20,493)	78,202	71,041
הכנסות אחרות	-	-	11	10	1	-	11	4	1	297	222
סך כל ההכנסות	445,058	378,938	480,610	354,711	40,906	36,672	167,127	(20,723)	(20,918)	6,388,016	6,159,347
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	220,098	263,101	594,506	337,271	-	-	-	(638)	(2,488)	5,608,299	5,681,754
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(20,767)	(30,389)	(321,562)	(140,658)	-	-	-	-	-	(378,412)	(204,483)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	199,331	232,712	272,944	196,613	-	-	-	(638)	(2,488)	5,229,887	5,477,271
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	127,674	115,904	132,327	126,579	27,382	25,230	-	(20,443)	(20,500)	493,261	440,145
הוצאות הנהלה וכלליות	21,771	18,054	20,746	17,444	4,137	3,866	16,537	(55)	(2,132)	235,409	213,982
הוצאות אחרות	-	-	-	-	421	118	59	-	-	2,186	1,535
הוצאות (הכנסות) מימון	7,074	1,068	(4,581)	(882)	192	185	48,028	33	126	59,511	42,648
סך כל ההוצאות	355,850	367,738	421,436	339,754	32,132	29,399	64,624	(21,103)	(24,994)	6,020,254	6,175,581
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו	1	(430)	559	(2,882)	384	299	69	-	-	2,416	(4,783)
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה	89,209	10,770	59,733	12,075	9,158	7,572	102,572	380	4,076	370,178	(21,017)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה	7,492	18,529	17,475	68,093	466	(817)	98,599	490	(2,497)	167,751	227,390
סך כל הרווח הכולל לפני מיסים על ההכנסה	96,701	29,299	77,208	80,168	9,624	6,755	201,171	870	1,579	537,929	206,373

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי

ענפי חביונות					
ענפי חביונות ואחרים ¹			רכב חובה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2020	2021	2020	2020	2021	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
422,980	209,273	287,415	531,941	263,577	310,590
202,609	93,663	171,443	235,875	113,620	129,692
220,371	115,610	115,972	296,066	149,957	180,898
(5,945)	(7,819)	(10,787)	(58,343)	(50,190)	(23,992)
214,426	107,791	105,185	237,723	99,767	156,906
(1,874)	(15,848)	49,470	11,462	(15,587)	48,178
14,643	6,166	11,139	51,183	25,723	23,526
227,195	98,109	165,794	300,368	109,903	228,610
310,703	158,070	722,569	473,195	209,258	402,565
(69,017)	(27,774)	(609,996)	(292,383)	(112,717)	(219,490)
241,686	130,296	112,573	180,812	96,541	183,075
99,735	47,341	48,642	79,450	35,624	42,584
9,074	4,151	5,733	15,365	6,431	6,023
101	3	(401)	(104)	1,963	1,643
350,596	181,791	166,547	275,523	140,559	233,325
(1,373)	(1,321)	195	(2,060)	(1,984)	292
(124,774)	(85,003)	(558)	22,785	(32,640)	(4,423)
10,618	(30,490)	4,253	10,951	(31,180)	4,161
(114,156)	(115,493)	3,695	33,736	(63,820)	(262)
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 30 ביוני	ליום 30 ביוני
2020	2021	2020	2020	2020	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
2,556,333	2,596,685	3,037,680	2,433,094	2,336,356	2,591,119
1,079,219	1,105,813	1,547,228	1,014,270	886,651	1,158,163
1,477,114	1,490,872	1,490,452	1,418,824	1,449,705	1,432,956

1. ענפי חביונות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח חבות צד ג' וחבות מעבידים ומנהלים אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2020 מהווה כ-78%, מסך הפרמיות בענפים אלו. ותוצאות מענפי ביטוח חבות צד ג' וחבות מקצועית ומנהלים אשר הפעילות בגינם בתקופה המקבילה אשתקד מהווה כ-74%, מסך הפרמיות בענפים אלו.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ענפי רכוש											
רכב רכוש			ביטוח אשראי			ענפי רכוש ואחרים ¹			סך הכל		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2020	2020	2021	2020	2020	2021	2020	2020	2021	2020	2020	2021
באלפי ש"ח											
פרמיות ברוטו	416,132	354,990	686,131	61,046	53,960	115,303	526,894	464,665	836,014	1,602,077	1,346,465
פרמיות ביטוח משנה	48,096	92,363	178,191	33,467	26,964	60,379	410,960	354,822	632,139	793,658	681,432
פרמיות בשייר	368,036	262,627	507,940	27,579	26,996	54,924	115,934	109,843	203,875	808,419	665,033
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	(85,182)	(9,277)	(1,034)	(253)	(487)	(2,293)	(14,208)	(7,117)	1,687	(134,422)	(74,890)
פרמיות שהורווחו בשייר	282,854	253,350	506,906	27,326	26,509	52,631	101,726	102,726	205,562	673,997	590,143
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	11,563	(3,433)	1,212	3,762	(292)	(310)	9,309	(2,990)	(1,608)	122,282	(38,150)
הכנסות מעמלות	3,006	2,823	6,104	9,197	6,582	16,937	56,978	54,046	128,873	103,846	95,340
הכנסות אחרות	-	-	-	21	16	39	-	-	-	21	16
סך כל ההכנסות	297,423	252,740	514,222	40,306	32,815	69,297	168,013	153,782	332,827	900,146	647,349
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	256,084	192,331	420,083	21,612	53,394	29,986	131,505	81,376	266,455	1,534,335	694,429
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(74,909)	(61,914)	(145,265)	(15,158)	(35,859)	(18,692)	(98,707)	(49,817)	(196,247)	(1,018,260)	(288,081)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	181,175	130,417	274,818	6,454	17,535	11,294	32,798	31,559	70,208	516,075	406,348
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	85,308	79,626	167,588	6,019	5,040	10,633	85,161	90,259	201,078	267,714	257,890
הוצאות הנלה וכלליות	7,867	8,659	19,819	10,434	8,889	18,515	10,437	8,703	19,276	40,494	36,833
הוצאות (הכנסות) מימון	460	(21)	(390)	724	(5)	(1,421)	18	630	(349)	2,444	2,570
סך כל ההוצאות	274,810	218,681	461,835	23,631	31,459	39,021	128,414	131,151	290,213	826,727	703,641
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו	55	(372)	(386)	-	-	-	67	(455)	(473)	609	(4,132)
רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה	22,668	33,687	52,001	16,675	1,356	30,276	39,666	22,176	42,141	74,028	(60,424)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על הכנסה	1,298	(6,415)	3,185	2,586	(3,407)	(1,565)	1,078	(5,779)	2,974	13,376	(77,271)
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על הכנסה	23,966	27,272	55,186	19,261	(2,051)	28,711	40,744	16,397	45,115	87,404	(137,695)
באלפי ש"ח											
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	561,502	477,034	474,510	62,786	89,467	53,640	1,053,795	990,675	956,158	7,306,882	6,490,217
ברוטו	104,976	115,085	124,808	33,281	51,162	26,528	765,975	693,155	677,081	3,609,623	2,851,866
משנה	456,526	361,949	349,702	29,505	38,305	27,112	287,820	297,520	279,077	3,697,259	3,638,351
שייר											

1. ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים דירות והנדסי אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד מהווה כ- 80% ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2020 מהווה כ-78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ענפי חבובות		ענפי חבובות ואחרים ⁽²⁾		רכב רכוש		ענפי רכוש ואחרים ⁽¹⁾		סך הכל	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני
2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
בלתי מבוקר									
146,744	118,643	157,072	117,112	182,183	149,140	31,606	26,895	288,100	249,413
62,710	52,823	101,047	71,405	20,548	39,222	17,225	13,539	236,252	201,543
84,034	65,820	56,025	45,707	161,635	109,918	14,381	13,356	51,848	47,870
8	(13,751)	(2,674)	7,147	(12,977)	10,964	(261)	78	213	5,321
84,042	52,069	53,351	52,854	148,658	120,882	14,120	13,434	52,061	53,191
29,865	6,330	30,700	5,969	7,418	1,299	1,496	(702)	5,840	1,494
12,540	12,017	5,601	3,318	1,478	1,554	4,837	3,383	28,592	27,609
-	-	-	-	-	-	11	10	-	-
126,447	70,416	89,652	62,141	157,554	123,735	20,464	16,125	86,493	82,294
174,882	105,871	171,592	107,994	141,013	77,994	8,675	8,498	98,344	36,914
(83,590)	(50,739)	(115,334)	(27,219)	(38,807)	(27,868)	(5,785)	(7,237)	(78,046)	(27,595)
91,292	55,132	56,258	80,775	102,206	50,126	2,890	1,261	20,298	9,319
24,839	17,543	21,502	23,891	45,086	41,185	3,109	2,511	37,791	41,449
2,537	3,077	3,586	2,082	2,891	3,894	5,421	4,307	6,311	4,084
(2,167)	56	(438)	(18)	(62)	(53)	(426)	(894)	(1,488)	27
116,501	75,808	80,908	106,730	150,121	95,152	10,994	7,185	62,912	54,879
269	(1,384)	179	(922)	50	(259)	-	-	61	(317)
10,215	(6,776)	8,923	(45,511)	7,483	28,324	9,470	8,940	23,642	27,098
6,358	26,752	6,504	26,769	1,795	5,336	1,322	3,732	1,496	5,504
16,573	19,976	15,427	(18,742)	9,278	33,660	10,792	12,672	25,138	32,602

1. ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים דירות והנדסי אשר בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה בתאריך הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד מהווה כ-81%, כ-82% בהתאמה מסך הפרמיית בענפים אלו.
2. ענפי חבובות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח חבות צד ג' וחבות מקצועית ומנהלים אשר בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה בתאריך הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד מהווה כ-79%, כ-76% בהתאמה מסך הפרמיית בענפים אלו.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ה. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		
משנת 2004				
עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	תלוי תשואה	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	תלוי תשואה	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה
83,488	782,810	(543)	1,787,147	340,998
קבוצתי	פרט	סך הכל	קבוצתי	פרט
3,021,436	27,536	340,998	1,787,147	(543)
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	2,403,644	-
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	179,926	512,646	2,479	146,838
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	699,507	4,729,897	(5,029)	3,488,653
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	(2,377)	307,879
סך הרווח (הפסד) הכולל	183,396	459,090	6,928	(94,761)
305,502	-	-	307,879	(2,377)
566,633	4,262	7,718	(94,761)	6,928

נתונים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה	פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004			
	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	תשואה תלויי תשואה	תלוי תשואה	פרט	קבוצתי	סך הכל
באלפי ש"ח	87,516	798,018	375	1,616,841	317,375	31,134	2,851,259
פרמיות ברוטו:							
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות							
ביטוח	-	-	-	842,782	-	-	842,782
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	23,787	109,747	(295)	124,047	-	-	257,286
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	237,158	(1,511,853)	1,459	475,061	189,906	15,915	(592,354)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	8	(146,887)	-	-	(146,879)
סך הרווח (הפסד) הכולל	75,049	(248,627)	(7,002)	(55,820)	(57,089)	(1,112)	(294,601)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה	פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
	משנת 2004			משנת 2004		
באלפי ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	תלוי תשואה	תלוי תשואה	תלוי תשואה	תלוי תשואה
פרמיות ברוטו:	41,341	392,370	(747)	934,713	173,086	14,075
תקבולים בגין חוזי השקעה	-	-	-	1,497,788	-	-
שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	38,186	204,905	2,659	76,179	-	-
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	484,055	2,210,616	(5,888)	1,775,888	87,675	10,230
תשלומים ושינוי בהתחייבויות	-	-	(2,402)	168,072	-	-
בגין חוזי ביטוח ברוטו	11,112	169,668	7,564	(59,405)	8,424	5,209
תשלומים ושינוי בהתחייבויות	-	-	-	165,670	-	-
בגין חוזי השקעה	-	-	-	-	-	-
סך הרווח (הפסד) הכולל	-	-	-	-	-	-

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ה. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004	
עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	תלוי תלוי	תלוי תלוי	פרט	קבוצתי
40,280	384,153	256	764,635	159,144	1,359,223
באלפי ש"ח					
פרמיות ברוטו:					
תקבולים בגין חוזי השקעה					
שנזקפו ישירות לעתודות					
-	-	-	234,535	-	234,535
ביטוח					
73,374	53,709	(16)	61,817	-	188,884
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾					
175,294	2,639,463	1,337	1,971,845	111,683	4,903,368
תשלומים ושינוי בהתחייבויות					
בגין חוזי ביטוח ברוטו					
-	-	17	153,217	-	153,234
תשלומים ושינוי בהתחייבויות					
100,829	(57,131)	(3,878)	(33,951)	(14,108)	(4,365)
בגין חוזי השקעה					
נך הרווח (הפסד) הכולל					

נתונים לשנה הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)

באלפי ש"ח	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	
			משנת 2004	
	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה
סך הכל	קבוצתי	פרט	תשואה	תלוי תשואה
פרמיות ברוטו:	175,026	1,579,943	347	3,262,135
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	1,584,017
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	199,511	524,728	(343)	257,155
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	596,833	4,231,139	348	4,355,948
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	55	157,919
סך הרווח (הפסד) הכולל	389,495	192,726	(207)	(168,354)

הערות:

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.

המרווח הפיננסי מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בבורסת הביטוח השונות.

בחוזים תלוי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס הקטנת הזקיפה לחיסכון במערכות החברה.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

1. נתונים נוספים אודות מגזרי ביטוח בריאות

נתונים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021 (בלתי מבוקר)

ס"כ	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט ⁽¹⁾	
680,761	(14,809)*	(515,582)*	19,246	131,124	פרמיות ברוטו
518,688	8,142	254,212	24,091	232,243	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
20,132	(1,163)	21,204	12	79	רווח (הפסד) כולל אחר
97,092	(4,899)	44,122	33,417	24,452	סך הרווח (הפסד) הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 484,450 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 45,941 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)

ס"כ	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט ⁽¹⁾	
648,862	(10,520)*	(482,723)*	20,875	134,744	פרמיות ברוטו
162,237	7,038	202,896	62,406	(110,103)	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(130,766)	(914)	(31,648)	(49,712)	(48,492)	רווח (הפסד) כולל אחר
39,566	(1,498)	21,553	(71,744)	91,255	סך הרווח (הפסד) הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 440,853 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 52,390 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2021 (בלתי מבוקר)

ס"כ	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט ⁽¹⁾	
347,723	(11,339)*	(261,215)*	9,634	65,535	פרמיות ברוטו
220,098	5,344	133,086	22,264	59,404	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
7,492	(475)	7,876	12	79	רווח (הפסד) כולל אחר
96,701	(1,284)	20,067	9,049	68,869	סך הרווח (הפסד) הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 247,808 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 24,746 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)

ס"כ	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט ⁽¹⁾	
314,598	(152)*	(237,263)*	9,908	67,275	פרמיות ברוטו
263,101	68	92,310	38,446	132,277	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
18,529	1,549	18,036	919	(1,975)	רווח (הפסד) כולל אחר
29,299	70	54,234	(5,060)	(19,945)	סך הרווח (הפסד) הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 216,660 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 20,755 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)

ס"כ	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט ⁽¹⁾	
1,292,742	15,497*	969,472*	40,522	267,251	פרמיות ברוטו
619,989	4,583	407,063	166,853	41,490	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(104,511)	732	(5,035)	(48,414)	(51,794)	רווח (הפסד) כולל אחר
175,421	(1,051)	78,655	(88,880)	186,697	סך הרווח (הפסד) הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 788,547 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 195,694 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

1. ראה ביאור 8(א)1(א) בדוחות הכספיים בעניין הריבית.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. הרכב:

לימים 30 ביוני		לימים 31 בדצמבר	
2021	2020	2021	2020
בלתי מבוקר		מבוקר	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח	
נדל"ן להשקעה (*)		3,043,442	
השקעות פיננסיות		3,139,259	
נכסי חוב סחירים		22,980,667	
נכסי חוב שאינם סחירים		24,831,488	
מניות		6,696,981	
השקעות פיננסיות אחרות		7,692,543	
סך הכל השקעות פיננסיות (*)		14,337,197	
מזומנים ושווי מזומנים		24,556,255	
אחר (**)		20,067,924	
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה		19,333,745	
		70,798,761	
		60,625,448	
		8,148,071	
		5,273,150	
		862,624	
		683,903	
		79,564,525	
		69,921,952	
		86,451,837	

(*) נמדד בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
 (**) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

לימים 30 ביוני 2021			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות :			
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות (*)			
סך הכל השקעות פיננסיות			
(*) מזה בגין נגזרים			
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.			

לימים 30 ביוני 2020			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות :			
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות (*)			
סך הכל השקעות פיננסיות			
(*) מזה בגין נגזרים			
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.			

לימים 31 בדצמבר 2020			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
מבוקר			
באלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות :			
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות (*)			
סך הכל השקעות פיננסיות			
(*) מזה בגין נגזרים			
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.			

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
בלתי מבוקר			
44,425	1,148,302	4,544,158	5,736,885
6,597	297,479	798,707	1,102,783
1,059	420,945	960,416	1,382,420
-	-	(320,462)	(320,462)
(4,927)	-	-	(4,927)
(222)	(11,151)	(8)	(11,381)
-	(85,711)	85,711	-
(15,415)	(107,620)	-	(123,035)
31,517	1,662,244	6,068,522	7,762,283
יתרה ליום 1 בינואר 2021			
סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 ביוני 2021			
5,495	270,443	798,771	1,074,709
בלתי מבוקר			
68,880	746,971	3,708,770	4,524,621
(11,636)	34,003	(84,659)	(62,292)
-	134,501	806,653	941,154
-	-	(192,615)	(192,615)
(10,915)	-	-	(10,915)
(3,907)	(17,798)	(446)	(22,151)
42,422	897,677	4,237,703	5,177,802
יתרה ליום 30 ביוני 2020			
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 ביוני 2020			
(11,968)	34,003	(79,148)	(57,113)
בלתי מבוקר			
31,689	1,542,127	5,518,630	7,092,446
3,865	(8,339)	180,579	176,105
243	292,364	486,102	778,709
-	-	(202,500)	(202,500)
(4,105)	-	-	(4,105)
(175)	(4,303)	-	(4,478)
-	(85,711)	85,711	-
-	(73,894)	-	(73,894)
31,517	1,662,244	6,068,522	7,762,283
יתרה ליום 30 ביוני 2021			
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 ביוני 2021			
3,015	(9,368)	180,579	174,226

(*) בתקופת הדוח בוצע סיווג לא מהותי של מספר נכסים ממניות להשקעות פיננסיות אחרות.

(**) בגין נכסים אשר החל בגינם השימוש בציטוט והועברו מרמה 3.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
באלפי ש"ח			
יתרה ליום 1 באפריל 2020			
54,970	866,160	4,252,430	5,173,560
(3,522)	17,364	(239,429)	(225,587)
-	27,301	322,649	349,950
-	-	(97,947)	(97,947)
(6,635)	-	-	(6,635)
(2,391)	(13,148)	-	(15,539)
42,422	897,677	4,237,703	5,177,802
יתרה ליום 30 ביוני 2020			
(3,689)	17,364	(233,841)	(220,166)

נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
באלפי ש"ח			
יתרה ליום 1 בינואר 2020			
68,880	746,971	3,708,770	4,524,621
(3,853)	90,424	30,923	117,494
-	345,269	1,323,342	1,668,611
-	-	(516,819)	(516,819)
(15,371)	-	-	(15,371)
(5,231)	(34,362)	(2,058)	(41,651)
44,425	1,148,302	4,544,158	5,736,885
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			
(7,127)	90,424	36,434	119,731

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב ושווי הוגן*):

ליום 30 ביוני 2021	ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר		
26,196,585	16,139,565	
5,908,643	5,109,967	
1,130,788	1,014,305	
33,236,016	22,263,837	
	53,353	

ליום 30 ביוני 2020	ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר		
27,198,130	16,304,863	
5,716,460	5,208,427	
823,532	716,888	
33,738,122	22,230,178	
	86,089	

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב ושווי הוגן (*): (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020		
ערך בספרים	שווי הוגן	
מבוקר		באלפי ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
26,706,571	16,278,710	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר
5,913,552	5,160,996	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
766,590	652,923	פיקדונות בבנקים
33,386,713	22,092,629	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
	89,503	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
(*) השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה.		
השווי ההוגן של פיקדונות באוצר חושב על פי מועד הפירעון החוזי.		

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה) (3) בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 30 ביוני 2021			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות :			
6,037,332	142,256	-	6,179,588
נכסי חוב סחירים			
-	2,399	-	2,399
נכסי חוב שאינם סחירים			
1,155,211	-	834,463	1,989,674
מניות			
1,260,961	102,321	2,535,745	3,899,027
השקעות פיננסיות אחרות (*)			
8,453,504	246,976	3,370,208	12,070,688
סך הכל השקעות פיננסיות			
5,560	102,321	-	107,881
(*) מזה בגין נגזרים			
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.			

ליום 30 ביוני 2020			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות :			
5,137,543	88,322	-	5,225,865
נכסי חוב סחירים			
-	2,605	-	2,605
נכסי חוב שאינם סחירים			
991,099	-	355,916	1,347,015
969,818	80,432	1,992,159	3,042,409
מניות			
7,098,460	171,359	2,348,075	9,617,894
השקעות פיננסיות אחרות (*)			
סך הכל השקעות פיננסיות			
1,108	80,432	-	81,540
(*) מזה בגין נגזרים			
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.			

ליום 31 בדצמבר 2020			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
מבוקר			
באלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות :			
5,735,154	88,593	-	5,823,747
נכסי חוב סחירים			
-	2,283	-	2,283
נכסי חוב שאינם סחירים			
1,145,925	-	546,540	1,692,465
מניות			
1,169,270	253,608	2,151,421	3,574,299
השקעות פיננסיות אחרות (*)			
8,050,349	344,484	2,697,961	11,092,794
סך הכל השקעות פיננסיות			
3,326	253,608	-	256,934
(*) מזה בגין נגזרים			
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.			

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
בלתי מבוקר		
546,540	2,151,421	2,697,961
(1,457)	91,560	90,103
165,141	176,662	341,803
182,768	373,689	556,457
(3,313)	(289,284)	(292,597)
(4,830)	(11)	(4,841)
(31,708)	31,708	-
(18,678)	-	(18,678)
834,463	2,535,745	3,370,208
יתרה ליום 1 בינואר 2021		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו :		
ברווח והפסד		
ברווח כולל אחר		
רכישות		
מכירות		
תקבולי ריבית ודיבידנד		
מיון בין אפיקי השקעה ⁽¹⁾		
העברות מתוך רמה 3 ⁽²⁾ ⁽³⁾		
יתרה ליום 30 ביוני 2021		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 ביוני 2021		
(1,789)	85,498	83,709
בלתי מבוקר		
318,978	1,805,874	2,124,852
(1,869)	(13,746)	(15,615)
16,445	11,657	28,102
36,994	308,707	345,701
-	(120,224)	(120,224)
(14,632)	(109)	(14,741)
355,916	1,992,159	2,348,075
יתרה ליום 1 בינואר 2020		
סך הפסדים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 ביוני 2020		
(1,869)	(11,336)	(13,205)
בלתי מבוקר		
714,858	2,278,371	2,993,229
(5,008)	18,334	13,326
57,831	62,206	120,037
119,291	231,531	350,822
(3,313)	(86,405)	(89,718)
(2,825)	-	(2,825)
(31,708)	31,708	-
(14,663)	-	(14,663)
834,463	2,535,745	3,370,208
יתרה ליום 1 באפריל 2021		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו :		
ברווח והפסד		
ברווח כולל אחר		
רכישות		
מכירות		
תקבולי ריבית ודיבידנד		
מיון בין אפיקי השקעה ⁽¹⁾		
העברות מתוך רמה 3 ⁽²⁾ ⁽³⁾		
יתרה ליום 30 ביוני 2021		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 ביוני 2021		
(3,045)	18,334	15,289

(1) בתקופת הדוח בוצע סיווג לא מהותי של מספר נכסים ממניות להשקעות פיננסיות אחרות.
(2) בגין נכסים אשר החל בגינם השימוש בציטוט והועברו מרמה 3.
(3) בגין השקעה אשר הפכה להיות מטופלת בשיטת השווי המאזני.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סל הכל
בלתי מבוקר		
346,169	1,921,430	2,267,599
225	4,717	4,942
6,400	(16,138)	(9,738)
9,550	132,006	141,556
-	(49,770)	(49,770)
(6,428)	(86)	(6,514)
355,916	1,992,159	2,348,075
יתרה ליום 1 באפריל 2020		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו :		
ברוח והפסד		
ברוח כולל אחר		
רכישות		
מכירות		
תקבולי ריבית ודיבידנד		
יתרה ליום 30 ביוני 2020		
סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 ביוני 2020		
225	7,150	7,375

מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
מבוקר		
318,978	1,805,874	2,124,852
(21,157)	43,734	22,577
51,854	136,731	188,585
151,184	506,571	657,755
(28,000)	(341,380)	(369,380)
(23,918)	(109)	(24,027)
97,599	-	97,599
546,540	2,151,421	2,697,961
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2020		
לימים 31 בדצמבר 2020		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2020		
(21,157)	47,666	26,509

(*) ההשקעה ב- IDE Technologies אשר בעבר טופלה לפי שיטת השווי המאזני, מטופלת כהשקעה פיננסית. לפרטים נוספים, ראה ביאור 9(א) בדוחות הכספיים השנתיים.

ג. התחייבויות פיננסיות

1. הרכב שווי הוגן:

לימים 30 ביוני 2021		לימים 30 ביוני 2020		לימים 31 בדצמבר 2020	
ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר	
באלפי ש"ח					
התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:					
התחייבות בשל מכשירים פיננסיים נגזרים, מכירה בחסר והתחייבויות לרכישה חוזרת (REPO) (*)					
591,715	591,715	215,636	215,636	462,365	462,365
-	-	111,938	111,938	113,169	111,938
3,973,133	4,235,636	3,980,157	4,058,782	3,983,043	4,245,354
3,973,133	4,235,636	4,092,095	4,176,283	4,094,981	4,358,523
32,234	33,032	33,572			
4,532,614	4,827,351	4,274,699	4,391,919	4,523,774	4,820,888
164,328	164,328	109,435	109,435	295,326	295,326
סך הכל התחייבויות פיננסיות					
(*) מזה בגין התחייבויות תלויות תשואה					

1. ההלוואה נפרעה במלואה בפירעון מוקדם ביום 16 במרס 2021, בהתאם לתנאי ההלוואה.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות, בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות הנמדדות בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה)3(3) בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 30 ביוני 2021			
סך הכל	רמה 1	רמה 2	רמה 3
באלפי ש"ח			
בלתי מבוקר			
229,308	38,119	191,189	-
362,407	362,407	-	-
591,715	400,526	191,189	-
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

ליום 30 ביוני 2020			
סך הכל	רמה 1	רמה 2	רמה 3
באלפי ש"ח			
בלתי מבוקר			
215,636	7,786	207,850	-
215,636	7,786	207,850	-
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

ליום 31 בדצמבר 2020			
סך הכל	רמה 1	רמה 2	רמה 3
באלפי ש"ח			
מבוקר			
437,942	22,223	415,719	-
24,423	24,423	-	-
462,365	46,646	415,719	-
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

ד. טכניקות הערכה ותהליכי הערכה המיושמים בחברה

נכסי חוב שאינם סחירים*

השווי ההוגן מחושב לפי מודל המבוסס על הערך הנוכחי המתקבל מהיוון תזרימי המזומנים, על פי שיעור ריבית להיוון. השווי ההוגן של אג"ח ח"צ מחושב על-פי מח"מ אקטוארי ועל ידי היוון תזרימי מזומנים חזויים, בהתבסס על עקום ריבית חסרת סיכון.

(* שיעורי ההיוון לחישוב השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, הנקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם, מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרניות כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב-יפו. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי קבוצת "מרווח הוגן", חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים. המודל של מרווח הוגן מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפידיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר .

לפרטים נוספים, ראה ביאורים 1(ו)14(ו)3(1) ו-14(ו)3(4) בדוחות הכספיים השנתיים.

א. דיבידנדים וניהול ודרישות הון של החברה

בהמשך לאמור בביאור 16(ג) ו-ד) לדוחות השנתיים, יתרת הרווחים הראויים לחלוקה לתאריך הדוח, בהתאם לחוק החברות הינה בסך של כ-4 מיליארדי ש"ח. האפשרות לחלוקת דיבידנד מושפעת גם מיכולתן של חברות מוחזקות לחלק דיבידנד בכפוף לדרישות ההון וצרכי הנזילות שלהן.

ב. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס II SOLVENCY החל על חברות ביטוח בקבוצה

על חברות הביטוח בקבוצה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס II Solvency וזאת בהתאם להוראות יישום משטר כושר פירעון כלכלי.

ביום 14 באוקטובר 2020 פורסם חוזר ביטוח 15-1-2020 שעניינו "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס II Solvency וכן הנחיות נוספות של הממונה שעניין יישום משטר כושר פירעון כלכלי.

ביום 14 במרס 2021 פורסם מכתב הממונה ובו נדחה מועד הדיווח והפרסום של דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 עד ליום 30 ביוני 2021. בנוסף נקבע כי החברות רשאיות לא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021.

דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 פורסם ביום 30 ביוני 2021.

בהתאם למשטר כושר פירעון כלכלי, על פי החישוב שביצעו ליום 31 בדצמבר 2020, חברות הביטוח בקבוצה, עומדות בדרישות ההון והן בעלות עודף הון מעל ההון הנדרש בהתאם להוראות לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר 2020, נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואינו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותי מההנחות בחישוב.

בדוח המיוחד של רואה החשבון המבקרים צויין כי הם לא בדקו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהווה הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר הפירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון. כמו כן, מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הוודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתליות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרטים נוספים, ראה סעיף 2.2.3 לדוח הדירקטוריון.

ג. קביעת יעד ההון

בהמשך לאמור בביאור 16(ה)7) בדוחות הכספיים השנתיים, בחודש יוני 2021, דירקטוריון חברת הבת, כלל חברה לביטוח בע"מ ("כלל ביטוח") דן בנושא מדיניות ההון של כלל ביטוח וקבע כי מדיניות כלל ביטוח היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ולשמר את יכולתה להמשיך את פעילותה העסקית כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית.

בהתאם לכך, קבע דירקטוריון כלל ביטוח יעדי ניהול הון אשר על פיהן טווח מטרה ליחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח יעמוד בטווח של 150%-170%. בנוסף, קבע יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 135%.

יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום 2032. יחס כושר הפירעון של כלל ביטוח, ללא התחשבות בהוראות המעבר, יבנה בהתאם ליעדים אלו עד לתום 2032.

מדיניות ניהול ההון ויעדי ההון הם דינאמיים ועשויים להתעדכן בעתיד בהתאם לתיאבון הסיכון של כלל ביטוח ולהתפתחויות בסביבה העסקית ובכל מקרה אין ודאות ביחס ליחס כושר הפירעון בפועל אשר תוצאותיו יכול ותהיינה שונות.

יש לציין כי המדיניות העדכנית הינה חלק המדיניות שפורסמה בחודש מרס 2020 ואינה נוגעת בשלב זה ליעדים לחלוקת דיבידנד.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות

להלן פרטים בדבר תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל, כדלקמן: תובענות מהותיות⁶ שהגשתי כתובענה ייצוגית אושרה; בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות; תובענות ייצוגיות מהותיות ושאינן מהותיות שהסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו ותביעות מהותיות אחרות כנגד חברות הקבוצה.

סכומי התביעות שלהלן מוצגים בסכומים נכונים למועד הגשתן, כפי שצינו על ידי התובעים, אלא אם צוין אחרת.

א. תובענות ייצוגיות

בשנים האחרונות, כחלק ממגמה כללית בשווקים בהם פועלת הקבוצה, ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות כנגד חברות הקבוצה וכן בכמות התובענות כלפי חברות הקבוצה שבתי המשפט מכירים בהן כתובענות ייצוגיות. המגמה האמורה, אשר נובעת בין היתר, מחקיקתו של חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו - 2006 (להלן: "החוק"), מריבוי תובענות ומגישת בתי המשפט, מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים בגין פסיקה לרעת חברות הקבוצה בתובענות ייצוגיות המוגשות כנגדן.

תובענה ייצוגית, כהגדרתה בחוק הינה תובענה המנוהלת בשם קבוצה אנונימית של בני אדם, שלא ייפו מראש את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.

ראשיתו של ההליך, בבקשה בכתב שמגיש התובע היחיד לבית המשפט אליו מוגשת תביעתו האישית, ובבקשה זו הוא מבקש לאשר את תביעתו האישית כתובענה ייצוגית. רק במידה שתתקבל הבקשה לאישור התובענה כייצוגית תוגדר התובענה כ"תובענה ייצוגית", והתובע יהפוך ל"תובע מייצג".

תובענה ייצוגית ניתן להגיש רק בתביעה כמפורט בחוק או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בגינו תובענה ייצוגית. יצוין כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שניתן להגיש במסגרתה בקשה לאישור תביעה ייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה וכוללת כל עניין שבין חברה לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

על מנת שתובענה תאושר כייצוגית צריך התובע להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של "עילת תביעה אישית" לתובע הספציפי; (2) כי העילה מבוססת כדי כך שיש לו "עילת תביעה לכאורה". כאן בודק בית המשפט אם יש לתובע סיכוי לכאורה לזכות בסוף המשפט בתביעתו; (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה מסוימת; (4) קיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה; (5) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת מושא התובענה, בנסיבות העניין; (6) התאמת התובע להיות התובע המייצג והתאמת עורכי דינו לייצג בתובענה.

כלל, הליך בירור תובענה כייצוגית יכול שילול 4 שלבים: שלב א- הגשת הבקשה להכרה בתובענה כייצוגית בערכאה ראשונה; שלב ב- ערעור ברשות לערכאה גבוהה על החלטת הערכאה הראשונה; שלב ג- בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה (בדרך כלל בפני אותו שופט שדן בבקשה בערכאה הראשונה); שלב ד- ערעור לערכאה גבוהה על ההחלטה לגופה.

יצוין כי היקפו ותוכנו של הדיון בתובענה הייצוגית לגופה, מושפע מן ההחלטה בדבר אישורה של התובענה כייצוגית. החלטה המאשרת תובענה כייצוגית, מתייחסת, בדרך כלל, לעילות תביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו; לסעדים שאושרו ולאלה שלא אושרו; ועוד כיו"ב.

במסגרת החוק נקבעו תהליך ומגבלות בכל הנוגע להסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות, שמקשות על כינון הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות. בכלל זה, נקבעה חובת גילוי נאות לבית המשפט ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, נקבעה זכות ליועץ לממשלה ולגורמים נוספים המנויים בחוק להגיש התנגדות להסדר הפשרה המוצע וכן נקבעה חובת מינוי בודק ביחס להסדר הפשרה. בחודש ינואר 2021 פרסם משרד המשפטים "קול קורא: הזמנה לקבלת הערות מהציבור בנושא תיקונים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006" במסגרתו התבקש הציבור לתת התייחסות ביחס לתיקונים הנדרשים בחוק. כלל ביטוח שלחה את התייחסותה במסגרת התאחדות חברות הביטוח.

הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, מצויות בשלבים שונים של הבירור הדיוני, חלקן אושרו וחלקן מצויות בהליכי ערעור.

⁶ יצוין כי ככלל בביאור זה תביעה תיחשב כמהותית ותתואר בהתאם להערכה שהחברה מבצעת במועד קבלת התביעה ככל שסכום החשיפה בפועל, נטו ממס, בהנחה שהתביעה תמצא כמוצדקת ומבלי להיכנס לסיכויי התביעה או לסכום הנקוב בה לגופם, חוצה את רף המהותיות של הקבוצה (ראה פרק ד בסעיף 13(ג) בדוח התקופתי לשנת 2020) לעניין רווח על פי תחשיב ההפסד הכולל החזוי חלקי הרווח הכולל או ההפסד הכולל השנתי הממוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים; מובהר, כי הרווח/הפסד המשוך לאירועו/הרווח/הפסד בכל רבעון מחושבים בערכם המוחלט. סיווג האמור, נכון למועד הגשת התביעה. עם זאת, נוכח התמשכות ההליכים המשפטיים, לעיתים על פני שנים, והתפתחותם, יכול ותביעה אשר לא נחשבה כמהותית במועד הגשתה, תהפוך כזו בהמשך, ובמקרה זה ינתן ביחס אליה גילוי במועד מאוחר יותר. בנוסף, יכול ותביעה תחשב כמהותית לצורך גילוי כאמור, במקום בהם אין בידה של החברה להעריך את סכום החשיפה.

⁷ מקדם קיצבה הינו המקדם המגלים תוחלת חיים ומשמש את המבטח בגיל פרישה לצורך המרת סכום החיסכון אותו צבר המבוטח לקיצבה חודשית.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
1.	3/2010	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח ניצלה שלא כדין ובאופן פסול את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ח-2008 ("תיקון מס' 3") שקבע כי כספים שיופקדו בקופות גמל החל משנת 2008, יהיו ניתנים למשיכה כקיצבה בלבד ולא כמשיכה הונית (משיכה בסכום חד פעמי). לטענת התובע, בעת המרת הפוליסות ההוניות שהיו בבעלות מבוטח, קודם לתיקון מס' 3, לפוליסות לא משלמות לקיצבה, היה על כלל ביטוח להצמיד לפוליסה את מקדם הקיצבה שהובטח למבוטח בפוליסה הקיצבתית שבבעלותו, בעוד שבפועל בחרה כלל ביטוח להצמיד לפוליסה ההונית שהומרה מקדם קיצבה חדש, בהתאם לתוחלת החיים כפי שהייתה בשנת 2009.	להורות לכלל ביטוח להצמיד לפוליסה ההונית של מבוטחיה אותו מקדם קיצבה שהיה קיים להם בפוליסה הקיצבתית קודם לתיקון מס' 3. לחילופין, לחייב את כלל ביטוח ויתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החיסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו של תיקון מס' 3 (ינואר 2008) לתוקף וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקיצבתית בעלת מקדם הקיצבה העדיף. לחילופין, לחייב את כלל ביטוח לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק שגרמה.	כל מי שהייתה בבעלותו קודם לכניסתו של תיקון מס' 3 לתוקף, הן פוליסה הונית של כלל ביטוח והן פוליסה קיצבתית (בין אם של כלל ביטוח ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לחוק לא הובטח לו מקדם קיצבה ⁷ בפוליסה ההונית או שהובטח לו בפוליסה ההונית מקדם קיצבה גרוע מהמקדם בפוליסה הקיצבתית שלו, ובלבד שהפוליסה ההונית נוהלה על ידי כלל ביטוח. במסגרת ההליך מונה בודק בתיק אשר הגיש את חוות דעתו בחודש יולי 2017. הצדדים הגישו כתבי טענות, קיימו חקירות במסגרת ניהול התביעה והגישו סיכומים.	בחודש יוני 2011 הוגשה עמדת הממונה, באמצעות היועץ המשפטי לממשלה, לפיה חברת ביטוח אינה נדרשת ליתן מקדמי קיצבה שנקבעו בעבר או להעביר כספי מבוטחים לפוליסה הקיצבתית שהייתה להם בעבר. עוד צוין כי ביחס לשאלה האם ניתן לשנות את הסכום שממנו מחושבות הפקדות עד לגובה המשכורת, נקבע כי הדבר תלוי בתנאים המסוימים של כל פוליסה וכי בפוליסה של התובע אין הוראה המחייבת את כלל ביטוח לשנות את סכום ההפקדות או את שיעורי ההפקדות. בחודש ספטמבר 2015 החליט בית המשפט המחוזי לקבל את בקשת האישור כנגד כלל ביטוח, במסגרתה נקבע כי חברי הקבוצה הנזכרים הם כל מבוטח שהיו בבעלותו קודם לתיקון מס' 3 האמור הן פוליסה הונית והן פוליסה קיצבתית (בין אם של כלל ביטוח ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לא קיבל מקדם קיצבה בפוליסה ההונית או שקיבל בה מקדם קיצבה גרוע מהמקדם בפוליסה הקיצבתית שלו, ובלבד שהפוליסה ההונית נוהלה על ידי כלל ביטוח. במסגרת ההליך מונה בודק בתיק אשר הגיש את חוות דעתו בחודש יולי 2017. הצדדים הגישו כתבי טענות, קיימו חקירות במסגרת ניהול התביעה והגישו סיכומים.	התובע מעריך את מספר חברי הקבוצה ב-37,752 חברים ובהתאם הפיצוי הכספי לחברי הקבוצה מוערך ב-107 מיליוני ש"ח, בכל שנה ⁸ .

⁷ מקדם קיצבה הינו המקדם המגלם תוחלת חיים ומשמש את המבטח בגיל פרישה לצורך המרת סכום החיסכון אותו צבר המבטח לקיצבה חודשית.
⁸ הסכום המצוין מתייחס להערכת התביעה בגין שנת נזק אחת בלבד. יצוין כי התביעה הוגשה בחודש מרס 2010, בגין תיקון חקיקה משנת 2008.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה	
2.	4/2010	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	מחוזי- מרכז	לטענת התובעים, במקרה של הפסקת הביטוח במהלך החודש, לאחר שפרמיית הביטוח בגין חודש זה נגבתה על ידי מראש, הנתבעות נמנעות מלהחזיר למבוטחים את החלק היחסי העודף של פרמיית הביטוח בגין אותו חודש, או לחילופין הן משיבות את פרמיית הביטוח בערכים נומינליים בלבד.	החזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו מאת חברי הקבוצה שלא כדין/או החזר של הפרשי שיערוך שלא כדין. בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של אחת או יותר מן הנתבעות בפוליסת ביטוח כלשהי, למעט פוליסת ביטוח רכוש, או יורשו של מבוטח כזה ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהי, בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	בחדש יוני 2015 התקבלה החלטת בית המשפט לדחות את בקשת האישור כנגד כל הנתבעות ביחס לעיקר הטענות וביניהן: (א) כי יש לבצע החזר פרמיה יחסי במקרה של קרות מקרה הביטוח; (ב) כי יש לבצע החזר פרמיה יחסי במקרה של ביטול הפוליסה, כאשר נוסח הפוליסה אינו מתנה על סעיף 10 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, כנוסחו, בתקופה הרלבנטית לתביעה (ג) כי יש להצמיד את דמי הביטוח המושבים רק למדד חיובי ולא שלילי; (ד) כי יש להשיב את דמי הביטוח בצירוף ריבית מיוחדת; בנוסף נדחתה כנגד כלל ביטוח בלבד, בקשת האישור ביחס לטענה לאי-תשלום דמי ביטוח יחסיים בפוליסות ביטוח בהן יש התניה על סעיף 10 לחוק חוזה ביטוח ואשר נקבע בהן כי ביטול פוליסה יכנס לתוקף באופן מיידי, וזאת בהיעדר תשתית ראייתית (להלן: "טענת ההחזר היחסי"). הבקשה לאישור התביעה כייצוגית התקבלה כנגד כל הנתבעות, ביחס לכל מי שהוא או שהיה מבוטח בפוליסת ביטוח, למעט פוליסת ביטוח רכוש, אשר ביטל חוזה ביטוח, או אשר פוליסת הביטוח שלו התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח, מחודש אפריל 2003 ועד ליום 14 במרס 2012, ואשר ניגבו ממנו דמי ביטוח בגין החודשים שלאחר חודש הביטול, והוחזרו לו בערכם הנומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק חוזה ביטוח (להלן: "טענת ההחזר הנומינלי").	הסכום הנתבע על ידי כל התובעים כנגד כל הנתבעות בתובענה הוא 225 מיליוני ש"ח, ביחס לתקופה של עשר שנים. מהו הסכום הנתבע מכלל ביטוח בלבד אם התובענה תאושר כייצוגית.
						בחדש ספטמבר 2016 הוגש לבית המשפט המחוזי הסדר פשרה ("הסדר הפשרה"), אשר בהתאם לו מתחייבות הנתבעות לתרום למטרות ציבוריות סכומים שנגבו ביתר מכוח טענת ההחזר היחסי וסכומים נוספים מכוח טענת ההחזר הנומינלי, וזאת בשיעורים חלקיים שנקבעו בהסכם הפשרה ובהתאם לקביעתו של בודק אשר ימונה על ידי בית משפט במסגרת הסכם הפשרה. בחודש פברואר 2017 ובחודש מרס 2017 התקבלו עמדות מאת המועצה לצרכנות והיועץ המשפטי לממשלה, בהתאמה, אשר אינם מתנגדים להסדר הפשרה בכללותו אלא מציעים תיקונים בהסדר הפשרה, בין היתר ביחס לאופן ביצוע ההחזר הכספי לקבוצה וביחס לסוג הפוליסות שההסדר יחול לגביהן.		
						בחדש יוני 2017 מינה בית המשפט בודק בתיק לבחינת הסדר הפשרה.		
						הסדר הפשרה כפוף לאישור בית המשפט, אשר אין ודאות שיתקבל.		

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3.	5/2013	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, הנתבעות מפרות את חובתן לצרף ריבית צמודה וכן הפרשי הצמדה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידן. על פי הטענה, המועד ממנו יש לחשב ריבית והפרשי הצמדה הינו החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל. לחילופין יש לשלם הפרשי הצמדה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל וריבית החל מתום 30 ימים ממועד מסירת התביעה ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל.	לחייב את הנתבעות לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום החסר שבוצע. בנוסף ו/או מתבקש בית המשפט להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור כפי שיימצא לנכון.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד מתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מהנתבעות, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין ("הקבוצה הראשונה") והצמדה כדין ("הקבוצה השנייה").	בחודש אוגוסט 2015, התקבלה החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את בקשת האישור כנגד הנתבעות ביחס לטענת אי תשלום הפרשי הצמדה ולקבל את בקשת האישור כנגד הנתבעות ביחס לטענה בדבר תשלום ריבית בחסר על תגמולי ביטוח ונקבע כי חברי הקבוצה הזכאים הם כל מבטוח, מוטב או צד שלישי, שבמהלך תקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, קיבל מן הנתבעות, שלא על פי פסק דין שניתן ביניהם, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין וזאת בתוך 30 יום מיום מסירת התביעה למבטח (ולא מיום מסירת המסמך האחרון הדרוש למבטח לשם בירור החבות) ועד מועד התשלום בפועל. בחודש אוגוסט 2016 מחקו הנתבעות באישור בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהוגשה על ידן, בחודש אוקטובר 2015 שעיקרה השגה על קביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה הסדר פשרה קודם שכרתה החברה בשאלה דומה, אינו מקים מעשה בית דין החוסם את הגשת בקשת האישור ואינו מקנה לנתבעות הגנה, תוך שהצדדים שומרים את מלוא טענותיהם להליך העיקרי.	התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה הראשונה בסך של 518 מיליוני ש"ח (היה ויפסק כי יש לחשב את הריבית החל ממועד קרות מקרה הביטוח), ובסכום של 210 מיליוני ש"ח (היה ויפסק כי יש לחשב את הריבית החל מ- 30 יום מיום מסירת התביעה לחברת הביטוח). התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה השנייה, לגביה בקשת האישור נדחתה, בגין הפרשי הצמדה, בסכום נוסף של 490 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3.							
(המשך)						בחודש בפברואר 2021 ניתן פסד דין חלקי, במסגרתו קבע בית המשפט כי התביעה הייצוגית מתקבלת, וחייב את הנתבעות בהשבה לחברי הקבוצה של הפרשי ריבית, כמפורט בפסק הדין (להלן: "פסק הדין"). בהתאם לפסק הדין, נקבע כי "יום מסירת התביעה" ממנו מתחיל מרוץ 30 הימים, שלאחריו תתווסף ריבית צמודה לתגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א – 1981 (להלן: "חוק חוזה הביטוח"), הוא המועד שבו התקבלה לראשונה פניה בחברת הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המוקדם, המעידה על כך, שהמבוטח, צד ג' או המוטב (להלן: "הזכאים"), מעוניינים לקבל את תגמולי הביטוח, ללא צורך בצירוף מסמך כלשהו. עוד נקבע כי כאשר תגמולי הביטוח חושבו כערכם במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, יתווספו עליהם הפרשי ריבית מאותו תאריך בלבד, וכאשר מדובר בהשבת כספים ששולמו לנותני שירותים בתשלום דחוי, יעשה חישוב הפרשי הריביות, החל ממועד התשלום בפועל. לעניין חברי הקבוצה שהגיעו בעבר להסדר פשרה עם הנתבעות, נקבע כי חברי קבוצה זו יהיו זכאים להשבת ריבית בגין התקופה שבין יום הגשת התביעה לבין יום השלמת איסוף המסמכים הדרושים לבירור החבות, בהתאם לאמור בפסק הדין. בית המשפט קבע כי הגדרת הקבוצה תכלול את כל הזכאים אשר במהלך התקופה, שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענות (שהוגשו כנגד כלל ביטוח בחודש מאי 2013) וסיומה ביום מתן פסק דין, קיבלו מהנתבעות, שלא על פי פסק דין בעניינם, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין. כן נקבע כי לצורך מימוש פסק הדין וחישוב גובה הפיצוי לחברי הקבוצה בהתאם לעקרונות שנקבעו בפסק הדין החלקי, יש צורך במינוי מומחה וקי הגמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם ייקבעו במסגרת פסק הדין הסופי. בחודש מאי 2021 הגישו הנתבעות ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחודש יוני 2021 ניתנה החלטת בית המשפט העליון אשר מורה על עיכוב ההליך בבית המשפט המחוזי, לרבות לעניין מינוי מומחה לצורך ביצועו של פסק הדין, עד להכרעה בהליך הערעור.	

1א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4.	1/2008 מחוזי – ת"א	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, הנתבעות גובות תשלום תת שנתיות, תשלום הנגבה בפוליסות לביטוח חיים בהן תעריף לנתבעות לשנות אך התשלום מבוצע במספר תשלומים (להלן: "תת שנתיות"), בסכום החורג מן הסכום המותר, וזאת לטענתו במספר דרכים: גביית תת שנתיות ביחס ל"גורם הפוליסה", גביית תת שנתיות בשיעור הגבוה מן השיעור המותר לפי חוזרי הפיקוח על הביטוח, גביית תת שנתיות ביחס לרכיב החיסכון בפוליסות לביטוח חיים וגביית תת שנתיות ביחס לפוליסות שאינן ביטוח חיים.	החזר כל הסכומים שגבו הנתבעות שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ביחס לעניינים המפורטים בתביעה.	כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ושנגבה ממנו תשלום תת שנתיות ביחס לרכיבים הבאים: ביחס לרכיב החיסכון בביטוחי חיים מסוג "מעורב" שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, ביחס ל"גורם פוליסה" שהינו סכום חודשי קבוע המתווסף לפרמיה שמטרתו כיסוי הוצאות, וביחס לפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד (להלן: "רכיבי הגביה").	הממונה הגיש את עמדתו בתיק, במסגרתה הוא קיבל את עמדת חברות הביטוח. בחודש יולי 2016 אישר בית המשפט את התביעה כייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ושנגבה ממנו תשלום תת שנתיות ביחס לרכיבים הבאים: ביחס לרכיב החיסכון בביטוחי חיים מסוג "מעורב" שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, ביחס ל"גורם פוליסה" שהינו סכום חודשי קבוע המתווסף לפרמיה שמטרתו כיסוי הוצאות, וביחס לפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד (להלן: "רכיבי הגביה").	בחודש פברואר 2010 הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו יימחקו מהבקשה ומהתובענה טענות התובע לפיהן כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות גבוה מן המותר בקשר לפוליסות ביטוח שהונפקו לפני שנת 1992, וכי כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות מקסימאלי גם כאשר מספר התשלומים היה נמוך משנים עשר תשלומים. בהתאם לכך, תוקן הסכום הנתבע מכלל ביטוח והועמד על כ-398.2 מיליוני ש"ח.
					החלטת בית המשפט ניתנה על אף עמדת הממונה על הביטוח שניתנה לבקשת בית המשפט כאמור. עילת התביעה שבגינה אושרה התובענה כייצוגית היא גביה שלא כדין של תשלום תת שנתיות בגין רכיבי הגביה. הסעד המבוקש הוא החזר הסכומים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה ואילך, דהיינו מינואר 2001 וצו עשה המורה לנתבעות לתקן את התנהלותן.		
					בחודש דצמבר 2016 הגישו הנתבעות לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את התביעה כייצוגית (להלן: "בר"ע") ובחודש מאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את הבר"ע, דן בה כערעור וניתן פסק דין המקבל את הערעור ודוחה בהתאם את התובענה. בחודש יוני 2018 הגישו התובעים בקשה לקיים דיון נוסף בפסק הדין, ביחס לחלק מהקביעות בו.		
					בחודש יולי 2019 ניתנה החלטה המאשרת עריכת דיון נוסף בעניין זה, בהרכב מורחב של 7 שופטים. בחודש פברואר 2020, הוגשה לבית משפט העליון עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה במסגרת הדיון הנוסף, לפיה היועץ המשפטי סבור שאין מקום להתערב בהכרעה שנקבעה בפסק הדין, המתבססת על אימוץ עמדתה הפרשנית של רשות שוק ההון.		
					בחודש יולי 2021, ניתן פסק דין בעתירה לדיון נוסף, ונקבע בו כי ההחלטה שאישרה את התובענה כייצוגית תחזור ותעמוד על כנה, כך שבקשת האישור תתקבל והתיק יחזור לבית המשפט המחוזי כדי שידון בתובענה הייצוגית.		

ביאור 7- התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1א. תובענות מהותיות שהגשתי כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5.	5/2011 מחוזי-מרכז	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, בביטוח חיים משולב בחיסכון, הנתבעות גבו ממבוטחים, ללא כל עיגון בפוליסות ובלא הסכמה, סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" (להלן: "גורם פוליסה") שלא כדין ובהיעדר הוראה חוזית מתאימה וזאת על אף שעקרונות הותר לנתבעות במסגרת חוזרי הממונה לגבות בפוליסות ביטוח חיים גורם פוליסה.	תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שהסכום שנוכה מן הפרמיה עבור גורם הפוליסה לא הושקע עבור פוליסה. דרך הפעולה לעניין גביית גורם פוליסה.	כל מי שהיה בעל פוליסת ביטוח חיים משולבת תוכנית חיסכון אצל מי מהנתבעות ושנגבה ממנו סכום כלשהו כגורם פוליסה.	בחודש יוני 2015 הוגשו לבית המשפט הסדר פשרה ובקשה לאישורו, אשר לפיו אמורות היו הנתבעות לשלם סך של 100 מיליוני ש"ח בגין העבר (כאשר חלקה של כלל ביטוח מתוכו הינו כ-26.5 מיליוני ש"ח) וכן ליתן הנחה של 25% מהגביה העתידית בפועל של גורם הפוליסה. בחודש נובמבר 2016 החליט בית המשפט לדחות את הבקשה לאישור הסדר הפשרה, באשר לדעתו הוא אינו מהווה הסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה. בנוסף, החליט בית המשפט לאשר, באופן חלקי, את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת רק ביחס לפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1982 עד 2003 (ביחס לכלל ביטוח בפוליסות מסוג "עדיף", "מיטב" ו"פרופיל"), אשר החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים בפוליסות אלו נפגע בשל גביית גורם פוליסה, וזאת בעילה של הפרת פוליסת הביטוח, בשל גביה של גורם הפוליסה, באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטחים וזאת בגין התקופה, שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת התובענה, בחודש אפריל 2011. התביעה לא אושרה ביחס לסוגי פוליסות אחרות (להלן וביחד: "ההחלטה"). הסעדים הנתבעים, כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט, הינם תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מכאן ואילך. כן נפסק תשלום שכר טרחה לבאי כוח המייצגים וכן למתנגדים להסדר הפשרה ולבאי כוחם בסכומים שאינם מהותיים. ככל שתאושר התובענה לגופה, פוטנציאל התביעה הכולל ביחס לרכיב החיסכון בפוליסות הרלבנטיות, מוערך בסך של כ-700 מיליוני ש"ח עבור ארבע מן הנתבעות שהתקשרו בהסדר הפשרה (לרבות כלל ביטוח), בגין התקופה שמשנת 2004 עד שנת 2012 (כולל) וזאת בהסתמך על אומדן המתבסס על הערכת בית המשפט שניתנה בהסתמך על חוות דעת הבדוק שמונה מטעמו. סכום זה אינו כולל את התקופה שעד מועד קבלת ההחלטה וכן את סכומי הגביה בגין גורם פוליסה, אשר התקבלו משנת 2012 ואילך ואמורים להתקבל בעתיד. בחודש מאי 2017 הגישו הנתבעות בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט הן ביחס לאי אישור הסדר הפשרה והן ביחס לאישור החלקי של התובענה כייצוגית. בחודש בפברואר 2019 משכו הנתבעות את בקשת רשות הערעור, על פי הצעת בית משפט העליון, ולפיכך ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה בבית המשפט המחוזי. הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור ובמקביל החלו הליכי הוכחות בפני בית המשפט המחוזי.	תביעתם של התובעים היא בגין גורם הפוליסה שנגבה מהם משנת 2004. על פי הערכות והנחות שונות שביצעו התובעים ביחס לגביית גורם פוליסה בשבע השנים שקדמו למועד הגשת התביעה על ידי הנתבעות והתשואות הנשיות הרלבנטיות, סכום התביעה לחברי הקבוצה, כנגד כל הנתבעות הוערך על ידי התובעים, נכון למועד הגשת התביעה, בסכום נומינלי של כ-2,325 מיליוני ש"ח. מתוך סכום זה מיוחס לכלל ביטוח, על פי חלקה הנתען בשוק, סך של כ-662 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
6.	7/2014	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גובה דמי ביטוח ביתר, בפוליסות חובה ו/או צד ג' ו/או מקיף מסוג "נהג נקוב" (להלן: "הפוליסה"), במקרים בהם הנהג הצעיר ביותר הצפוי להשתמש ברכב דרך קבע (להלן: "הנהג"), עתיד להגיע במהלך תקופת הביטוח לגיל ו/או לוותק נהיגה שהחל ממנו גובה כלל ביטוח דמי ביטוח מופחתים (להלן בהתאמה: "גיל מזכה" ו- "וותק מזכה"). לטענת התובע, על כלל ביטוח לחשב את דמי הביטוח בדרך אחרת, וזאת גם במקרה של חידוש הפוליסה לאחר תקופת ביטוח קודמת, וכן יש לחייב את כלל ביטוח לגלות למבוטחים בפוליסות רכב מכל סוג שהוא, באופן יזום, פרטי מידע שונים.	להצהיר ולקבוע כי על כלל ביטוח לחשב את דמי הביטוח בגין הפוליסות כמפורט בבקשה; לחייב את כלל ביטוח בגילוי יזום של פרטי מידע שונים כמפורט בבקשה; לאסור על כלל ביטוח לגבות מן המבוטח הוצאות מינהל או כל תשלום אחר בגין הנפקת תעודת ביטוח חובה חדשה, מקום בו ההנפקה החדשה נדרשת שלא באשמת המבוטח; לחייב את כלל ביטוח לפצות את חברי הקבוצות בגין הנזקים שנגרמו להם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד גביית היתר ועד למועד הפיצוי ו/או ההשבה בפועל; לחייב את כלל ביטוח להשיב לחברי הקבוצה את מלוא התעשרותה של כלל ביטוח על חשבון חברי הקבוצות. להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצות או פיצוי לציבור, כפי שימצא בית המשפט לנכון בנסיבות העניין.	כל מי שרכש ו/או חידש ו/או ירכוש ו/או יחדש את הפוליסה אצל התובעת במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התובענה ועד למועד מתן פסק דין סופי ואשר במהלך תקופת הביטוח הגיע ו/או יגיע הנהג הצעיר ביותר הצפוי להשתמש ברכב למדרגת גיל ו/או לוותק נהיגה שהחל מהם הוא זכאי להפחתת דמי הביטוח, כאשר בפועל לא קיבל את מלוא ההפחתה לה היה זכאי וכן מי שנמנה על הקבוצה האמורה לעיל וביטוח המקיף ו/או צד ג' שלו הינו מסוג של "כל נהג".	בחוודש ינואר 2017 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט הדוחה את טענות התובע, למעט ביחס לטענה בדבר קיומה של פרקטיקה נוהגת בדבר עדכון פוליסות והשבת דמי ביטוח עודפים, אשר ביחס אליה אושרה הבקשה לניהול התביעה כייצוגית. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם: "מבוטחי המשיבה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג' בשבע השנים האחרונות, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק הנהיגה, המזכה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר המשיבה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי הפרקטיקה הנוהגת, ואשר כתוצאה מכך לא קיבלו את ההפחתה." הצדדים הגישו סיכומים במסגרת ניהול התביעה.	סכום התביעה הכולל בתביעה הוערך על ידי התובע בסך של כ-26 מיליוני ש"ח. הערכת הנזק במסגרת תצהירי עדות ראשית מטעם התובע בתביעה הייצוגית עמדה על כ- 100 מיליוני ש"ח במצטבר בגין תקופה של 11 שנים.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות מרכזיות	ועילות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7.	11/2014 מחוזי המחלקה הכלכלית בת"א	בנק ירושלים בע"מ (להלן: "בנק ירושלים").	לטענת התובע כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ ("כלל בטוחה"), אשר התמזגה עם ולתוך בנק ירושלים, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי די בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי די בי, על פני האינטרסים של לקוחותיה, וזאת בניגוד לדין. לטענת התובע, כלל בטוחה הפרה את חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים קיים לה בביצוע פעולות כאמור ולקבל את הסכמתם.	ליתן צו כנגד כלל בטוחה למסור פרטים ונתונים אודות הנזקים שנגרמו (לטענתו) לכל אחד מחברי הקבוצה וכן לחייב את בנק ירושלים לפצות את חברי הקבוצה במלוא נזקם, או לחלופין לקבוע סעד אחר לטובת חברי הקבוצה, כולם או חלקם.	כל מי שקיבל מכלל בטוחה שירותי ניהול השקעות, ובמסגרתם נרכשו לו ניירות ערך שהונפקו על ידי חברות שנמנו על "קונצרן אי די בי" וזאת מבלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. לעניין זה הוגדר "קונצרן אי די בי" : "כל התאגידים שהחזקו או נשלטו במישרין או בעקיפין (ובכלל זה בשרשור) על ידי החברות אי די בי חברה לאחזקות בע"מ (להלן: "אי די בי אחזקות") ואי די בי חברה לפתוח בע"מ (להלן: "אי די בי פתוח") לרבות אי די בי אחזקות ואי די בי פתוח. למען הסר ספק, נכללות בהגדרה זו כל החברות 'הבנות', 'הנכדות' ו'הנינות' (וכן הלאה) של אי די בי אחזקות וכל תאגיד אחר המוחזק על ידן, במישרין או בעקיפין." כן נקבע בהחלטה כי הקבוצה תכלול את מי שבוצעו בחשבונו רכישות של ניירות ערך כאמור בתקופה של עד 7 שנים טרם הגשת בקשת האישור ועד המועד בו הושלמה עסקת המיזוג של כלל בטוחה לבנק ירושלים. עילת התביעה שאושרה בהחלטה היא הפרת חובה חקוקה מכוח סעיף 63 לפקודת הנזיקין, יחד עם סעיף 15(א) לחוק הייעוץ. החברה אינה צד לתביעה, ואולם היא קיבלה הודעה בדבר הגשת התובענה ודרישת שיפוי מאת בנק ירושלים, וזאת בהתאם להסכם למכירת כלל בטוחה לבנק ירושלים, על פיו קיימת לחברה התחייבות לשיפוי ההתחייבות לשיפוי כאמור, יכול ותופעל אם וככל שבנק ירושלים יחוייב בדן בקשר עם התובענה כאמור ובכפוף לתנאי ההסכם בין הצדדים ⁹ . הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.	בחדש ינואר 2017 ניתנה החלטת בית המשפט המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל בטוחה, ובמקביל דחתה את הבקשה לאשר את התובענה כנגד נתבעים שניהנו כדיקטורים בכלל פיננסים בטוחה, בטענה שהפרו את חובת הזהירות כלפי חברי הקבוצה. חברי הקבוצה, כפי שנקבעו בהחלטה, היום "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (מחוסלת עקב מיזוג) ("בטוחה") ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הייעוץ") שהונפקו על ידי איזה מן התאגידים אשר נמנו בעת הרכישה על 'קונצרן אי.די.בי' (כהגדרתו (להלן), מבלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק."	סכום התביעה האיש של התובע עומד על סך של כ-18,624 ש"ח. על פי כתב התביעה, הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה אינו ניתן להערכה בשלב זה.	

⁹ החברה דיווחה אודות התביעה למבטחים בפוליסות ביטוח אחריות מקצועית בהן היא מבטוחת. החברה אינה יכולה בשלב זה לאמוד את סכום הנזק ואת היקף הכיסוי הביטוחי.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
8.	2/2014	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח מנצלת את העובדה שהמבוטח אינו משלם במשך זמן מה את רכיב החיסכון בפוליסת ביטוח חיים, הכוללת רכיב חיסכון ורכיב ריסק, ומפרה באופן יסודי ובוטא את תנאי הפוליסה על ידי ביצוע שינויים בפוליסה באופן חד צדדי (קיצור תקופת הפוליסה, הזזת מועד תחילת הביטוח והעלאת גיל המבוטח בתחילת הביטוח), וכפועל יוצא מעלה את מחיר הפרמיה הריאלית בניגוד לדין, על אף שהפרמיה עבור רכיב הריסק בפוליסה שולמה במלואה. בכך, לטענת התובע, גורמת כלל ביטוח למבוטחים נזקים בסכומים משמעותיים.	לחייב את כלל ביטוח לשלם את דמי הפרמיה העודפים שגבתה עקב הזזת תחילת הביטוח עד למועד אישור התובענה כייצוגית בתוספת הפרשי הצמדה וריבית חוקית מקסימלית. לקבל צו האוסר על כלל ביטוח להמשיך ולגבות פרמיות בשיעורים העולים על השיעור הנקוב בפוליסה. לחילופין, לחייב את כלל ביטוח בתשלום סכום ראוי והולם לטובת הציבור בכללותו בסכום השווה לדמי גביה שנגבו ולא הושבו למשלם בצירוף הפרשי הצמדה וריבית חוקית.	כל מי שהתקשרו ו/או היו מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים ואשר לא שילמו את רכיב החיסכון בפוליסה זו במלואו ממועד עריכת הפוליסה ועד למועד הזכאות לגמלה חודשית על פי הפוליסה או עד לסילוקה או עד לפריעת הפוליסה, שלגביהם, המשיבה "הזיזה" קדימה את מועד תחילת הביטוח. התביעה אושרה בעילות של הפרת חוזה, הטעיה ועשיית עושר שלא במשפט. הסעדים הנתבעים הינם השבה של סכומי פרמיה עודפת שגבתה כלל ביטוח, לגישת התובעים, מעבר לסכומים הנקובים בפוליסה, וכן צו האוסר על כלל ביטוח להמשיך ולגבות פרמיות שהשיעורים העולים על השיעור הנקוב בפוליסה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.	בחודש דצמבר 2017 אישר בית המשפט את התביעה כייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהתקשרו ו/או היו מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים הכוללת רכיב חיסכון ורכיב ריסק, ואשר לא שילמו את אחד הרכיבים בפוליסה במלואה ממועד עריכת הפוליסה ועד למועד הזכאות לגמלה חודשית על פי הפוליסה או עד לסילוקה או עד לפריעת הפוליסה, שלגביהם, המשיבה "הזיזה" קדימה את מועד תחילת הביטוח. התביעה אושרה בעילות של הפרת חוזה, הטעיה ועשיית עושר שלא במשפט. הסעדים הנתבעים הינם השבה של סכומי פרמיה עודפת שגבתה כלל ביטוח, לגישת התובעים, מעבר לסכומים הנקובים בפוליסה, וכן צו האוסר על כלל ביטוח להמשיך ולגבות פרמיות שהשיעורים העולים על השיעור הנקוב בפוליסה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מכלל ביטוח מסתכם להערכת התובע בסכום של כ- 20 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9.	9/2015	כלל ביטוח ושלוש חברות מחוזי - ביטוח מרכז	לטענת התובעים, כאשר הנתבעות נותנות ניקוד בגין פעולת "השליטה על סוגרים" במסגרת בחינת תביעה לתגמולי ביטוח בפוליסות סיעוד, הן אימצו פרשנות לפיה על מנת שתוכר תביעת מבטוח בגין "אי השליטה על הסוגרים" היא צריכה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד במקום לנקד את הפעולה גם כאשר מקור המצב הרפואי והתפקודי הירוד של המבטוח אשר בגינו הוא "לא שולט על סוגריו", יכול להיות מחלה, תאונה או ליקוי בריאותי שאינם מתחום האורולוגיה והגסטרוולוגיה.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם בשל הפרותיהן, לכאורה, את ההסכם ולקיים את ההסכם מכאן ואילך ולחלופין להורות על מתן כל סעד אחר כפי שבית המשפט ימצא לנכון בנסיבות העניין.	כל מי שהיה מבטוח בביטוח סיעודי שנמכר על ידי הנתבעות (או יורשיו, לפי העניין), וסבל ממצב בריאות ותפקוד ירוד כתוצאה ממחלה או תאונה או ליקוי בריאותי, אשר בגינו הוא לא שלט על סוגריו ו/או עשה שימוש קבוע בסטומה או בקטטר בשלפוחית השתן, או בחיתולים או בסופגנים למיניהם, ועל אף האמור לא קיבל מהנתבעות (לפי העניין) ניקוד בגין רכיב "השליטה על סוגרים" באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו.	בחודש באפריל 2020 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את ניהול התביעה כייצוגית כנגד כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח נוספות. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהיה מבטוח בביטוח סיעודי, וסבל מאובדן יכולתו העצמאית לשלוט על פעולת המעיים או פעולת השתן, כתוצאה משילוב של פגם בשליטה בסוגריו שאינו עולה לכדי אובדן שליטה אורגני עם מצב תפקודי ירוד, ועל אף האמור לא קיבל מחברת הביטוח ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים" במסגרת בחינת תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח סיעודי, באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 8 בספטמבר 2012 לבין מועד אישור ניהול התובענה כייצוגית.	לטענת התובעים הנזק אינו ניתן להערכה בשלב זה אך הם מעריכים אותו בעשרות ואף במאות מיליוני שקלים. הנזק האישי של התובע מכלל ביטוח, לטענתו, מסתכם בסך של כ-32,500 ש"ח (ללא הפרשי הצמדה וריבית).
					בקשת התובעים לאשר את התובענה כייצוגית גם בגין קבוצת מבטוחים שאינם שולטים על הסוגרים בגין מגבלות פונקציונליות או ליקויי נידודות או ניעות ועקב זאת מתרחש אירוע של אבדן צרכים וכן בגין קבוצת מבטוחים הסובלים מליקויים קוגניטיביים, אשר לא הוכרו כ"תשושי נפש", נדחתה.		
					עילות התביעה שהתביעה הייצוגית אושרה בגין הינן הפרת חוזה הביטוח הסיעודי שהביאה לאי תשלום תגמולי ביטוח סיעודי או לתשלום תגמולי ביטוח סיעודי בחסר, עקב אי הכרה במבטוחים כזכאים לניקוד בגין הפעולה של "שליטה על סוגרים". הסעד הנתבע הינו פיצוי חברי הקבוצה שלא קיבלו ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים". ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.		

הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

1א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
10.	10/2016	כלל ביטוח	לטענת התובע, במסגרת התקשרות עם בעל פוליסה קבוצתית (קופת חולים) למכירת פוליסת ביטוח סיעוד קבוצתית, התחייבה כלל ביטוח להעניק למבוטחים בפוליסה הקבוצתית שיצטרפו לפוליסה הפרטית, הנחה בשיעור 20% על הפרמיה ולא עשתה כן ("הפוליסה הקבוצתית").	השבת הסכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה.	בהתאם להחלטת בית המשפט - מי שרכש החל מיום 30 לאוקטובר 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2018 פוליסת ביטוח סיעודי פרטית של כלל ביטוח, שתקופת הזכאות בה היא לפיצוי כל החיים, בעת שהיה מבוטח בפוליסה הקבוצתית, וכלל ביטוח לא העניקה לו בפוליסת הפרט הנחה בגובה של 20% לפחות מהתעריף הנמוך ביותר הנהוג אצל כלל ביטוח במועד הרכישה בגין פוליסות פרט מקבילות לתוכנית שנבחרה על ידי המבוטח, למבוטח בגיל ובמצב בריאות דומה, ובלבד שאינו עולה על התעריף שאושר על ידי המאסדר.	בחודש ינואר 2021 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את הבקשה. בקשת התובע הייצוגי לאשר את התובענה כייצוגית, גם בגין כל קבוצת מבוטחים המחזיקה בפוליסת סיעוד פרטית שתקופת הזכאות לפיצוי בה אינה לכל חיי המבוטח נדחתה. עילות התביעה בגין אושרה התביעה כיצוגית הינן הפרת הוראות הפוליסה הקבוצתית, עשית עושר ולא במשפט והסעד הנתבע הינו השבת סכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.	התובע העריך בתביעתו את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה בסך של 52 מיליוני ש"ח בגין נזק שנגרם לטענתו עד למועד הגשת הבקשה ו- 126 מיליוני ש"ח בגין הנזק שצפוי להיגרם לחברי הקבוצה במהלך 10 השנים הבאות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
1.	7/2014	כלל פנסיה וגמל בע"מ וכן כנגד ארבע חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	לטענת התובעות, שתי עמותות הטוענות כי מטרתן היא סיוע לאוכלוסייה המבוגרת, הנתבעות העלו את דמי ניהול הנגבים מפנסיונרים של קרנות הפנסיה המנוהלות על ידן בשלב קבלת הקיצבה לדמי הניהול המרביים המותרים לגביה על פי הדין (0.5% מהיתרה הצבורה), תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבוי", וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית. עוד נטען, כי הנתבעות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשיהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים.	לחייב את הנתבעות להשיב את דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין בצירוף ריבית והצמדה; לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה; לאסור על הנתבעות להעלות את דמי הניהול לעמיתים בסמוך לפני יציאתם לפנסיה.	כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל בעתיד פנסיית זקנה.	בחודש ספטמבר 2015 הגישו התובעות תשובה לתגובת הנתבעות לבקשת האישור ("תשובת התובעות") במסגרתה הועלתה, בין היתר, טענה חדשה, לפיה הנתבעות לא שלחו לעמיתיהן הודעה מוקדמת על העלאת דמי ניהול כנדרש בהתאם להוראות הדין. לבקשת בית המשפט, הוגשה בחודש ספטמבר 2017 עמדת הממונה אשר קובעת, בין היתר, כי בהתאם להוראות הדין וחוזר מחודש יולי 2014, ניתן היה לגבות בתקופת קבלת הקיצבה דמי ניהול בשיעור הנמוך מ-0.5% וכי לנתבעות לא הייתה חובת מתן הודעה רגולטורית על העלאה בדמי הניהול עם הגיע העמיתים לגיל פרישה. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	להערכת התובעות, דמי הניהול שנגבו על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים קיימים נאמדים על סך של 48 מיליוני ש"ח, דמי ניהול שיגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים קיימים נאמדים בסך של 152 מיליוני ש"ח, ודמי ניהול שיגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים עתידיים בגין צבירה שנעשתה עד היום נאמדים בסך של 2,800 מיליוני ש"ח. הסכומים האמורים נטענים ביחס לכלל הנתבעות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
2.	11/2014	כלל ביטוח, תמורה סוכנות לביטוח (1987) בע"מ (להלן: "תמורה") וכנגד חברת ביטוח נוספת וסוכנות ביטוח נוספת	לטענת התובעים, אשר מחזיקים בכרטיסי אשראי של ישראלכרט וחברת כרטיסי אשראי לישראל ("כאל"), והתקשרו על מנת להפעיל את הפוליסה הבסיסית של כרטיסי האשראי, המוענקת בחינם, במהלך השיחה, נמכר להם מוצר שאינו הרחבה, תוספת או הגדלה של הפוליסות הבסיסית, אלא פוליסה רגילה שנמכרו במחיר מלא, כך שאותו אדם מבוטח פעמיים, מהשקל הראשון בכל הנוגע לכיסויים החופפים בשתי הפוליסות.	לחייב את הנתבעות להשיב לחברי הקבוצה את הפרמיות העודפות ששולמו על ידי חברי הקבוצה במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התובענה; ליתן צו המורה לנתבעות להביא בחשבון במסגרת מכירת הפוליסות את השווי הכלכלי של הפוליסות הבסיסיות ולגבות פרמיות אשר יביאו בחשבון שווי זה; ליתן גילוי מלא ונאות למתקשרים הטלפונים; לאפשר למחזיקי כרטיסי האשראי של ישראלכרט וכאל להפעיל את הפוליסות הבסיסית לא רק באמצעות מוקד טלפוני; לחילופין, להורות על כל סעד אחר לטובת הקבוצה, לרבות מתן הוראות בדבר פיקוח על ביצוע פסק הדין.	מחזיקי כרטיסי אשראי של ישראלכרט וכאל אשר היו זכאים לקבלת ביטוח נסיעות לחו"ל ללא צורך בתשלום נוסף, ואשר רכשו בשבע השנים האחרונות ביטוחי נסיעות לחו"ל מהנתבעים דרך המוקדים הטלפונים שהפעילו הנתבעות.	בחודש באפריל 2019 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה. בהתאם להסדר הפשרה, כלל ביטוח תעמיד לרשות חברי הקבוצה, כהגדרתם בהסכם הפשרה, מאגר ימי ביטוח נסיעות לחו"ל ללא תשלום, אשר יהיו ניתנים לניצול בהתאם להוראות הסכם הפשרה. בחודש נובמבר 2019 הגיש היועץ המשפטי לממשלה התנגדות להסדר הפשרה שהוגש ביחס לחברת הביטוח הנוספת ובחודש דצמבר הודיע כי טעמי ההתנגדות יפים גם להסדר הפשרה עם כלל ביטוח. בחודש אפריל 2020, ניתנה על ידי בית המשפט החלטה בבקשה לאישור הסכם הפשרה, לפיה, בעת הזו, בשים לב לסגירת שמי חלק ניכר ממדינות העולם ובכללן ישראל, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם, לא ניתן לומר, כי פיצוי במתן ימי ביטוח נסיעה לחו"ל זו הדרך ההוגנת להכרעה במחלוקת, בשלב זה, מבחינת חברי הקבוצה וזאת, מבלי לשלול את ההסדר לכשעצמו כראוי, הוגן וסביר. על כן הצדדים התבקשו להידבר ביניהם ולהודיע לבית המשפט את עמדתם אשר להמשך.	הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה מכלל ביטוח הסתכם להערכת תובע בסכום של כ- 70 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3.	7/2015	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח מחשבת את הזכויות לתשלום גמלה ו/או היוון גמלה המגיעים למבוטחים, המקפאים את תשלום דמי הביטוח (במלואם או באופן חלקי) באופן זמני לתקופה מסויימת ו/או לא משלמים את דמי הביטוח במשך מספר חודשים, בניגוד להוראות הדין, בניגוד להוראות הפוליסה ולנוסחה המחייבת לחישוב הגמלה הכלולה בפוליסה (להלן: "הנוסחה המחייבת"), כן נטען שכלל ביטוח מסרבת למסור למבוטחים מידעים.	לחייב את כלל ביטוח לחשב את הגמלה החודשית ו/או היוון הגמלה בהתאם להוראות הנוסחה המחייבת ולחייב את כלל ביטוח לשלם לחברי הקבוצה שכבר ניזוקו את הפרשי הגמלה או את הפרשי היוון הגמלה שמגיעים להם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק. לחילופין, עותר התובע ליתן פסק דין הצהרתי, לפיו כלל ביטוח מפרה את הוראות הפוליסות.	לעניין הסעדים הלא כספיים - כל מבוטחי כלל ביטוח, בעלי פוליסות דומות לפוליסות של התובע ("המבוטחים"), אשר בתקופה או תקופות מסוימות לא שילמו, באופן זמני, את דמי הביטוח על פי הפוליסה. לעניין הסעדים הכספיים: כל המבוטחים שהחלו לקבל מכלל ביטוח גמלה חודשית הנמוכה מהגמלה החודשית שהייתה משולמת בהתאם לנוסחה המחייבת וכן מבוטחים אשר בחרו בהיוון גמלה ואשר חישוב היוון הגמלה שלהם נמוך מהיוון הגמלה שהיה משולם בהתאם לנוסחה המחייבת.	בחודש יוני 2016 אושרה בקשתם המוסכמת של הצדדים להעברת הדיון למותב שדן בתביעה נוספת של התובע, המתוארת בסעיף (א)(א)(8) לעיל, בנושא חישוב הזכויות בפוליסות ביטוח חיים, כאשר המבוטח אינו משלם את מלוא דמי הביטוח. ("ההליך הקודם"). מאחר ולהכרעה בהליך הקודם השלכות לשאלות העולות במסגרת הליך זה, החליט בית המשפט על עיכוב הדיון בהליך זה עד תום שמיעת הראיות בהליך הקודם.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם להערכת התובע בסכום שאינו פחות מ- 25 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4.	9/2015	כלל פנסיה וגמל וכן כנגד ארבע חברות נוספות שהינן מנהלות של קרנות פנסיה מחוזי – ת"א	לטענת התובעים, עמיתים בקרנות הפנסיה שבניהול הנתבעות, מנגנון תגמול סוכנים ומתווכים בעמלות, בשיעור מתוך דמי הניהול הנגבים מהעמיתים, כפי שהיה נהוג אצל הנתבעות, מהווה הפרה של חובת הנאמנות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהול הנתבעות, ומביא לגביית דמי ניהול גבוהים מהראוי על ידי הנתבעות.	לחייב את הנתבעות לשנות את מנגנון תגמול הסוכנים ולהשיב לעמיתים את דמי הניהול שנגבו ביתר.	עמיתי קופות גמל שבניהול הנתבעות, שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה בסכום של כ-2 מיליארדי ש"ח, המשקף נזק בשיעור של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008.
5.	10/2015	כלל ביטוח מחוזי-מרכז	התובע מעלה טענות כנגד הגדרת "הנכות" בפוליסות נכות מתאונה אשר לטענתו יוצרת אי בהירות, וכן כנגד תנאי הפוליסה הדורשים קבלת הוכחה סבירה תוך שנה מתאריך התאונה ובהקשר זה נטען כי למרות שהחברה קיבלה "הוכחה סבירה" בדבר נכותם הצמיתה של מבוסחים כתוצאה מתאונות שאירעו החל מחודש יוני 2009, היא שילמה להם תגמולי ביטוח מופחתים או שדחתה את תביעתם לתגמולי ביטוח בגין הנכות. עוד כוללת התובענה טענות בעניין שקלול שיעורי נכויות בתשלום תגמולי הביטוח במקרה ולמבוסח יש יותר מאשר נכות אחת וכן טענות בעניין שיערוך תגמולי הביטוח ביחס להפרשי הצמדה וריבית.	לחייב את כלל ביטוח לשלם לחברי הקבוצה תגמולי ביטוח בגין נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, לפי תנאי הפוליסה, וכן להורות לה לחדול מהתנהלותה המפרה.	כל מי שבוסח על-ידי כלל ביטוח בפוליסות נכות מתאונה אשר למרות שכלל ביטוח קיבלה "הוכחה סבירה" בדבר נכותו הצמיתה כתוצאה מתאונה שארעה החל מיוני 2009, היא שילמה לו תגמולי ביטוח מופחתים בגין נכותו או דחתה את תביעתו לתגמולי ביטוח בגין נכותו מחמת הסיבות המנויות בתובענה כולן או מקצתן.	בחודש יולי 2016, בעקבות הודעת התובע הייצוגי שהסכים לסילוק התביעה על הסף וחזר בו, סילק בית המשפט את התביעה על הסף. בחודש ספטמבר 2016, הוגש לבית המשפט העליון ערעור מטעם התובע הייצוגי כנגד פסק הדין אשר סילק את התובענה על הסף. בחודש נובמבר 2017 ביטל בית המשפט העליון את פסק הדין ככל שהדבר נוגע לסילוק התביעה על הסף והורה לתובע להגיש לבית המשפט המחוזי הודעת הבהרה בשאלה מהן העילות שבעטיין מתבקש ניהול התובענה, ואיזו מטענותיו של התובע מקיימת את דרישת העילה האישית והתובע הגיש הודעת הבהרה כאמור ובחודש אפריל 2018 הורה בית המשפט המחוזי לתובע להגיש בקשה מתוקנת לאישור התביעה כייצוגית בעילות המסוימות שנקבעו על ידו. לאחר שבקשת ערעור שהגיש התובע לבית המשפט העליון על ההחלטה האמורה, נדחתה, הגיש התובע לבית המשפט בקשת אישור מתוקנת המתייחסת לעילות המסוימות שנקבעו על ידי בית המשפט כאמור. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	המבקש מעריך את נזקה של הקבוצה על סך של 90 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
6	12/2015	כלל ביטוח וחברת מחוז' – ת"א	לטענת התובעים הנתבעות גובות, ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים שהונפקו החל מ – 1 באוגוסט 1982 ושבמסגרתן נגבה רכיב תת שנתיות, כאשר הפרמיה משולמת לשיעורים במהלך השנה (להלן: "תת שנתיות"), שיעור ריבית אפקטיבית, הגבוה משיעור הריבית המירבי, שהתיר הממונה על הביטוח לחברות הביטוח לגבות בגין רכיב תת שנתיות. לטענת התובעים גביה כאמור הינה בניגוד לדין, לנוהל ולמקובל בתחום הפיננסים ותוך התעלמות ממועדי תשלום הפרמיות החודשיות ומכך שהפרמיה השנתית הולכת ופוחתת במשך השנה.	להורות לנתבעות לשנות את שיטת חישוב רכיב התת שנתיות, כך שיחושב בשים לב למועדי תשלום הפרמיות בפועל ובשים לב להפחתת הפרמיה השנתית מדי תשלום ותשלום. להשיב לחברי הקבוצה את סכומי רכיב התת שנתיות, שנגבו מהם ביתר החל מהמועד בו חויבו המבוטחים ברכיב התת שנתיות ועד למועד מתן פסק דין בתובענה, ולחילופין בשבע השנים שקדמו לתביעת התובע ועד למתן פסק דין בתובענה. לחילופין, עותר התובע ליתן פסק דין הצהרתי, לפיו שיטת חישוב רכיב התת שנתיות הנהוגה על ידי כלל ביטוח אינה חוקית או פסק דין הצהרתי אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	מבוטחים בפוליסות ביטוח חיים שהונפקו החל מ – 1 באוגוסט 1982 ושבמסגרתן נגבה רכיב תת שנתיות, כאשר הפרמיה משולמת לשיעורים במהלך השנה.	בחודש מאי 2020 ניתן פסק דין במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ספטמבר 2020 הגישו התובעים ערעור על פסק הדין.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם להערכת התובעים בסכום שאינו פחות מ- 50 מיליוני ש"ח.
7.	2/2016	כלל פנסיה וגמל וארבע חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	לטענת התובעות, עמותה הטוענת כי מטרתה לפעול עבור אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים, הנתבעות גובות ממקבלי קיצבאות נכות ושאיירים דמי ניהול בשיעור המירבי המותר על פי דין, תוך ניצול העובדה שאינם רשאים לנייד את כספיהם לקרן אחרת.	לחייב את הנתבעות להשיב לכל אחד ממקבלי קיצבאות הנכות ו/או השאיירים את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, בצירוף ריבית והצמדה, או לחילופין – להשיב לקרן הפנסיה את דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו שלא כדין ממקבלי קיצבאות הנכות ו/או השאיירים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שאירים וכן כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה המנוהלת על ידי הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי הניהול בקשר עם קיצבאות הנכות והשאיירים.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית לא כומת במסגרת כתב התביעה, אולם, בהתאם לחוות דעת אקטוארית שצורפה לבקשה, הועמד הנזק שנגרם לחברי הקבוצה, על בסיס אומדן ראשוני, על סך של כ- 1 מיליארדי ש"ח, כנגד כלל הנתבעות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
8.	8/2016 בית הדין האזורי - ת"א (1)	כלל פנסיה וגמל כלל ביטוח	עניין של חמשת התובענות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים – קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בקופות הגמל תמר, בקרן השתלמות שבניהולן ובביטוחי (מוחזקת ב – 50%) (להלן: "עבודות")	התובעים בחמשת התובענות מבקשים לחייב את הנתבעות להשיב את סכומי ההוצאות הישירות שנגבו מהם ביתר.	העמיתים בקרנות הפנסיה, בקרן ההשתלמות, בקופת הגמל "כלל תמר" שבניהולן של הנתבעות והמבוטחים בביטוחי מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במסגרת ההליכים המתנהלים בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים, אשר עיקרה כי החברות המנהלות רשאיות לגבות הוצאות גם אם הדבר אינו מצוין במפורש בתקנון. בחודש יוני 2018 הוגשו תשובות הרשות לשאלות שהופנו אליה במסגרת ההליכים (1) ו (4). ההליכים מצויים בשלב בירור הבקשות לאישור התובענות יצוין כי בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט ("החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור") ובחודש אוגוסט 2020 מסר היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה יש לאשר את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, באופן שהחלטת האישור תבוטל, מנימוקים שפורטו בעמדת היועץ המשפטי (להלן: "עמדת היועץ" ש"פ). הגופים המוסדיים בקבוצה אינם צד להליך האמור. בחודש אוקטובר 2020 צורפו המבקשים בהליכים (1) ו (4) לבקשת רשות הערעור.	בתובענה 1 המתייחסת לקרנות הפנסיה, סכום התביעה הייצוגית הועמד על סך של כ- 341 מיליוני ש"ח בגין השנים 2009-2015 בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שגבתה הנתבעת מחברי הקבוצה בשנת 2016 ובתוספת התשואה שהיו משיגים הכספים שזכו כהוצאות ניהול ההשקעות.
	10/2016 בית הדין האזורי לעבודה בירושלים (2)	בע"מ (חברה כלל ביטוח	ההשתלמות שבניהולן ובביטוחי (מוחזקת ב – 50%) (להלן: "עבודות")	בנוסף, חלק מהתובעים מבקשים לחייב את הנתבעות הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה וחלקם מבקשים לחייב את הנתבעת בהפרשי ריבית שקלית כחוק מיום גביית היתר ועד התשלום בפועל.	מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט ("החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור") ובחודש אוגוסט 2020 מסר היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה יש לאשר את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, באופן שהחלטת האישור תבוטל, מנימוקים שפורטו בעמדת היועץ המשפטי (להלן: "עמדת היועץ" ש"פ). הגופים המוסדיים בקבוצה אינם צד להליך האמור. בחודש אוקטובר 2020 צורפו המבקשים בהליכים (1) ו (4) לבקשת רשות הערעור.	בתובענה 2, המתייחסת לקרן ההשתלמות, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 53 מיליוני ש"ח.
	11/2016 בית הדין האזורי בירושלים (3)	ההשתלמות שבניהולן ובביטוחי (מוחזקת ב – 50%) (להלן: "עבודות")	בנוסף, חלק מהתובעים מבקשים לחייב את הנתבעות הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה וחלקם מבקשים לחייב את הנתבעת בהפרשי ריבית שקלית כחוק מיום גביית היתר ועד התשלום בפועל.	מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט ("החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור") ובחודש אוגוסט 2020 מסר היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה יש לאשר את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, באופן שהחלטת האישור תבוטל, מנימוקים שפורטו בעמדת היועץ המשפטי (להלן: "עמדת היועץ" ש"פ). הגופים המוסדיים בקבוצה אינם צד להליך האמור. בחודש אוקטובר 2020 צורפו המבקשים בהליכים (1) ו (4) לבקשת רשות הערעור.	בתובענה 3, המתייחסת לקופת הגמל תמר, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 181 מיליוני ש"ח.	
	12/2016 בית הדין האזורי – ת"א (4)	ההשתלמות שבניהולן ובביטוחי (מוחזקת ב – 50%) (להלן: "עבודות")	בנוסף, חלק מהתובעים מבקשים לחייב את הנתבעות הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה וחלקם מבקשים לחייב את הנתבעת בהפרשי ריבית שקלית כחוק מיום גביית היתר ועד התשלום בפועל.	מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט ("החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור") ובחודש אוגוסט 2020 מסר היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה יש לאשר את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, באופן שהחלטת האישור תבוטל, מנימוקים שפורטו בעמדת היועץ המשפטי (להלן: "עמדת היועץ" ש"פ). הגופים המוסדיים בקבוצה אינם צד להליך האמור. בחודש אוקטובר 2020 צורפו המבקשים בהליכים (1) ו (4) לבקשת רשות הערעור.	בתובענה 4, המתייחסת לביטוחי מנהלים, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 404 מיליוני ש"ח בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שחייבה הנתבעת את חברי הקבוצה בשנת 2016 וכן ריבית והצמדה.	
	7/2019 בית הדין האזורי – ת"א (5)	ההשתלמות שבניהולן ובביטוחי (מוחזקת ב – 50%) (להלן: "עבודות")	בנוסף, חלק מהתובעים מבקשים לחייב את הנתבעות הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה וחלקם מבקשים לחייב את הנתבעת בהפרשי ריבית שקלית כחוק מיום גביית היתר ועד התשלום בפועל.	מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט ("החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור") ובחודש אוגוסט 2020 מסר היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה יש לאשר את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, באופן שהחלטת האישור תבוטל, מנימוקים שפורטו בעמדת היועץ המשפטי (להלן: "עמדת היועץ" ש"פ). הגופים המוסדיים בקבוצה אינם צד להליך האמור. בחודש אוקטובר 2020 צורפו המבקשים בהליכים (1) ו (4) לבקשת רשות הערעור.	בתובענה 5, המתייחסת לקרן הפנסיה המנוהלת ע"י עתודות, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 41 מיליוני ש"ח.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9.	9/2016 מחוזי – ת"א	כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח אחרות	לטענת התובעים, הנתבעות גבו וגובות, לכאורה, מן המבוטחים בפוליסות ביטוחי בריאות, פרמיות בגין כיסויים מיותרים שהמבוטחים אינם זקוקים להם וכי המשיבות מכרו למבוטחים, כביכול, במודע ובמכוון, פוליסות ביטוח בריאות הכוללות כיסויים אשר למבוטחים אין כל צורך בהם שכן הם מחזיקים בביטוח בריאות משלים מטעם קופת החולים אליה הם משתייכים, ואף התנו שירות בשירות, בהיעדר אפשרות לרכוש פוליסה מצומצמת שתכלול רק כיסויים שאינם כלולים בביטוחי הבריאות המשלימים של קופות החולים, ובכך נוצר "כפל ביטוח".	החזר של סכומי הפרמיות העודפים שנגבו שלא כדין לכאורה, צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כפי המתואר בתובענה וכן כל סעד נוסף אחר ככל שימצא בית המשפט לנכון בנסיבות העניין.	כל מי שמבוטח או שהיה מבוטח על ידי הנתבעות או מי מהן בפוליסות ביטוח בריאות אשר כוללת כיסויים חופפים, באופן מלא או חלקי, לכיסויים הכלולים בביטוחי הבריאות המשלימים של קופות החולים.	בחודש אוקטובר 2020 ניתן פסק דין במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש נובמבר הגישו התובעים ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין האמור והנתבעות הגישו ערעור על אי חיוב התובעים בהוצאות.	סכום התביעה הייצוגית נגד הנתבעות הועמד על סך נומינלי כולל של 4.45 מיליארדי ש"ח, כאשר החלק של כלל ביטוח מתוך סך זה, כפי שחושב על ידי התובעים, הינו 995 מיליוני ש"ח.
10.	4/2017 בית הדין הארצי לעבודה	תמורה סוכנות לביטוח (1987) בע"מ (להלן: "תמורה"), חברה נכדה של החברה, שהינה סוכנות ביטוח המנהלת הסדרים פנסיוניים, וכן כנגד שלוש סוכנויות ביטוח נוספות.	לטענת התובעים, הנתבעות סיפקו שירותים לעניין הסדרת ההפרשות הסוציאליות/פנסיוניות הן למעסיקים והן לעובדיהם, אולם גבו את התמורה מהעובדים בלבד בלא ידיעתם או הסכמתם, ובניגוד לחובות החלות עליהן מכוח הדין.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה על הנזקים שנגרמו להם (כל אחת את חברי הקבוצה הרלוונטיים לה), או לחילופין ליתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהנתבעות סיפקו למעסיקו שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך תקופה שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת הבקשה החדשה ועד למועד בו החל המעסיק לשאת מאמצעיו בעלויות תפעול ההסדר הפנסיוני של העובד.	בחודש אוגוסט 2020 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה במסגרתו נדחתה הבקשה לאישור התובענה כיצוגית. בחודש אוקטובר 2020 הגישו המבקשים בבקשת האישור ערעור על פסק הדין האמור. בחודש יוני 2021 הוגשה לבית המשפט עמדת רשות שוק ההון ביטוח וחסכון, התומכת ככלל בעמדת הנתבעות.	סכום התביעה בגין הנזק שנגרם לכל חברי הקבוצה, הינו בסך כולל של כ-357 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות, ומתוך סכום זה כ-88 מיליוני ש"ח יוחסו לתמורה.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11.	9/2017 מחוזי - ירושלים	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, הנתבעות אינן מיישמות כנדרש את סעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה התשכ"א - 1961 (להלן: "חוק פסיקת ריבית והצמדה") ואינן משלמות, כעניין של מדיניות, ריבית והצמדה הנדרשים על פי אותו חוק ביחס לכל חוב שנפסק נגדן על ידי רשות שיפוטית ואשר לא שולם על ידן במועד שנקבע לתשלומו.	סעד הצהרה ביחס להפרת הוראות הדין, פיצוי חברי הקבוצה בגין הנזקים, הנטענים, שנגרמו להם וחיוב הנתבעות לתקן את מדיניותן מכאן ואילך.	כל מי ששולמו לו על ידי הנתבעות סכומי כסף שנפסקו לזכותו על ידי רשות שיפוטית מבלי שהתווספו לתשלום הסכום הפסוק הפרשי הצמדה וריבית ו/או ריבית ו/או ריבית צמודה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש מרס 2021 הגישו הצדדים לאישור בית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרתו הוסכם בין היתר, כי הנתבעות, תתקנה את נוסח שטרי הסילוק בהם הן עושות שימוש, ככל שיש בכך צורך, כך שהמועד לתשלום תגמולי הביטוח יעמוד על 30 יום ממועד התקיימות התנאים לתשלום וכן הנתבעות יכבדו קבלת שטרי סילוק בהתאם למנגנון להמצאת שטר סילוק שנקבע בהסכם הפשרה. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט אשר אין ודאות כי יתקבל.	סכום הנזק האישי הנטען של התובעת כנגד כלל ביטוח הינו בסך של 56.47 ש"ח. התובעים, בהיעדר נתונים מדויקים בנוגע לנזק המצרפי של הקבוצה, מעריכים את הנזק בעשרות מיליוני שקלים לפחות אם לא יותר מכך.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
12.	12/2017	כלל ביטוח, שתי חברות ביטוח נוספות, שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות.	לטענת התובעים, הנתבעות מסרבות, כביכול, לבטח בביטוח סיעודי אנשים המצויים על הספקטרום האוטיסטי, או שקובעות תנאים בלתי אפשריים ובלתי סבירים עבורם ללא כל מתן הסבר או הצדקה להתנהלותן.	מתן צו הצהרתי כי הנתבעות הפרו בהתנהלותן את סימן ח' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, מתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטחו), (תשע"ו-2016) ("חוק השוויון") וחיקוקים נוספים, מתן צו עשה לנתבעות להפסיק להפלות את חברי הקבוצה ולקבוע נהלי עבודה ברורים באשר לטיפול יחידני ושוויוני ללא משוא פנים בבעלי מוגבלויות, מתן צו עשה שיורה לנתבעות לבטח באופן רטרואקטיבי את חברי הקבוצה, אשר ימצאו כשירים לקבלת ביטוח סיעודי לאחר הליך חיתום שוויוני בהתאם לנהלים כאמור לעיל.	אנשים עם מוגבלות מסוג אוטיזם אשר ביקשו להיות מבוטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהנתבעות וקבלו מהנתבעות יחס שונה ומפלה שלא כדין בשל היותם אנשים עם מוגבלות מבלי שהחלטה התבססה על נתונים סטטיסטיים, אקטואריים ורפואיים ורלבנטיים לסיכון הביטוחי המסוים ו/או לא ניתן להם כל נימוק על כך כמתחייב מחוק השוויון והוראות דין נוספות בנושא וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	בחודש ינואר 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי הוא אינו מבקש להתייצב בהליך, וכי אין בהודעה זו בכדי לשנות מהעמדה שהוגשה על ידו בתיק דומה אחר במסגרתה הובעה העמדה כי הסתמכותה של חברת הביטוח על נהלי החיתום של מבטחי המשנה תואמת את הוראותיו של חוק השוויון. בחודש מרס 2020 נדחתה הבקשה לסילוק על הסף של קופות החולים, שהוגשה על ידן. הצדדים הגישו ערעור על ההחלטה כאמור, בין היתר, בקשר עם ההחלטה בבקשה לסילוק על הסף. ערעור הקופות על דחיית בקשתן לסילוק על הסף, נדחתה בחודש נובמבר 2020.	התובעים אינם מכמתים את הנזק לכלל חברי הקבוצה, ואת הנזק האישי לתובעים הם מעריכים בעשרות אלפי שקלים לכל תובע.
13.	1/2018	כלל ביטוח וחמש חברות ביטוח נוספות.	לטענת התובעת, אמון הציבור, חברה לתועלת הציבור, הנתבעות נמנעות, שלא כדין, מלשלם למבוטחיהן ו/או לצדדים שלישיים את רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים כאשר הנזקים לא תוקנו בפועל.	לחייב את הנתבעות לשלם את רכיב המע"מ בשיעור החל על סכום הנזק לחברי הקבוצה; לקבוע ולהצהיר כי הימנעות הנתבעות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ החל על התיקון במקרים שבהם הנזק לא תוקן בפועל נעשית בניגוד לדיון; ליתן צו עשה המורה לנתבעות מעתה ואילך לכלול בתגמולי הביטוח שהן משלמות גם את המע"מ החל על עלות התיקון, וזאת גם אם הנזק לא תוקן בפועל, וכתוצאה מכך, גם במקרה שבו מקבל מבטח או צד ג' תגמולי ביטוח ב"ערך שיפוי" ולא ב"ערך כינון", לחייב את הנתבעות לשלם לו תגמולי ביטוח בגין מלוא הנזק לרבות המע"מ.	כל מבטח ו/או מוטב ו/או צד ג', בכל סוג ביטוח שהוא, אשר במועד הגשת תביעת הביטוח לא תיקן את הנזק שתבע בגינו, ואשר קיבל מחברת הביטוח תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין הנזק מבלי שתגמולי הביטוח כללו את רכיב המע"מ החל על התיקון.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. יצוין כי תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, באותה עילה, הוגשה בעבר נגד החברה ושלוש חברות ביטוח נוספות, והן נמחקו מטעמים דיוניים.	התובעת מעריכה שהפיצוי המגיע לחברי הקבוצה מכלל ביטוח בגין כל שנה הינו בסך 17,732,580 ש"ח. התובעת עותרת לקבלת הפיצוי למשך התקופה שמאז 4 ליוני 2001 או לחילופין למשך תקופה של 7 שנים מאז מועד הגשת התביעה הקודמת או לחילופי חילופין למשך תקופה של 7 שנים ממועד הגשת התובענה דנן.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
14.	3/2018	כלל פנסיה וגמל וחמש חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה.	לטענת התובעים, עמיתים בקרנות הפנסיה שבניהול הנתבעות, הנתבעות גובות דמי ביטוח שארים מעמיתים המצטרפים לקרנות הפנסיה שבניהולן, אשר אין להם שארים, מבלי שהן פועלות באופן אקטיבי לגלות ולהסביר לעמיתים כאמור שעליהם להימנע מרכישת כיסוי ביטוחי לשארים ותשלום עבורו, ומבלי שהן מבהירות לעמיתים שבחרו לוותר על כיסוי ביטוחי לשארים, בסמוך לתום תקופת הוויתור, שהוויתור עומד לפקוע.	מתן צו עשה המורה לנתבעות לזקוף לטובת קופת החיסכון של חברי הקבוצה את כל הכספים ששולמו על ידם ונזקפו לטובת דמי ביטוח שארים, בתוספת התשואה שהיו מקבלים הכספים לו היו נזקפים לקופת החיסכון במועד תשלומם לקרן הפנסיה. מתן צו עשה המורה לנתבעות לגלות, להבהיר ולהסביר כראוי לכל מי שמצטרף או מצורף לקרן כי אם אין לו שאירים מוטב לו לוותר על רכישת ביטוח שארים.	כל מי שאין לו שארים, אשר צורף או הצטרף לקרן פנסיה המנוהלת על ידי מי מהנתבעות ואשר הקרן גבתה ממנו דמי ביטוח בגין ביטוח שאירים, למרות שאין לו שארים, כמשמעות מונח זה בהוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	בכתב התביעה צויין שאין בידי התובעים להעריך כעת את שיעור הנזק המצטבר שנגרם לחברי הקבוצה כולה.
15.	11/2018	כלל ביטוח מחוזי-מרכז	לטענת התובעים, כלל ביטוח מפרה את חובתה החוזית על פי הפוליסה ומסרבת לשלם, לכאורה, למבוטחיה בפוליסות ביטוח מקיף לכלי רכב שהינם מעל 3.5 טון, פיצוי בגין ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב עקב מקרה הביטוח, זאת על אף שהפוליסה מכסה את ה"נזק" הנגרם לרכב ותוך השפעה על השומות שנערכות על ידי שמאי ההסדר.	סעד הצהרתי; חיובה של כלל ביטוח לשפות את כל מבוטחיה אשר היו מבוטחים בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או ייגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, וכן כל סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מבוטחי כלל ביטוח אשר רכשו ו/או ירכשו מכלל ביטוח פוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב שאינו עד 3.5 טון ואשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ- 75 מיליוני ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 21,605 ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
16.	3/2019	כלל ביטוח	לטענת התובעים, הנתבעת מנפיקה פוליסות תאונות אישיות למבוטחים תוך כדי שאלה רוכשים פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל וזאת בלא מתן הסכמתם ותוך הטעייתם.	צו להשבת הכספים אשר נגבו ע"י הנתבעת לכל אחד מחברי הקבוצה בגין תשלום פוליסת ביטוח תאונות אישיות במהלך שבע השנים האחרונות	כל מבוטח אשר בעת רכישת פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל, צורף באותו מועד, ללא מתן הסכמתו גם לביטוח תאונות אישיות, וחויב שלא כדיון, בתשלומי פרמיות חודשיות עד 7 שנים שקדמו למועד הגשת התביעה.	בחודש דצמבר 2020 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. בהתאם להסדר הפשרה, מבוטחים מסוימים שלהם טענות ביחס להליך מכירת הביטוח יפנו לכלל ביטוח ותיערך בדיקה בקשר עם הליך המכירה שלהם וככל שיימצא כי נפל בו פגם, בהתאם לקריטריונים הקבועים בהסכם הפשרה, יהיו זכאים לפיצוי בשיעור הקבוע בהסכם הפשרה. כמו כן, הוסכם על תשלום גמול לתובעים ולב"כ בסכומים שאינם מהותיים. ההסכם כפוף לאישור בית המשפט אשר אין ודאות כי יתקבל. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	1,044 ש"ח.
17.	6/2019	כלל ביטוח	לטענת התובעת, הנתבעת מפחיתה באופן שיטתי את תגמולי ביטוח אובדן כושר עבודה שהיא משלמת למבוטחיה מכח פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה מסוג משתתפות ברווחים, על ידי ניכוי דמי ניהול וריבית תעריפית שלא כדיון.	השבה בעין של הכספים שנשללו שלא כדיון, לטענת התובעת, מחברי הקבוצה, וזיכוי החיסכון בפוליסות ביחס לכספי השחרור מפרמיה. כן עותרת התובעת להצהיר על בטלות הוראות בפוליסות ביחס לניכוי ריבית ודמי ניהול מהתשואה לה זכאים המבוטחים.	כל המבוטחים, או מי שהיו מבוטחים, בפוליסות אובדן כושר עבודה משתתפות ברווחים הכוללות מנגנון להצמדת תשלומי הפיצוי החודשי ו/או השחרור מפרמיה לתשואות תיק ההשקעות החל מהתשלום ה – 25, אשר כלל ביטוח שילמה להם פיצוי חודשי ו/או שחרור לתקופה העולה על 24 חודשים וניכתה מהתשואה, החל מהתשלום ה – 25, ריבית ו/או דמי ניהול.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מוערך על ידי התובעת בסך של 2,402,836,000 ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
18.	10/2019	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גובה, שלא כדין, הפרשי הצמדה וריבית בגין דמי ביטוח בפוליסות רכב רכוש, המשולמים במועדים הקבועים במפרט הפוליסה. לחילופין, נטען כי במידה וייקבע בית המשפט כי כלל ביטוח זכאית לגבות הפרשי הצמדה וריבית כאמור, אזי חישוב הפרשי ההצמדה המבוצע על ידה אינו כדין, וכי הפרשי ההצמדה אמורים להיות מחושבים לפי השינוי בין המדד שפורסם לפי המאוחר מבין 30 ימים מיום תחילת תקופת הביטוח או מיום הגשת החשבון בעד דמי הביטוח, ובין המדד ליום התשלום בפועל (להלן: "החישוב הנטען").	להשיב לחברי הקבוצה את הסכומים בגין החיובים ביתר, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד נטילתם ועד השבתם.	כל מי שרכש מהנתבעת פוליסה לביטוח רכב פרטי, ואשר במסגרת מפרט הפוליסה נקבע כי דמי הביטוח ישולמו על פי סכומים ומועדים שנקבעו, ושילמם במועדים כאמור, ולמרות האמור, כלל ביטוח חייבה אותו בהפרשי הצמדה וריבית, וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת הבקשה. לחילופין, ככל שייקבע בית המשפט כי כלל ביטוח הייתה רשאית להוסיף הפרשי הצמדה וריבית ביחס לתשלומי דמי ביטוח, מבקש התובע להגדיר את הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג ככל מי שרכש מהנתבעת פוליסה לביטוח רכב פרטי, ואשר במסגרת מפרט הפוליסה נקבע כי דמי הביטוח ישולמו על פי סכומים ומועדים שנקבעו, וחויב בהפרשי הצמדה, אשר לא חושבו בהתאם לחישוב הנטען.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	מוערך בסך שלא יפחת מ-5,000,000 ש"ח

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
19.	10/2019	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גובה בפוליסות ביטוח חיים דמי ביטוח הכוללים תוספת "תת שנתיות" בגין תשלום הפרמיה המבוצע בתשלומים חודשיים מבלי שהדבר סוכם וגולה באופן ברור ומפורש בפוליסה. בכך, לטענת התובע, מפרה כלל ביטוח את הוראות הפוליסה, הוראות חקיקה נוספות, ומטעה באופן שיטתי את המבוטחים. בנוסף, טוען התובע כי דרישת התשלום של תוספת התת שנתיות הינה תנאי מקפח בחוזה אחיד.	מתן סעד הצהרתי המורה לכלל ביטוח לבטל את החיוב בגין תוספת "תת שנתיות" וכן לפצות את חברי הקבוצה, בשיעור הנזקים שנגרמו להם, ובכלל זאת להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח בגין "תת שנתיות" ששולמה על ידם עובר למועד הגשת התביעה. בנוסף עותר התובע להורות לכלל ביטוח לתקן את הדוחות השנתיים למבוטחים ולשלוח להם דוחות הכוללים פירוט בדבר תוספת "התת שנתיות" שנגבית מהם ועתידיים להיגבות עד מועד סיום הפוליסה ולאפשר להם לבחור בין תשלום מראש של דמי הביטוח בכל שנה ללא תוספת ה"תת שנתיות" לבין תשלום דמי ביטוח חודשיים הכוללים את תוספת ה"תת שנתיות".	כל מבוטח של כלל ביטוח שרכש ממנה פוליסת ביטוח חיים, במסגרתה חוייב לשלם דמי ביטוח הכוללים תוספת "תת שנתיות", מבלי שצויין בפוליסה, באופן מפורש, כי הפוליסה כוללת תוספת "תת שנתיות" בגין תשלום הפרמיה בתשלומים חודשיים.	בחודש אוקטובר 2020 הגישו הצדדים לבית המשפט הסדר פשרה ובקשה לאישורו (להלן: " הסדר הפשרה "). שעיקרו כי כלל ביטוח תשלח לחברי קבוצה מסויימים שהוגדרו בהסכם הפשרה מכתב המידע אותם על גביית תוספת "תת שנתיות" ועל אפשרותם לשנות את מתכונת תשלום הפרמיה העתידית למתכונת תשלום שנתית. כן הוסכם, כי במסגרת הסדר הפשרה תשלם כלל ביטוח לתובעים ולבאי כוחם גמול ושכר טרחה. תוקפו של הסדר הפשרה מותנה בקבלת אישור בית המשפט, אשר אין ודאות שיתקבל.	1.8 מיליארדי ש"ח

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
20.	11/2019	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גבתה דמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון מסוג "משתתף ברווחים" שהופקו לפני 12 בינואר 2004 (להלן: "הפוליסות הרלוונטיות") בשיעורים החורגים מן המותר ללא בסיס חוקי ו/או חוזי.	סעד של השבת סכום דמי הניהול שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה לכלל ביטוח לשנות את דרך פעולתה לעניין גביית דמי הניהול בפוליסות הרלוונטיות מכאן ואילך.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של כלל ביטוח בפוליסות הרלוונטיות ואשר כלל ביטוח גבתה ממנו במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד ליום אישור התובענה כייצוגית דמי ניהול החורגים מן המותר על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזי ביטוח), תשמ"ב - 1981 כנוסחן דאז ו/או על פי הוראת הפוליסה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	120 מיליוני ש"ח
21.	2/2020	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח השתמשה בלוחות תמורת מיושנים ולא עדכניים לחישוב הפרמיות בפוליסות ביטוח חיים באופן שאפשר לה לגבות מהמבוטחים פרמיות הגבוהות מהפרמיות שהיה עליה לגבות, אם היתה עושה שימוש בלוחות תמורת עדכניים, וזאת בניגוד להוראות הממונה ובניגוד לדין.	השבת הפרמיות העודפות שנגבו מחברי הקבוצה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין; וכן להורות לכלל ביטוח לעדכן לאלתר את לוחות התמורת בהתאם להנחיות ולהנחות שניתנו על ידי הממונה.	כל המבוטחים או בעלי הפוליסות שבוטחו על ידי כלל ביטוח בפוליסות ביטוח חיים למקרה מוות (ריסק), ושילמו, לטענת התובע, פרמיות ביטוח גבוהות מהפרמיות שהיה על כלל לגבות מהם, עקב השימוש שנעשה בלוחות תמורת מיושנים או לא עדכניים לצורך חישוב הפרמיות, וזאת החל מ - 7 שנים לפני הגשת התובענה ועד אישור התובענה כייצוגית.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע נמנע מלהעריך בשלב זה את הנזק המצטבר לכלל חברי הקבוצה.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
22.	2/2020	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	לטענת התובעים, עקב "חוסר ידיעה" בשל אי המצאת פוליסה לביטוח תאונות אישיות לתלמידים ("הפוליסה") למבוטחים משפחותיהם ואי פרסומה של הפוליסה, נמנעים המבוטחים מלממש את זכותם לפיצוי מכח הפוליסה ונגרמים להם נזקים.	מתן צווים נגד הנתבעות והמפקחת על הביטוח לגילוי מסמכים ונתונים; להורות על הארכת תקופת ההתיישנות; להורות על מינוי ועדה בהשתתפות גורמים בלתי תלויים שתוסמך לדון ולהכריע בכל התביעות האישיות על פי הפוליסה למשך שלוש שנים בגין כל המקרים שקדמו ל-25 באוקטובר 2016 ("הועדה") וכן תוסמך לדון בשאלת מסירת הפוליסה; להורות על פרוצדורה להעברת נטל הראיה; ליתן צו עשה המורה לנתבעות לפצות את התובעים בהתאם להחלטת הועדה; לפסוק פיצוי מיוחד לתובעים ושכ"ט לב"כ המייצגים.	הבקשה מסווגת את התובעים למספר תתי קבוצות, שעיקריהן כדלקמן: כל תלמיד בבית ספר או בגן במדינת ישראל אשר בוטח בפוליסת ביטוח תאונות אישיות על ידי הנתבעות ולא קיבל לביתו פוליסת ביטוח תאונות אישיות החל משנת הלימודים שהתחילה בספטמבר 2006 ו/או כל תלמיד שעילת תביעתו נגד חברת הביטוח התיישנה; בנוסף, בבקשה מסווגות תתי קבוצות נוספות בגין תלמידים, שנולדו אחרי 25 לאוקטובר 1995, ואשר בין גיל 3 לגיל 19 (תקופת לימודיהם בישראל החל מגן חובה ועד סיום לימודיהם בכתה י"ב או י"ג) עברו מקרה תאונה, וכתוצאה ממנה סבלו היזק גופני, ואשר לא קיבלו תגמולי ביטוח על פי הפוליסה, בחלוקה לתתי קבוצות, לפי סוגי הנזק, אשר פורטו במסגרת הבקשה; בנוסף, תת קבוצת ילידי 1974 עד 1995 - שחבריה הם אנשים ו/או הורים ו/או יורשיהם שנולדו ו/או למדו בישראל בין השנים 1974 ל-1995 ואשר נפצעו או נהרגו לאחר שנת 1992 ושלא תבעו כי לא ידעו על הפוליסה והיקפה; ותת קבוצת כל המבוטחים – כל התלמידים והוריהם מאז ספטמבר 1992 ועד 18 בספטמבר 2016 בחלוקה לתתי קבוצות לפי עילות הנזק כפי שפורטו בתביעה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. יצוין כי בקשות ותביעות דומות לבקשה ותביעה זו שהוגשו כנגד כלל ביטוח נמחקו מטעמים דיוניים על ידי בית המשפט בחודש ינואר 2020.	התובעים מעריכים את הנזק הנתען כנגד כלל ביטוח בסכום של כ-1.4 מיליארדי ש"ח, בתוספת סכום נזק של כ-1.5 מיליארדי ש"ח המיוחס לשתי הנתבעות בגין פגיעה באוטונומיה.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
23.	3/2020 בית הדין האזורי לעבודה בת"א	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח מפרה באופן שיטתי את הוראות הדין בכך שהיא גובה דמי ביטוח שלא כדין בגין ביטוח "ריסק זמני" (תשלום עבור כיסוי ביטוחי במצבים שבהם נפסקות ההפקדות השוטפות לפוליסת חיסכון ששלובים בה רכיבי ביטוח) באמצעות ניכויים מסכום החיסכון הצבור, בסכומים מופרזים, תוך הקטנת סכום החיסכון הצבור, מבלי ליידע את המבוטחים מראש אודות עריכת ביטוח ה"ריסק הזמני", תנאיו ותעריפיו ותוך הפרת החובה לשלוח למבוטחים דפי פרטי ביטוח מעודכנים במועד או בכלל.	(1) השבת כל הכספים שנגבו מהצבירה ו/או בדרך אחרת בגין כל התקופה שלאחר הפסקת עבודה (למעט במקרים בהם המבוטח ביקש בכתב לרכוש את הכיסויים הביטוחיים). לחילופין, השבת כל הכספים שנגבו בגין התקופה שלאחר 3 או 5 חודשים מתום סיום העסקתם, בהתאם להסדר התחיקתי הרלבנטי (להלן: "תקופת הריסק הזמני האוטומטית"), ובמקרים של "יקור דמי הביטוח, השבת דמי הביטוח העודפים גם בגין תקופת ה"ריסק הזמני" האוטומטית; (2) איסור על עריכת ביטוחי "ריסק זמני" לתקופה העולה תקופת הריסק הזמני האוטומטית, למעט מבוטחים שביקשו זאת בכתב; (3) חיוב כלל ביטוח בהשבת דמי הביטוח העודפים ממבוטחים שנגבו מהם דמי ביטוח בכפל (בגין חודש החזרה לעבודה); (4) הוראות שונות שעניינן התנהלות עתידית (לרבות איסור ייקור פרמיות, מתן הודעות מראש בדבר רכישת ריסק זמני ועוד).	הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים שאינם כספיים הינה כל המבוטחים בקופות גמל או בתוכניות ביטוח במסגרתן מופקדים כספי מעסיקים ו/או עובדים עבור ביטוח אובדן כושר עבודה ו/או ביטוח למקרה מוות או כל סיכון ביטוחי אחר. הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים הכספיים הינה: (א) כל המבוטחים שניגבו בגינם, מכספי הצבירה או מכל מקור אחר, סכומים בגין ביטוח אובדן כושר עבודה או ביטוח למקרה מוות או כל מקרה ביטוח אחר, מבלי שקיבלו מראש הודעה; (ב) לחילופין, מבוטחים שניגבו מהם דמי ביטוח לתקופות העולות על תקופת הריסק הזמני האוטומטי, למעט אם הסכימו מראש; (ג) מבוטחים שנגבו מהם דמי ביטוח הגבוהים מדמי הביטוח שניגבו מהם בעת שהיו מבוטחים פעילים ו/או שניגבו מהם בגין ביטוחים חדשים שלא היו להם עובר לסיום עבודתם; (ד) מבוטחים שניגבו מהם דמי ביטוח בכפל.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך בהערכה שמרנית, לטענת התובע, בלא פחות מ- 7 מיליוני ש"ח לשנה. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ- 7 שנים לפני הגשת התובענה, שהוגשה בשנת 2020, ועד אישור התובענה כייצוגית.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
24.	4/2020	כלל ביטוח ו-12 בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה ולהיטיב את מלוא נזקיהם בגין פרמיה עודפת ששולמה ועודה משולמת בגין ביטוחי רכב, עקב צמצום דרמטי בשימוש ברכבים בתקופת מגפת הקורונה (Covid 19) וההפחתה מהותית ברמת הסיכון.	פיצוי חברי הקבוצה, הטבת מלוא נזקיהם, מתן צו עשה המורה על התאמת הגבייה לסיכון לו חשופות המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ו/או מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי הפחתה מהותית בשימוש ברכב בנסיבות דוגמת מאורעות התקופה הקובעת מחייבת התאמה (הפחתה) של הפרמיה.	כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה או בחלקה, שתחילתה ביום 8 במרס 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש פברואר 2021, הורה בית המשפט לאחד את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית זו, ביחס לביטוחי רכב חובה ורכוש, עם בקשה לאישור תובענה ייצוגית נפרדת, העוסקת בעילות דומות, שבה כלל ביטוח אינה משיבה ("הבקשה הנפרדת") וזו הוגשה באפריל 2021.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 לאפריל 2020 בסכום של 103 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו (למעט אחת) בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. לחילופין, לגבי 8 מהחברות הנתבעות (שכלל ביטוח אינה ביניהן), נטען כי הנזק הינו כ-720,000 ש"ח. המבקשים מציינים כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
25.	4/2020	כלל ביטוח ו-12 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות להשיב למבוטחיהן חלק מדמי הביטוח ששולמו להן בגין הפחתה משמעותית בסיכון עקב מגפת הקורונה (Covid 19), בפוליסות רכב חובה, פוליסת רכב רכוש מקיף או צד שלישי ופוליסת ביטוח תכולת דירה מפני גניבה.	חיוב כל אחת מהמשיבות בהשבת דמי הביטוח שנגבו על ידן ביתר כתוצאה מהפחתה בסיכון הטמון בפוליסות הביטוח מושא בקשת האישור והתובענה הייצוגית, וכן השבת כל סכום נוסף שייגבה על ידן לאחר הגשת בקשת האישור ועד לאישורה על ידי בית המשפט ו/או עד לביטול מגבלות התנועה והפעילות, לפי המוקדם, באופן בו תשוב רמת הסיכון לרמתה עובר לשינוי הנסיבות אשר הוביל להפחתת הסיכון כאמור.	כל מי שהתקשר עם כלל ביטוח, בחוזה ביטוח חובה לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח צד שלישי לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה, שבמועד הקובע להגשת בקשת האישור והתובענה הייצוגית, קרי ביום 19 במרס 2020, החזיק באחת או יותר מפוליסת הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל מכלל ביטוח החזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי ביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחה בסיכון כמפורט בבקשת האישור.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בחודש פברואר 2021, החליט בית המשפט כי ביחס לכלל ביטוח וליתר הנתבעות (למעט אחת), תסולק התביעה והבקשה שלצידה בעניין ביטוחי הרכב וזו תידון במסגרת הבקשה המתוארת בסעיף א (24)(24) לעיל, ותיוותר לעניין ביטוח הדירה בלבד.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין תקופה של חודש, החל מיום 19 במרס 2020 בסכום של כ- 76 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו בסכום של כ- 886 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
26.	4/2020	כלל ביטוח ו-4 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, הנתבעות מספקות, כביכול, ללקוחותיהם שמשות חלופיות שאינן מקוריות ואינן נושאות תו תקן, וזאת בניגוד להתחייבויותיהם כלפי לקוחותיהם בהסכמים עימם.	פיצוי כספי לכל הלקוחות אשר בכלי הרכב שלהם הותקנה שמשה חליפית, שיאפשר להם להחליף את השמשה שהותקנה בכלי הרכב שלהם בשמשה מקורית; פיצוי כספי בסך 500 ש"ח לכל לקוח שכזה בגין הטרחה הכרוכה בביצוע ההחלפה; השבה לכל קבוצת הלקוחות שאחזו ואוחזים בפוליסה הכוללת כיסוי לשבר שמשות – של שווי החיסכון שחסכו המשיבות במסגרת ההתקשרות שלהם עם מתקיני השמשות, שהורשו להתקין שמשות חליפיות שאינן נושאות תו תקן ואינן מקוריות.	כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אוחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חליפית נושאת תו תקן או שמשה מקורית וכן כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אוחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חליפית נושאת תו תקן, או שמשה מקורית, אשר השמשה שסופקה לו אינה נושאת תו תקן וגם אינה מקורית.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל הנתבע עבור כלל חברי הקבוצות אותן הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
27.	7/2020	כלל ביטוח בית המשפט המחוזי מרכז	לטענת התובעים, הנתבעות אינן מפחיתות, לכאורה, את פרמיות הביטוח למבוטחים שנקבעו להם החרגות בגין מצב רפואי קיים, על אף שההחרגות מפחיתות, על פי הנטען, את הסיכון הביטוחי ביחס לסיכון בפוליסות ביטוח של מבוטחים שלא נקבעו להם החרגות דומות.	פיצוי/השבה של כל הסכומים שנגבו ביתר מהמבוטחים הנכללים בקבוצה, לפי הטענה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שבטוח במהלך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם ליום הגשת התובענה זו וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, על ידי אחת או יותר מהנתבעות, בפוליסת ביטוח מסוג נכות, סיעוד, חיים, אובדן כושר עבודה, תאונות אישיות, בריאות (לרבות מחלות קשות, ניתוחים בארץ או בחו"ל, השתלות בארץ או בחו"ל, תרופות, טיפולים אמבולטוריים או כל כיסוי רפואי אחר) שקיימת בה החרגה בפוליסה. לעניין זה "ההחרגה" - תניה בפוליסה הקובעת שאירוע/פגיעה/מחלה או כל סיכון שהתממש אשר נבעו ו/או היו קשורים למצב רפואי קיים של המבוטח ביום רכישת הפוליסה אינם מכוסים על פי הפוליסה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל הנתבעות הינו בסך של 1.9 מיליארדי ש"ח, כאשר הם מציינים כי חלקה של כל אחת מהנתבעות הוא בהתאם לפלח השוק של תחום ביטוחי הבריאות והחיים לפי פרסומי הממונה על שוק ההון.
28.	7/2020	כלל ביטוח בית המשפט המחוזי מרכז	לטענת התובע כלל ביטוח מיישמת שלא כדין חריג בפוליסה הקובע כי מקום בו למבוטח היה מום רפואי שאובחן ותועד ב- 12 החודשים הראשונים לחייו יישללו ממנו תגמולי הביטוח הסיעודי (להלן: "סעיף ההחרגה"). לטענת התובעים, כלל ביטוח דוחה תביעות לתגמולי ביטוח סיעודי גם במקרים בהם המום לא אובחן ולא תועד וכן טוענים כי לא היה מקום לכלול מלכתחילה את סעיף ההחרגה בפוליסה.	סעד הצהרתי הקובע כי סעיף ההחרגה בטל ולחלופין סעד הצהרתי הקובע כי פרשנות כלל ביטוח להוראת סעיף ההחרגה, לפיה ניתן מכוח הסעיף להחריג את זכאותם לקיצבה גם של קטינים שלא אובחנו באבחנה רפואית מתועדת בטרם מלאו להם 12 חודשים, בטלה. בנוסף, סעד הדרוש פיצוי כספי בגין מלוא הנזקים הממוניים והלא ממוניים בתוספת ריבית והצמדה כדין.	כל המבוטחים בביטוחים הסיעודיים של כלל ביטוח אשר מתקיימים בהם התנאים לקבלת גמלת ביטוח סיעודי, ואשר נדחו על יסוד סעיף ההחרגה בשל מום מולד או מחלה מלידה או מחלה שאובחנה בשנת החיים הראשונה; ובתוכה: קבוצה א' – מי שאירע להם אירוע ביטוח ותביעתם נדחתה על יסוד הנימוק שהתקיימו בשנת חייהם הראשונה תסמינים שיכולים היו להביא לאבחון מתועד ב 12 החודשים הראשונים לחייהם וכן כל מי שהיו זכאים לקבלת הקיצבה אך נוכח המדיניות האמורה של כלל ביטוח לא פנו בדרישה לקבלה; קבוצה ב' – מי שאירע להם אירוע ביטוח ותביעתם נדחתה בשל קיומה של אבחנה רפואית מתועדת ב-12 החודשים הראשונים לחייהם וכן כל מי שהיו זכאים לקבלת הקיצבה אך נוכח קיומה של אבחנה כאמור לא פנו בדרישה לקבלתה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים אינם נוקבים בסכום הנזק הכולל של חברי הקבוצה אך מעריכים אותו בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
29.	9/2020	כלל ביטוח	לטענת התובעת, כלל ביטוח אינה פועלת בהתאם להתחייבויותיה ונוהגת להשיב למבוטחיה סכום הנמוך משמעותית מהסכום אשר התחייבה לו במסגרת יישום של "סעיף בונוס היעדר תביעות", בפוליסות בריאות שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, אשר מקנה למבוטח זכות להחזר של חלק מדמי הביטוח ששילם במקרה של היעדר תביעות במשך תקופה שנקבעה בפוליסה.	הסעד לו התובעת עותרת, בין היתר, לחייב את כלל ביטוח לפצות את כל אחד מחברי הקבוצה הזכאים לבונוס היעדר תביעות בגין החלק היחסי של דמי הביטוח, שלא הוחזר להם בצירוף ריבית והצמדה.	כל מבוטחי כלל ביטוח בריאות פרטי וקבוצתי, בכלל פוליסות הבריאות ובכללן ביטוח אחריות מורחבת וביטוח אחריות מלאה ובשינויי שמות הפוליסות לאורך השנים, הכוללות סעיף 'בונוס היעדר תביעות', אשר לא תבעו ו/או נמנעו מלתבוע פיצוי במשך 3 שנים או כל תקופה אחרת על-פי הפוליסה, והיו זכאים להשבה של 10% מדמי הביטוח ששולמו או אחוז השבה אחר על פי תנאי הפוליסה וקיבלו סכום הנמוך מהסכום המגיע להם על פי תנאי הפוליסה, במהלך תקופת התובענה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנזק לחברי הקבוצה כולה מוערך על ידי התובעת בסכום כולל של 33,575,080 ש"ח בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
30.	9/2020	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות פעלו בניגוד להוראותיהן של פוליסות מחלות קשות ולא נהגו בהתאם לתנאי הפוליסה הקובעת כי לאחר שאירע מקרה ביטוח ראשון ובמידה והמבוטח ימשיך להיות מבוטח בפוליסת הביטוח, סכום הביטוח וסכום הפרמיה החודשית יופחתו בשיעור של 50%.	הסעד לו עותרים התובעים הינו פיצוי חברי הקבוצה בגין נזקי העבר וכן סעד הצהרתי וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל הלקוחות /מבוטחים של המשיבות שהיו מבוטחים בביטוח מחלות קשות ו/או ביטוח מחלות קשות ואירועים רפואיים חמורים ו/או ביטוח דומה שהוגדר בשם אחר, שאירע להם אירוע ביטוחי ראשון כאשר לאחריו נגבתה מהם פרמיה גבוהה יותר מהמוסכם בניגוד לתנאי פוליסת הביטוח וזאת במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל ביטוח הינו בסך של 16,800,000 ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
31	3/2021	כלל ביטוח בית המשפט המחוזי חיפה	עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח מפרה את הוראות הדין בכך שהיא מציגה מצגי שווא, ומטעה לקוחות בעת שהיא משווקת פוליסות ביטוח אשר אינן "קופות גמל" (כהגדרת מונח זה בדין), תוך שהיא מציגה תועלת למוצר, שאינה קיימת למעשה. לטענת המבקשת, כתוצאה מכך, המוסד לביטוח לאומי מקזז מקיצבאות המשולמות למבוטחים מאת הביטוח הלאומי, סכומים המשולמים מהפוליסה. לטענת המבקשת, אם היתה הפוליסה מוגדרת "קופת גמל", המוסד לביטוח לאומי לא היה מבצע קיזוז כאמור.	הסעדים העיקריים להם עותרת התובעת הינם: (1) צו הצהרתי לפיו כלל ביטוח הפרה את הוראות הדין; (2) צו עשה המורה לכלל ביטוח למכור ולשווק את מוצריה כמתחייב על פי הוראות הדין; (3) השבת הסכומים ששולמו עבור הפוליסה שלגביה בוצעה ההטעה; (4) נזק לא ממוני בשל פגיעה באוטונומיה.	כל לקוחות כלל ביטוח, אשר רכשו במהלך שבע השנים האחרונות, את הפוליסה נשוא התובענה וכל פוליסה אחרת של כלל ביטוח, אשר בה היא מציגה מצג שווא דומה ו/או אשר נודע להם במהלך שבע השנים האחרונות עניין התרמית נשוא התובענה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם להערכת המבקשת ב-200 מיליוני ש"ח.
32	4/2021	כלל ביטוח ו-14 חברות נוספות בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מפרות את הוראות הדין בכך שהן מעבירות מידע פרטי אישי וסודי של לקוחותיהם, ללא הסכמת הלקוחות, לצדדים שלישיים (ובפרט לחברת גוגל ולשירות הפרסומות שלה) תוך פגיעה בזכות הלקוחות לפרטיות ובחובות המוטלות עליהן על פי דין.	הסעדים העיקריים להם עותרים התובעים הינם, להורות לנתבעות: לחדול מהעברת מידע על לקוחותיהן לצדדים שלישיים, לפעול בהתאם לדין לשמירה והגנה על פרטיות הלקוחות; לגלות את כל המסמכים המצויים בידיהן ואשר יסייעו לחקר האמת ולפצות בגין נזק ממוני ולא ממוני שנגרם לתובעים.	כל לקוחות הנתבעות, אשר עשו שימוש בשירותים הדיגיטליים באתרי האינטרנט וביישומונים שמפעילות הנתבעות במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה ואשר מידע פרטי ו/או אישי ו/או סודי אודותיהם עבר לצד שלישי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים טוענים לנזק אישי בסך של 2,000 ש"ח בגין כל אחד מחברי הקבוצה ומעריכים את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכומים המגיעים כדי מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
33.	7/2021	כלל ביטוח ו-6 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה שבעת קבלת גמלא מפוליסה משתתפת ברווחי השקעות שהונפקה בין השנים 1991 ל – 2004 מנכות הנתבעות מהתשואה החודשית, שנצברת בגין יתרת ערך הפדיון, ריבית שנתית בשיעור של 2.5% (או בכל שיעור אחר), וזאת ללא עיגון חוזי בתנאי הפוליסה ובניגוד לדין.	הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם צו הצהרתי לפיו ניכוי הריבית מהתשואה החודשית מהווה הפרת הפוליסות ולחילופין סעד הצהרתי לפיו מדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד ובקשה להורות על בטלותו, להורות על השבת הסכומים שנוכו מהגמלא החודשית של חברי הקבוצה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, החל בשבע שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד להכרעה הסופית בה וכן להורות לנתבעות לחדול מניכוי הריבית מהתשואה החודשית.	מבוטחי הנתבעות, אשר רכשו מהנתבעות פוליסת ביטוח חיים הכוללת צבירת חיסכון משתתפת ברווחי השקעות, שהונפקה בין השנים 1991 ל – 2004, ואשר נוכתה ו/או תנוכה להם ריבית ששיעורה לא צויין בפוליסה על סמך ההוראה בפוליסה לפיה סכום הגמלא החודשית ישנתה "מדי חודש בחודשו על תוצאותיהן של ההשקעות בניכוי הריבית על פיה חושב סכום הגמלא החודשית וההוראות המתאימות לעניין זה בתוכנית הביטוח" ו/או כל הוראה דומה אחרת.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים טוענים לנזק אישי בסך של 1000 ש"ח בגין כל אחד מהתובעים המייצגים ומעריכים את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום העולה (בהרבה) על 2.5 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א3. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו¹⁰

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
1.	5/2015	כלל ביטוח וחברת ביטוח מחוזי-ירושלים	לטענת התובע, לאחר שנים בהן אמו המנוחה הייתה מבוססת בפוליסת ביטוח חיים קבוצתי, שמכרה כלל ביטוח לעמותת גמלאי קרן הפנסיה "נתיב" – דרום ומרכז (להלן: "העמותה" ו"הפוליסה", בהתאמה), ושילמה פרמיות כסדרן, ביטלה כלל ביטוח באופן חד צדדי ושלל את הפוליסה, בשל היות הפוליסה הפסדית, ונמנעה מלהחזיר את הפרמיות שגבתה. בנוסף, לטענת התובע, גבתה כלל ביטוח באופן בלתי חוקי פרמיות מהמבוטחים בגין חודש יוני 2014, לאחר המועד בו הפוליסה בוטלה.	לחייב את כלל ביטוח לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה, אשר לא נהנו מפירות הפוליסה, את מלוא הפרמיות שנגבו מהם בגין הפוליסה במשך השנים בהן היו מבוטחים, בתוספת ריבית והצמדה כחוק.	כל מי שבוטח אצל כלל ביטוח בפוליסה, אשר בוטלה ביום 2 למרס 2014, וכן כל המבוטחים במסגרת הפוליסה אשר כלל ביטוח גבתה מהם פרמיה בחודש יוני 2014.	בחודש מאי 2019 דחה בית המשפט את הטענה ביחס להשבה של כל הפרמיות ששולמו בגין הפוליסה לאורך השנים. בית המשפט אישר את התובענה כייצוגית כנגד כלל ביטוח וכנגד העמותה בעילות של הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, תשמ"א -1981, תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (ביטוח חיים קבוצתי), תשנ"ט – 1999, הוראות הפוליסה וכן בעילה של רשלנות וקבע כי כלל ביטוח לא התריעה בפני המבוטחים כנדרש על ביטול חוזה הביטוח וכי העמותה הפרה, בין היתר, את חובות הנאמנות והזהירות המוטלות עליה כ"בעלת הפוליסה". הקבוצה שאושרה הינה מוטביהם של הגמלאים המבוטחים בחוזה הביטוח הקבוצתי שנפטר מיום ביטול חוזה הביטוח ועד למועד סיום תקופת הביטוח הקבוע בחוזה הביטוח (תקופה של שנתיים). הסעד הנתבע הוא תשלום תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה. בחודש באוגוסט 2021 ניתן פסק דין (להלן: "פסק הדין") במסגרתו קיבל בית המשפט את התביעה, וקבע כי כלל ביטוח והעמותה לא התריעו בפני המבוטחים כנדרש על ביטול פוליסת ביטוח החיים הקבוצתית. בהתאם לכך, חויבה כלל ביטוח לשלם למוטביהם של הגמלאים המבוטחים בפוליסה, שנפטרו מיום ביטול הפוליסה (1 למאי 2014) ועד למועד סיום תקופת הביטוח (30 לאפריל 2016), את תגמולי הביטוח בהתאם לפוליסה (בסכום של 11,500 ₪ לכל גמלאי שנפטר), בניכוי הפרמיות שהיה על הגמלאי לשלם בגין התקופה שמיום מועד ביטול הפוליסה ועד למועד פטירתו, ובתוספת הפרשי ריבית והצמדה כחוק מתום 30 יום ממועד פטירת המבוטח. כמו כן נפסקו גמול ושכר טרחה לתובעים ולבאי כוחם. לעניין תביעה מאוחרת שהוגשה כנגד כלל ביטוח וכנגד העמותה בשנת 2020 בגין אותה פוליסה ראה ביאור א7(א)3(4) להלן.	הנזק הנתען הכולל לכלל חברי הקבוצה מכלל ביטוח מסתכם להערכת התובע בסכום של כ-90 מיליוני ש"ח.

¹⁰ האמור כולל תיאור תביעות שהסתיימו בשנת הדוח ולא דווחו בדוחות הכספיים לשנת 2020 וכן מתייחס לתביעות שבהם התקבלה החלטה לסלק את התביעה, או שהתקבל פסק דין, לרבות פסק דין המאשר הסדר פשרה. האמור אינו מתייחס למעקב אחר ביצוע יישום הסדרים (לרבות שינויים אשר יכול ויחולו במסגרת יישום ההסדרים ו/או הליכי בדיקתם) שנקבעו במסגרת ההחלטות הנ"ל ואשר יכול ואלו ימשכו על פני זמן ואף לא ניתן בהכרח להעריך את מלוא תוצאותיהם מראש.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א3. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
2.	8/2018	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח שילמה למבוטחים בפוליסות מבטיחות תשואה שהופקו בין השנים 1962 ל - 1990 ("פוליסות מבטיחות תשואה") ריבית בשיעורים מהשיעורים שהיה עליה לשלם בהתאם לפרסום של רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "רשות שוק ההון") וכתוצאה מכך התעשרה שלא כדין על חשבון המבוטחים. כן נטען שכלל ביטוח לא שילמה למבוטחים ריבית פיגורים במקרים של איחור בפדיון הכספים מפוליסות מבטיחות תשואה.	תשלום ההפרש בין הריבית ששילמה כלל ביטוח בפועל למבוטחים בפוליסות מבטיחות תשואה לבין הריבית שהיה עליה לשלם על פי פרסום של רשות שוק ההון וכן עדכון פוליסות מבטיחות תשואה שטרם נפדו בהתאם לשיעורי הריבית שפורסמו על ידי רשות שוק ההון. בנוסף עותר התובע לתשלום הצמדה וריבית פיגורים כדין במקרים של איחור בפדיון הכספים מכח פוליסות מבטיחות תשואה.	מבוטחים בפוליסות מבטיחות תשואה, אשר לא שולמה להם ריבית בגין פוליסות אלו בשיעורים שפורסמו על ידי רשות שוק ההון וכן מבוטחים בפוליסות מבטיחות תשואה, אשר לא שולמה להם ריבית פיגורים כדין בגין איחור בפדיון כספי הפוליסות.	בחודש פברואר 2020 התקבלה עמדת רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במסגרת ההליכים, אשר ככלל תומכת בעמדתה של כלל ביטוח, ועיקרה כי התשואה שעל חברת הביטוח לתת למבוטח הינה כמוסכם בפוליסה ואין התחייבות של חברת הביטוח כלפי המדינה ליתן למבוטח תשואה מינימלית. עמדת רשות שוק ההון אף תמכה בעמדת החברה באשר למועד ממנו יש לשלם ריבית בעת איחור בפדיון. בחודש יוני 2021 ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאשר את התובענה כייצוגית.	התובענה אינה מפרטת את הנזק המצטבר לכלל חברי הקבוצה (אך נטען שהנזק עולה על 2.5 מיליוני ש"ח). נזקו האישי של התובע נאמד בסך של 133,657 ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

3א. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3.	4/2020	כלל ביטוח ו-6 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה ולהיטיב את מלוא נזקיהם בדמות פרמיה עודפת ששולמה ועודה משולמת בגין ביטוח מקיף לבתי עסק (לרבות חנויות, משרדים, בתי מלאכה, מפעלים, קניונים, מסעדות, בתי קולנוע, מתקני ספורט וכו'), עקב צמצום דרמטי בפעילות בתי העסק בעקבות החלטות הממשלה לצמצום הפעילות נוכח מגפת הקורונה (Covid 19) וההפחתה המהותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות בהתאם.	פיצוי חברי הקבוצה, הטבת מלוא נזקיהם, מתן צו עשה המורה על התאמת הגבייה לסיכון לו חשופות המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ו/או מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי הפחתה מהותית בפעילות בתי העסק, בנסיבות דוגמת מאורעות התקופה הקובעת, מחייבת התאמה (הפחתה) של הפרמיה.	כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח עסק הכולל ביטוח אחריות מעבידים ו/או צד ג' בתקופה שבין 15.3.2020 ועד להסרה מלאה ומוחלטת של ההגבלות שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה.	ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאשר את התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 15 במרס 2020 ועד ליום 30 לאפריל 2020 בסכום של 12.14 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו בסכום של כ- 81.37 מיליוני ש"ח. המבקשים מציינים כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א3. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4.	8/2020	כלל ביטוח ועמותת גמלאי קרן הפנסיה "נתיב" – דרום ומרכז (להלן: "העמותה").	לטענת התובעים, כלל ביטוח ביטלה באופן חד צדדי ובלתי מוסרי את פוליסת ביטוח חיים קבוצתי, שמכרה לעמותה (להלן: "הפוליסה"), מבלי להודיע למבוטחים אודות הרצון לבטל ו/או לא להאריך את הפוליסה, בניגוד לחובתה בדיון.	הסעד לו עותר התובע הינו, בין היתר, לחייב את כלל ביטוח להחיות את הפוליסה ולחילופין, לשלם למוטביהם של חברי הקבוצה את מלוא הפרמיות שנגבו מהם בגין הפוליסה במשך השנים בהן היו מבוטחים, בתוספת ריבית והצמדה כחוק. לחייב את כלל ביטוח לשלם לכל מהמבוטחים פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה הצרכנית שלהם.	כל מי שבוטח אצל כלל ביטוח בפוליסה, אשר בוטלה ביום 1 למאי 2014.	יצוין, כי בקשר עם הפוליסה, הוגשה כנגד כלל ביטוח וכנגד העמותה בקשה קודמת לאישור תובענה כייצוגית שאושרה (לעניין זה ראה סעיף א(3א)(1) לעיל (להלן: "התובענה הקודמת"). בהתאם, להערכתה הראשונית של החברה, הסעדים המבוקשים בתובענה חופפים במידה מסויימת את הסעדים שהתבקשו במסגרת התובענה הקודמת. בחודש אפריל 2021 הגישה כלל ביטוח בקשה לסילוק הבקשה על הסף. בחודש יולי 2021 הגיש התובע הודעה בדבר הסכמתו לבקשת סילוק התובענה על הסף, ובחודש אוגוסט 2021 בית המשפט אישר את הבקשה לסילוק התביעה על הסף וחייב את המבקש בהוצאות בסכומים לא מהותיים.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מכלל ביטוח מסתכם להערכת התובע בסכום של כ-33 מיליוני ש"ח מתוכם 3 מיליוני ש"ח בגין נזק שאינו ממוני.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

4א. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות

1. בנוסף לתובענות הייצוגיות המהותיות, המתוארות בביאור 7(א)(1), לבקשות התלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות, המתוארות בביאור 7(א)(2) ולבקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות שסולקו במהלך תקופת הדוח, המתוארות בביאור 7(א)(3), תלויות ועומדות כנגד החברה ו/או חברות בנות שלה בקשות לאישור כתביעות ייצוגיות אשר להערכת החברה הן אינן מהותיות¹¹ ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים. נכון למועד הדוח, מתנהלות כנגד החברה ו/או חברות בנות שלה 16 תביעות כאמור ואשר הסכום הכולל המצויין על ידי התובעים בתביעות האמורות הינו בסך של כ-299 מיליוני ש"ח¹². (לעומת 17 תביעות בסכום של כ-294 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2020).

2. בנוסף להליכים המשפטיים הנזכרים לעיל, מעת לעת קיימות חשיפות פוטנציאליות אשר בשלב זה לא ניתן להעריך או לכמתן, בגין מחלוקות מסחריות או התראות בדבר כוונה להגיש תביעות, לרבות תובענות ייצוגיות ונגזרות בעניינים מסוימים, או הליכים משפטיים ופניות ספציפיות שיכול ויבשילו בעתיד לתביעות, לרבות לתביעות ייצוגיות או להודעות צד שלישי כנגד החברות בקבוצה וכן קיימת גם חשיפה פוטנציאלית, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, להגשת תובענות ייצוגיות נוספות כנגד חברות הקבוצה בשל מורכבותם של מוצרי הביטוח של החברות, ביחד עם מורכבותה של הרגולציה החלה על פעילות החברות בקבוצה, העשויים להביא לכך שתתעורר מחלוקת בדבר פרשנותה של הוראת דין או הסכם, או בדבר אופן היישום של הוראות דין או הסכם, או אופן יישוב התביעה על פי ההסכם, החלים ומשפיעים על מערכת היחסים שבין החברות בקבוצה לבין הלקוח ו/או על מערכת היחסים בין החברה לבין צדדים שלישיים לרבות מבטחי המשנה. בהקשר זה יצויין, נכון למועד הדוח, מתנהל דין ודברים עם מבטח משנה בקשר עם השלמת פיקדונות עבור שנים קודמות בסך של כ-190 מיליוני ש"ח (סכום זה אינו כולל את התפתחות התביעות בסכום לא מהותי בגין השנה השוטפת). לדעת החברה, בהתבסס על עמדת יועציה המשפטיים, ככל שהדבר יגיע להתדיינות משפטית, רמת ההסתברות של הצלחת החברה בהתדיינות זו הינה גבוהה ביותר ולפיכך לא נרשמה הפרשה בדוחות הכספיים. הצדדים מנהלים ביניהם הליך גישור.

חשיפה זו מוגברת במיוחד בתחומי חיסכון ארוך טווח וביטוחי הבריאות ארוכי הטווח בהם פועלת כלל ביטוח, בין היתר, לאור העובדה שבתחומים אלו הפוליסות הופקו בחלקן לפני עשרות שנים, ואילו כיום, לאחר שינויים מהותיים ברגולציה ועל רקע התפתחות פסיקת בתי המשפט ועמדת הממונה, עשויה להינתן לאותן פוליסות פרשנות שונה בדיעבד ולהחיל ביחס אליהן סטנדרטים פרשניים שונים מאלו אשר היו נהוגים במועד כריתתם. זאת ועוד, בתחומים האמורים, הפוליסות תקפות למשך עשרות שנים, ועל כן קיימת חשיפה שבאותם מקרים בהם התקבל טענת לקוח ותינתן פרשנות חדשה לאמור בפוליסה, תושפע גם הרווחיות העתידית של אותה חברה בגין תיק הפוליסות הקיים. זאת, בנוסף לפיצוי שיכול להינתן ללקוחות בגין פעילות העבר.

בהתאם לתיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 משנת 2015 והסדרים משלימים לו, נקבעו הוראות ומגבלות שונות ביחס להוראות שיש או אין לכלול אותן בתוכנית ביטוח וכן הוראות המתייחסות לצמצום החריגים אותם ניתן לכלול בפוליסות (להלן וביחד: "רפורמת תוכנית ביטוח"). רפורמת תוכנית ביטוח מאפשרת למכור מוצרי ביטוח לאחר משלוחם מראש לממונה וללא צורך באישור מפורש וכמו כן, מאפשרת לממונה, בתנאים מסוימים, להורות למבטח להפסיק להנהיג תוכנית ביטוח או להורות למבטח להנהיג שינוי בתוכנית ביטוח וזאת גם ביחס לפוליסות שכבר שווקו על ידי המבטח. לא ניתן לצפות מראש באיזו מידה חשופים המבטחים לטענות בקשר עם הוראות הפוליסה, לאופן יישום סמכויות הממונה בהתאם לרפורמת תוכניות הביטוח, ולהשלכותיה, אשר אפשר ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות. לא ניתן לצפות מראש את מלוא סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיני של תובענות ייצוגיות ו/או הכרעות רוחביות של הממונה.

חשיפה כאמור נובעת, בין היתר, ממורכבותם של המוצרים האמורים, המאופיינים באורך חיים ממושך מאוד, וכפופים לשינויים מהותיים, מורכבים ותכופים, לרבות שינויים בהוראות רגולציה ומיסוי. מורכבות שינויים אלה והחלתם לגבי מספר רב של שנים יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת וזאת גם לאור ריבוי מערכות מיכון בגופים המוסדיים בקבוצה ומגבלותיהן, לאור תוספות ו/או שינויים לנוסח הבסיסי של המוצרים ולאור שינויים רבים ותכופים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי הרגולציה, הלקוחות (העובדים) ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויים הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות לחיסכון, לרבות בהקשרים של דיווחים לעמיתים והצורך ביצירת קשר ישיר מול מעסיקים וגורמים מתפעלים.

¹¹ ראה הערה 6 לעיל לעניין רף המהותיות.

¹² מספר התביעות האמור כולל תביעה אחת שהגשתה כתביעה ייצוגית אושרה, תביעה אחת בה כלל ביטוח הינה נתבעת פורמלית ולא מתבקשים סעדים כנגדה. הסכום האמור אינו כולל, שתי תביעות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו בעשרות מיליוני ש"ח וכן תביעה אחת בה התובעים לא נקבו בסכום התביעה ואולם העריכו אותו במיליוני ש"ח. למידע נוסף בדבר כל התביעות הייצוגיות ראה בביאור 7(ג) להלן.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

4. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות (המשך)

2. (המשך)

מורכבות ושינויים אלו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ולשיעורן, לרכיבים השונים של המוצר, לאופן שיוך הכספים לעובדים (לרבות בשל אי התאמות בין דיווחי המעסיק לנתוני הפוליסות), למוצרים ולרכיביהם, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם, למעמד התעסוקתי, האישי והחיתומי של הלוקחות ומשליכים, בין היתר, על המידע הנמסר להם. מורכבות זו מתעצמת לאור ריבוי הצדדים הפועלים מול החברות בקבוצה בניהול המוצרים ותפעולם, הכוללים בין היתר גורמים מפיצים, מעסיקים, לקוחות ומבטחי משנה, לרבות לעניין הממשק השוטף מולם והנחיות סותרות שעלולות להתקבל מצידם או מצד הבאים מכוחם. הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור וטיפול בסוגיות אשר עלולות לנבוע מהמורכבויות האמורות, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי לקוחות ו/או מוצרים.

כניסתן לתוקף של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופות גמל) התשע"ד-2014, שהוחלפו בחוזר אופן הפקדת תשלומים לקופות גמל (תקנות התשלומים), חידדו והעצימו, בטווח הקצר, את המורכבות האמורה, ואף הביאו לעיכוב בהליכים שונים הקשורים בקליטת כספים ופיזורם. הגופים המוסדיים מבצעים תהליכי הטמעת טיפול מתמשכים בנושא במערכותיהם, באופן שלאורך זמן הביא לשיפור בהליכי קליטת הכספים הפנסיוניים שהתקבלו בחברה ממעסיקים. הגופים המוסדיים בקבוצה מוסיפים ומבצעים תהליכי הטמעה וטיפול של הסוגיות העולות אגב יישום חוזר אופן הפקדת תשלומים וכן הוראות אחרות המתעדכנות מעת לעת בעניין רשומות אחודות המשמות להעברת מידע וביצוע פעולות בין הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני. הגופים המוסדיים בקבוצה ופועלים לצמצום פערים שקיימים, לרבות באמצעות שיפורים במערכות המיכון ובתהליכי העבודה. עם זאת, יציין כי כניסתה לתוקף של ההוראה בדבר חובת הדיווח ברמת מבטח, במסגרת ממשק המעסיקים (בשונה מדיווח ברמת כל מוצר פנסיוני) הוסיפה קושי תפעולי בשייך ההפקדות למוצרים הפנסיוניים השונים של המבטחים והעמיתים.

כמו כן, הגופים המוסדיים בקבוצה מבצעים, באופן שוטף, הליך של טיוב נתונים במערכות המיכון בתחום החיסכון ארוך הטווח, אשר מטרתו להבטיח, כי רישום זכויות העמיתים והמבטחים במערכות המידע יהיה שלם, זמין וניתן לאחזור זאת בהתייחס לפערים המתגלים מעת לעת, לרבות לעניין מיכון סיווג הכספים הנחסכים, בהתאם לרדכי הוראות הרגולציה שניתנו במהלך השנים, ואלו מצויים בשלבים שונים של טיפול. הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקפן, עלויותיהן, ומלוא השלכותיהן של הפעולות האמורות, כמו גם את היקף פערי הטיוב העתידיים, שיכולים לנבוע משינויים רגולטוריים, וזאת בין היתר לאור מורכבות המוצרים, היותם מוצרים ארוכי טווח, נוכח ריבוי מערכות המיכון בתחום ומגבלותיהן. הגופים המוסדיים בקבוצה מעדכנים את ההתחייבויות הביטוחיות שלהם מעת לעת ובהתאם לצורך.

כמו כן קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה לשינויים ולהתערבות רגולטורית משמעותית, בתחומי הביטוח והחיסכון השונים, בין היתר, כאלו המכוונות להפחתה ישירה או עקיפה של דמי ביטוח ודמי ניהול, להתערבות בהליכי מכירה, תוך עשיית שימוש שונה בכלים רגולטוריים מגוונים, אשר יכול ותשליך על תנאי ההתקשרות, מבנה ההתקשרות ויחסי הגומלין שבין גופים מוסדיים, סוכנים, מעסיקים ולקוחות, באופן שיכול וישפיע על העומס וההוצאות התפעוליות, על הרווחיות, על שימורם של מוצרים קיימים ולרבות ביחס למודל העסקי של הענף ולתיק המוצרים הקיימים.

החשיפה לתובענות שטרם הוגשו כנגד חברות בקבוצה, מובאת לידיעת החברות במספר דרכים. זאת, בין היתר, באמצעות פניות של לקוחות, עובדים, ספקים, עמותות או מי מטעמם אל גורמים בחברות ובמיוחד אל הממונה על פניות הציבור בחברות בקבוצה, באמצעות תלונות של לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט ובאמצעות ניירות עמדה של הממונה.

יציין כי ככל שמדובר בתלונות לקוח המוגשת ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, הרי שבנוסף על הסיכון שהלקוח יבחר להעלות את טענותיו גם במסגרת תובענה ייצוגית, חשופות החברות בקבוצה אף לסיכון שהממונה יכריע בתלונה בדרך של הכרעת רוחב אשר תחול על קבוצה רחבה של לקוחות. בשנים האחרונות, חל גידול בחשיפה לסיכון האמור וזאת בשל המעורבות הגוברת שמגלה הממונה באמצעות ביקורות, טיפול בתלונות של לקוחות המגיעות לרשות ולרבות לאור העובדה כי מעת לעת נוהג הממונה לקבוע עמדה עקרונית בדרך של הכרעות רחב, ניירות עמדה ואף טיוטות של ניירות עמדה, שמתפרסמות על ידו וכן במסגרת הוראות אופרטיביות הניתנות במסגרת דוחות ביקורת. לפרטים נוספים בדבר הכרעות רחב וניירות עמדה ראה סעיף ד' להלן.

כמו כן, בהתאם להוראות הרגולציה במסגרת חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור, במקרים בהם פניית ציבור מצביעה על ליקוי מהותי, מערכתי, שעשוי לחזור על עצמו בהתנהלות הגוף המוסדי, על הגוף המוסדי לפעול לאיתור מקרים דומים שבהם אירע ליקוי דומה, וככל שנמצאו מקרים דומים - לבצע הפקת לקחים ולתקנם תוך פרק זמן סביר. תיקון זה עלול להרחיב את חשיפת הקבוצה להשלכות רוחביות בגין ליקויים כאמור.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א4. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות (המשך)

2. (המשך)

החברות בקבוצה אינן יכולות לצפות מראש האם טענה של לקוח אשר הובאה לידיעת החברות, תוביל בסופו של דבר להגשת תובענה ייצוגית, או שתוביל להכרעה רוחבית או תהיה בעלת השלכות רוחביות זאת אף באותם מקרים בהם הלקוח מאיים לעשות כן, ובנוסף אין החברות בקבוצה יכולות להעריך מהי החשיפה הפוטנציאלית שעלולה להיווצר בגין טענות כאמור, ככל שאלו יתבררו וימצאו כמוצדקות על ידי רשות מוסמכת.

ב. תביעות מהותיות קיימות שאינן במהלך העסקים הרגיל

כלל ביטוח התקשרה בין ינואר 2004 ועד יוני 2013 עם ההסתדרות המדיצינית הדסה (להלן: "הדסה") בהסכם שנתי מתחדש לביטוח אחריות מקצועית ברובד שני, המעניק כיסוי ביטוחי לתביעות בסכום העולה על סכום הביטוח העצמי, שניתן על ידי הדסה (להלן: "הרובד הראשון"). גבול האחריות שניתן על ידי כלל ביטוח, במסגרת הרובד השני, השתנה במהלך שנות הביטוח, כאשר האחריות הביטוחית בתקופת הביטוח האחרונה, שתחילתה בחודש ינואר 2012 וסיומה בחודש יוני 2013, הייתה לתביעה שסכומה, עולה על כ-8.8 מיליוני ש"ח ועד לסכום של כ-18 מיליוני ש"ח למקרה וכ-36 מיליוני ש"ח לכל המבוטחים לאותה תקופת ביטוח (הסכומים האמורים צמודים למדד המחירים לצרכן מיום 1 בינואר 2012). בחודש פברואר 2014 הגישה הדסה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה למתן צו הקפאת הליכים ולמינוי נאמן לצורך גיבוש תוכנית הבראה והסדר נושים בהתאם לסעיפים 350ב(ד) ו-350ד(ד) לחוק החברות (להלן: "הבקשה"). אגב ההליכים שהתנהלו במסגרת הבקשה נשמעו טענות לפיהן, חברות הביטוח אשר ביטחו את הדסה בביטוח אחריות מקצועית, וביניהן כלל ביטוח, אמורות לשאת בעלויות הכספיות שיכול ויושגו ברובד הראשון, מעבר לסכום הפיקדון הייעודי שהדסה הפקידה לצורך כך, וזאת במקרה בו הדסה לא תשלם את התביעות בעצמה. כלל ביטוח הבהירה לנאמן כי עמדתה שונה וכי היא אחראית לרובד השני בלבד. למיטב ידיעת החברה, ביום 22 במאי 2014, אושרה תוכנית ההבראה על ידי בית המשפט ובוטלה הקפאת ההליכים.

ג. פרטים מסכמים בדבר חשיפה לתביעות

להלן פירוט של סכום התביעות הכולל בתובענות ייצוגיות, מהותיות ושאין מהותיות, אשר הגשתן כתביעה ייצוגית אושרה, בבקשות תלויות לאישור תובענות ייצוגיות, כפי שצוין על ידי התובעים בתביעתם (נומינלית) במסגרת כתיב הטענות שהוגשו כנגד חברות הקבוצה. יצוין כי במרבית המקרים מציינים התובעים כי הסכום הנתבע על ידם ננקב כהערכה בלבד, וכי הסכום המדויק יתברר במדויק במסגרת ההליך המשפטי. עוד יצוין כי הסכום האמור אינו כולל תביעות שהתובע המייצג לא ציין את סכומן. כמו כן, מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה בפועל של החברה, אשר יכול להיות לבסוף נמוך יותר או גבוה יותר¹³ וכי הסכום הנתבע מתייחס בדרך כלל לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה ולא כולל את התקופה שלאחר מכן.

סוג התביעה		הסכום הנתבע במיליוני ש"ח	
		מספר התביעות	בלתי מבוקר
א. תובענות שאושרו כתובענות ייצוגיות ¹⁴			
1.	צוין סכום המתייחס לחברה	8	2,266
2.	התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	1	225
3.	לא צוין סכום התביעה ¹⁵	2	-
4.	צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ¹⁶	1	107
ב. בקשות תלויות לאישור תובענות ייצוגיות			
1.	צוין סכום המתייחס לחברה ¹⁷	32	8,068
2.	התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה. ¹⁸	4	5,968
3.	לא צוין סכום התביעה/ צוין טווח אפשר ¹⁹	14	-
4.	צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ²⁰	1	7

בנוסף למפורט בסעיפים (א) ו-(ב) לעיל, החברה ו/או החברות המאוחדות הינן צד להליכים משפטיים נוספים, שאינם במהלך עסקים רגיל, אינם תביעות ייצוגיות/נגזרות והן אינן תביעות מהותיות, שנקטו לקוחות, לקוחות בעבר, וכן צדדים שלישיים שונים, בסכום, נטען, כולל של כ-29 מיליוני ש"ח (לעומת סך של כ-31 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2020). עילות התביעה כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות במסגרת הליכים אלה רבות ושונות.

¹³ עוד יצוין, כי הסכומים המפורטים אינם כוללים סכומים שדרשו על ידי התובעים בגין גמול לתובע הייצוגי ושכר טרחה לבא כוחו, ואינם כוללים תביעה כנגד עתודות כמפורט בסעיף (א)(2)(8) ואינם כוללים גידול בסכומי התביעה ביחס לתקופה שממועד הגשתה, ככל שרלבנטי.

¹⁴ לרבות תביעה, שאושרה בשנת הדוח כתובענה ייצוגית וניתן בה פסק דין המקבל את התביעה, וכן תביעה שאושרה בעבר וניתן בה פסק דין המאשר את התביעה והיא מצויה בהליכי ערעור.

¹⁵ במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה שהוערכה במאות מיליוני ש"ח.

¹⁶ הסכום המצוין מתייחס להערכת התביעה בגין שנת דק אחת בלבד. יצוין כי התביעה הוגשה בחודש מרס 2010, בגין תיקון חקיקה משנת 2008.

¹⁷ במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה בה המבקשים העריכו את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 באפריל 2020 בסכום של 103 מיליון ש"ח ויצוין כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגביה.

¹⁸ כולל תביעה אחת בה נתבע סכום של כ-1,413 מיליוני ש"ח המיוחס לחברה וסכום נוסף של כ-1,507 מיליוני ש"ח שלא יוחס לחברה.

¹⁹ במסגרת בקשות אלו קיימות בקשות בהן, בקשה אחת לצירוף כנתבע פורמלי, שתי בקשות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו במיליוני ש"ח רבים, שלוש בקשות שהוערכו בעשרות מיליוני ש"ח, וארבע בקשות בהן התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל אך מעריכים כי הוא עולה/ עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח (סך סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי).

²⁰ הבקשה הוגשה במרס 2020. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ- 7 שנים לפני הגשת התובענה ועד אישור התובענה כייצוגית.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ד. חשיפה בשל הוראות רגולטוריות, ביקורות וניירות עמדה

כמו כן ובאופן כללי, בנוסף לחשיפה הכללית הקיימת לגופים המוסדיים מקבוצת החברה, בגין תובענות עתידיות, כמפורט בסעיף (א)(4)(2) לעיל, הרי שמעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות ובקשות לקבלת מידע, קיימת גם חשיפה בגין התראות בדבר כוונת הממונה להטיל על גופים אלו עיצומים כספיים ו/או הוראות הממונה בדבר תיקון ו/או השבה ו/או ביצוע פעולות מסוימות ביחס לפעולות שבוצעו על ידי גופים מוסדיים בקבוצה בעבר וזאת ביחס למבטוח או קבוצה של מבוטחים ו/או חשיפה בגין הכרעות רוחביות, במסגרתן יכול הממונה אף להורות על ביצוע השבה ללקוחות או על סעדים אחרים בגין הליקויים אליהן מתייחסות ההתראות או ההכרעות ו/או ניירות עמדה המתפרסמים על ידי גופים מפקחים ואשר מעמדם ומידת השפעתם אינם ודאיים. כמו כן, הגופים המוסדיים מצויים מעת לעת בהליכי שימוע ו/או דיון עם הפיקוח על הביטוח ביחס להתראות ו/או הכרעות ולעיתים מופעלות כנגדם סמכויות אכיפה, במסגרתם מוטלים עיצומים כספיים.

הגופים המוסדיים בקבוצה, בוחנים את הצורך בביצוע הפרשות בדוחות הכספיים בקשר לתהליכים האמורים וזאת בהתבסס על חוות דעת יועציהם המשפטיים ו/או מצויים בהליכי לימוד של המשמעויות של הליכים כאמור, וזאת בהתאם לצורך ולעניין.

להלן פרטים בדבר עמדות או טיטות עמדות ממונה או הכרעות עקרוניות שיש להן או עשויה להיות להן השפעה על הקבוצה, כאמור:

1. החברה ניהלה בעבר דיונים מול הממונה בקשר עם טיטות הכרעה שעניינה, בהפקדות חד פעמיות של מבוטחים בפוליסות המבטיחות תשואה (להלן: "הפוליסות"). בהתאם לטיטות מחויבת החברה לנקוט פעולות מסוימות ביחס למבוטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל, שנשאו את תשואת תיק חוזי ביטוח תלוי תשואה, הייתה שווה או עלתה על התשואה המובטחת בפוליסות ופעולות מסוימות ביחס למבוטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל הייתה נמוכה מהתשואה המובטחת. לפיכך, בשלב זה, לאור העובדה שלא ידוע מה יהיה נוסחה הסופי של ההכרעה, אם וככל שתתקבל, אין באפשרות החברה להעריך את השלכותיה ומידת השפעתה על החברה, אם וככל שתפורסם.

2. בהתאם לדוחותיה הכספיים של עתודות, חברה מוחזקת על ידי כלל ביטוח (50%), במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה בנושא זכויות עמיתים. ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבלה בעתודות טיטות דוח הביקורת לתגובת החברה. טיטות דוח הביקורת עוסקת בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן. בהתאם לדיווחי עתודות, עתודות הגישה את התייחסותה לממצאי טיטות דוח הביקורת עד למועד שנקבע. כמו כן, ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבל בחברה מכתב מאת הממונה ובו, בשים לב לטיטות דוח הביקורת שנשלחה, הוראה מיידית בדבר שינוי אופן תשלום לעמיתים בעת משיכת כספים. על פי דרישת הממונה הגיבה עתודות בנפרד בעניין זה כאשר גם לאחר תגובת עתודות לא השתנתה עמדת הממונה. עתודות פנתה שוב לממונה והציגה בפניו נתונים נוספים התומכים בעמדתה והיא ממתינה לתגובתו. לחברה נמסר, כי נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, עד למיצוי כל הליכי הדיון אל מול רשות שוק ההון ועד לקבלת הדוח הרשמי, עתודות אינה יכולה להעריך את השפעת טיטות הדוח.

ה. בגין העלויות העשויות לנבוע מהתביעות והחשיפות המתוארות בסעיפים (א), (ב), (ג) ו-(ד) לעיל מבוצעות הפרשות בדוחותיהן הכספיים של החברות המאוחדות הרלוונטיות, רק אם יותר סביר מאשר לא (more likely than not - דהיינו, ההסתברות עולה על 50%) שתיווצר חבות לתשלום הנובעת מאירועי עבר, ושסכום החבות ניתן לשימוש או להערכה בטווח סביר. סכומי הפרשות שבוצעו מבוססים על הערכת מידת הסיכון בכל אחת מהתביעות נכון למועד הסמוך למועד פרסום דוח זה (למעט חלק מהתביעות שהוגשו במהלך שני הרבעונים האחרונים, אשר בשל השלב המקדמי של הטיפול בהן לא ניתן להעריך את סיכויי ההצלחה בהן) לעניין זה יצוין כי אירועים המתרחשים במהלך ההתדיינות המשפטית עשויים לחייב ביצוע של הערכה מחודשת של סיכון זה. ככל שלחברה זכות לשיפוי מצד שלישי, החברה מכירה בזכות זו, אם וודאי למעשה (Virtually Certain) שהשיפוי יתקבל אם החברה תסלק את המחויבות.

הערכות החברה והחברות המאוחדות בדבר הערכת הסיכון בתביעות המתנהלות מתבססות על חוות דעת יועציהן המשפטיים ו/או על האומדן של החברות הרלוונטיות לרבות בדבר הסכומים של הסדרי הפשרה, שהנהלות החברה והחברות המאוחדות צופות, שיותר סביר מאשר לא, שישולמו על ידן.

יודגש כי בחוות דעת עורכי הדין ביחס למרבית הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שבהן לא בוצעה הפרשה, מתייחסת ההערכה של עורך הדין לסיכויי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית ואינה מתייחסת לסיכויי התביעה לגופה, אם תאושר כייצוגית. זאת, בין היתר, מהסיבה שהיקפו ותוכנו של הדיון בתביעה לגופה, לאחר שתאושר כתובענה ייצוגית יושפע מהחלטת בית המשפט בדבר אישור הבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית, אשר מתייחסת בדרך כלל, לעילות התביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו, לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו ועוד כיצ"ב.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המדווחות המפורטות בסעיפים (א)(2) (32) ו-(33).

ההפרשה הנכללת בדוחות הכספיים, ליום 30 ביוני 2021 בגין כלל התביעות המשפטיות והחשיפות האמורות בסעיפים (א), (ב), (ג) ו-(ד) לעיל הינה בסך של כ-189 מיליוני ש"ח (לעומת סך של כ-187 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2020).

סכומים אלו כוללים הפרשות שבוצעו בגין התחייבות עבר בהתאם להערכת עורכי הדין ואינם כוללים את השפעת הערכות על אומדן התזרים העתידי אשר נכללים, במידת הצורך, בבדיקת נאותות העתודות.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה

א. אומדנים אקטואריים

בהמשך לאמור בביאור 38(ה)(1)(ד) בדוחות הכספיים השנתיים בדבר חיזוק עתודות ביטוח לאור סביבת הריבית הנמוכה והשפעתה על שיעורי ההיוון בביטוח חיים וסיעוד והוראות הממונה לעניין בדיקת נאותות העתודה (LAT) וביאור 38(ה)(2)(4)(א) בדבר הנחות עיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית בביטוח כללי:

1. ריבית היוון בחישוב ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום

בתקופת הדוח, חל שינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון והשתנה שיעור התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוח. לאור כך עדכן אקטואר כלל ביטוח את שיעורי הריבית על הנכסים החופשיים המשמשים להיוון ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום.

2. הפרשה הדרגתית להשלמת העתודה לקיצבה על ידי שימוש בפקטור K

בהמשך לאמור בביאור 38(ה)(1)(א)(3)(ב) בדוחות השנתיים, מדי רבעון, החברה בודקת כי ערך ה-K יביא לפריסה נאותה של העתודה לתשלום קיצבה, על בסיס ניתוח המתבסס על הנחות פיננסיות ואקטואריות שמרניות, שמעיד על כך שדמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי הנבעים מהשקעות המוחזקות כנגד העתודה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות למעלה מ-K הבסיסי המספיקות לכסות את כל ההוצאות, וככל שקיים פער, מבוצע עדכון של ההתחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה באמצעות עדכון ערך ה-K. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקיצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

בתקופת הדוח, בשל ירידה בעקום הריבית חסרת סיכון, אשר קוזז בשל גידול בהיקף הנכסים המנוהלים עבור פוליסות אלו קטן צפי תחזית דמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי. כפועל יוצא מכך, עדכנה החברה את שיעור ערך K כמפורט בטבלה להלן:

ליום 30 ביוני		ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2020
בלתי מבוקר		מבוקר		מבוקר
0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
0.66%	0.65%	0.66%	0.66%	0.68%

עבור פוליסות מבטיחות תשואה
עבור פוליסות תלויות תשואה

3. ביטוח כללי

בהמשך לאמור בביאור 38(ה)(2)(4)(א) בדוחות הכספיים השנתיים, בשל ירידה בעקום הריבית חסרת סיכון, עדכנה החברה את אומדן ריבית ההיוון לתקופה של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021, סך השפעת השינוי הביא להגדלת עתודות הביטוח בשייר בסך של כ-46 מיליון ש"ח ובסך של כ-19 מיליון ש"ח בהתאמה.

ההשפעה על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2020	2021	2020	
במיליוני ש"ח				
ביטוח חיים				
רווח (הפסד) בגין שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום				
33	19	(14)	63	144
(35)	(154)	-	(20)	(32)
פריסת עתודה לגמלה (פקטור K) ראה סעיף א(2) לעיל				
סה"כ השפעת השינויים בריבית על ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום				
(2)	(135)	(14)	43	112
שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה				
(2)	(135)	(14)	43	103
סה"כ השפעות מיוחדות ביטוח חיים				
השפעת השלכות ועדת וינוגרד וקמיניץ ובהתחשב בפסק דין שניתן למל"ג ¹				
-	(3)	-	(1)	45
(46)	-	(19)	-	(30)
השפעה ירידת הריבית על עתודות ביטוח כללי				
(46)	(3)	(19)	(1)	15
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי				
ביטוח סיעוד במגזר בריאות- בחינת נאותות עתודות				
(30)	204	46	(54)	292
(78)	66	13	(12)	410
סך הכל לפני מס				

הערות:

1. בחודש ספטמבר 2020 ניתן פסק דין של בית המשפט העליון בתיק בו המוסד לביטוח לאומי היה צד לו, במסגרתו קבע בית המשפט, כי היה על המוסד לביטוח לאומי להעמיד את תביעת השיבוב שהגיש על בסיס ריבית היוון בשיעור של 3% (חלף ריבית היוון בשיעור של 2% שנדרשה על ידי המוסד לביטוח לאומי). זאת בהתאם למסקנות ועדת קמיניץ (להלן: השלכות ועדות וינוגרד וקמיניץ).

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

ב. פעילויות בכלל החזקות סוכנויות בע"מ (להלן: "כלל סוכנויות"), חברת בת של החברה

1. רכישת מלוא מניות דוידוף הסדרים פיננסים סוכנות ביטוח חיים (2006) בע"מ על ידי כלל סוכנויות

ביום 18 בפברואר 2021 התקשרה כלל סוכנויות בהסכם לרכישת מלוא (100%) מניות דוידוף הסדרים פנסיוניים סוכנות ביטוח חיים (2006) בע"מ (להלן: "דוידוף") מפסגות השקעות בסוכנויות ביטוח בע"מ.

דוידוף הינה סוכנות הסדרים פנסיוניים הפעילה בענף מזה 15 שנים ומתמחה במתן שירותי תפעול ושיווק במוצרי ביטוח, פנסיה ופיננסים. לדוידוף התקשרויות עם רוב חברות הביטוח ובתי ההשקעות בישראל והיא משרתת מאות מעסיקים ואלפי לקוחות.

בחודש יוני 2021, לאחר התקיימות התנאים המתלים להשלמתה. תמורת רכישת המניות שילמה כלל סוכנויות סך של כ-68.5 מיליוני ש"ח, בתוספת סך של כ-5.6 מיליוני ש"ח בגין יתרת המזומן והתאמות ביחס להון החוזר של דוידוף.

מימון העסקה בוצע באמצעות שטרי הון מהחברה לכלל סוכנויות בסך של כ-58 מיליוני ש"ח, והיתר ממקורותיה העצמיים של כלל סוכנויות.

הרכישה טופלה כצירוף עסקים בכלל סוכנויות החל מיום 30 ביוני 2021.

2. רכישת מניות וובי סוכנות לביטוח בע"מ (להלן: "וובי")

ביום 6 במאי 2021 התקשרה כלל סוכנויות בהסכם לרכישת כ-13.65% ממניות וובי תמורת סך של כ-21 מיליוני ש"ח.

וובי הינה סוכנות ביטוח דיגיטאלית המפעילה אתר אינטרנטי המאפשר השוואת מחירי ביטוח ורכישת ביטוח בתחומי רכב, נסיעות לחו"ל ודירות.

מימון העסקה בוצע ממקורות עצמיים של כלל סוכנויות.

ההשקעה טופלה כהשקעה פיננסית.

ג. יו"ר דירקטוריון

ביום 3 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר חיים סאמט ("מר סאמט" או "יו"ר הדירקטוריון") כיו"ר הדירקטוריון של החברה. בימים 11, 13 ו-20 באפריל 2021 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, בהתאמה, את תנאי כהונתו המוצעים של מר סאמט כיו"ר דירקטוריון פעיל ב-50% משרה, והכל כמפורט להלן ("תנאי הכהונה המוצעים"). תנאי הכהונה המוצעים ייכנסו לתוקף, בכפוף לאישור האסיפה הכללית שזומנה ליום 17 ביוני 2021, באופן רטרואקטיבי, החל ממועד תחילת כהונתו של מר סאמט כיו"ר הדירקטוריון²¹, והם יהיו בתוקף כל עוד מר סאמט מכהן כיו"ר הדירקטוריון של החברה.

תנאי הכהונה המוצעים הינם בהתאם לקבוע בחוק תגמול בכירים, וכן בהתאם למדיניות התגמול של החברה, אשר נקבעה, בין היתר, בשים לב להוראות חוזר גופים מוסדיים 6-9-2019 (תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול" מיום 11 ביולי 2019 (להלן: "חוזר התגמול"), והכל כמפורט להלן.

התמורה השנתית בגין כהונתו של היו"ר תהיה בסך כולל של 50% מהתקרה הקבועה בסעיף 2(ב) לחוק תגמול בכירים בתוספת מע"מ כחוק, דהיינו, סכום השווה ל-50% מעלות העסקתו הנמוכה ביותר של עובד בחברה (לרבות עובד קבלן המועסק ישירות ע"י החברה, או המועסק ע"י נותן שירות המועסק ע"י החברה), כפול 35 ("התמורה השנתית")²², בתוספת מע"מ כחוק.

לאור האמור לעיל, נכון למועד זה, יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לתמורה שנתית בסך כולל של כ-1.6 מיליוני ש"ח. הסכום האמור לעיל יהיה צמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בחברה כאמור בחוק תגמול בכירים, וכן יעודכן במקרה שבו יתברר כי רכיבים נוספים אינם נכללים בתקרת התגמול שנקבעה בחוק תגמול בכירים (לרבות תגמול בעד שעות נוספות). אחת לשנה יינתן עדכון לוועדת התגמול ולדירקטוריון בדבר עדכון התמורה השנתית כאמור לעיל (ככל שתהיה כזו). מובהר כי בכל מקרה התמורה השנתית לא תפחת מ-1.6 מיליוני ש"ח ולא תעלה על עלות כוללת בסך של כ-1.75 מיליוני ש"ח (לרבות עקב עדכון התמורה השנתית כאמור לעיל).

בהתאם למדיניות התגמול של החברה אשר נקבעה, בין השאר, בשים לב להוראות חוזר התגמול, יו"ר הדירקטוריון לא יהיה זכאי לרכיב משתנה כלשהו (במזומן או הוני).

יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי להחזר הוצאות בקשר עם מילוי תפקידו כמקובל בחברה ולפי נהלי החברה.

²¹ יצוין כי מר סאמט מכהן כדירקטור בחברה החל מיום 3 בינואר 2021, במהלך תקופת כהונתו עד למועד מינויו כיו"ר יהיה זכאי מר סאמט לגמול שמשולם לדירקטור בחברה. כמו כן יצוין כי גמול הדירקטורים אשר שולם למר סאמט ממועד התחילה יקוזז מתנאי הכהונה המוצעים.

²² התגמול הנמוך ביותר בחברה לצורך סעיף 2(ב) לחוק תגמול בכירים, בשנה שקדמה למועד אישור תנאי הכהונה המוצעים ליו"ר הדירקטוריון כפול 35 עמד על כ-3.2 מיליון ש"ח (לא כולל הפרשה לפיצויים ותגמולים כדון).

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

ג. יו"ר דירקטוריון (המשך)

היו"ר יהיה רשאי לבקש כי החברה תעמיד לרשותו רכב הולם, שיוחזק במלואו על ידי החברה, או החזר הוצאות בגין שימוש ברכב פרטי של היו"ר ו/או טלפון נייד שיועמד לרשותו ו/או הטבות, החזר הוצאות ותנאים נוספים בהתחשב בתפקידו כיו"ר הדירקטוריון, והכל כמקובל בחברה, ובלבד שהעלות הכוללת השנתית לחברה בגין תנאי הכהונה המוצעים לא תעלה על התמורה השנתית.

במסגרת התמורה השנתית נכלל גם תשלום ליו"ר הדירקטוריון בגין ימי היעדרות רגילים והיעדרות עקב מצב בריאותי, וזאת בהתאם מקובל בחברה.

ההתקשרות עם יו"ר הדירקטוריון אינה קצובה בזמן וכל אחד מהצדדים רשאי להודיע על הפסקת ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה שהיא בהודעה מוקדמת בכתב בת 6 חודשים ("תקופת ההודעה המוקדמת"). תקופת ההודעה המוקדמת תחול גם בתום תקופת הכהונה, ככל שלא חודשה ו/או הוראה. הדירקטוריון יהיה רשאי לוותר על שירותיו של היו"ר בתקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה.

על אף כל האמור לעיל, במקרה בו תסתיים עבודתו של יו"ר הדירקטוריון בנסיבות חריגות (כדוגמת נסיבות בגין נשללת מעובד זכאות לפיצויי פיטורים), החברה רשאית להביא הסכם זה לסימום לאלתר, מבלי מתן דמי הודעה מוקדמת. במהלך תקופת ההסכם, יו"ר הדירקטוריון רשאי לעסוק בין כעובד ובין כנותן שירותים בתפקידים אחרים, בכפוף להיקף המשורה האמור לעיל שיוקדש לחברה ולקבוצה, בכפוף למגבלות בדבר הימנעות מניגוד עניינים ו/או תחרות בעסקי החברה והקבוצה ו/או הוראות הממונה.

במהלך תקופת כהונתו כיו"ר דירקטוריון, יכול ויידרש מר סאמט לכהן כדירקטור בחברות נוספות מקבוצת החברה, והוא יעשה כן ללא תשלום תמורה נוספת כלשהי. ככל ויידרש מר סאמט לכהן כיו"ר דירקטוריון של חברות נוספות כאמור בקבוצה, יכול ויהיה זכאי מר סאמט לתשלום תמורה נוספת, בכפוף לאישורים כפי שיידרשו על פי דין, ככל שיידרשו.

מר סאמט יעמיד את שירותיו כיו"ר דירקטוריון עצמאי 23 ובהתאם לכך הוסכם בין החברה למר סאמט לא יחולו יחסי עובד מעביד. מר סאמט יישא בכל תשלום מס ותשלומי חובה על פי דין בגין כל תשלום וטובת הנאה שיקבל על תנאי כהונתו. על יו"ר הדירקטוריון יחולו הסדרי הביטוח, הפטור והשיפוי הקיימים ביחס לדירקטורים ונושאי משרה בחברה.

ד. נגיף הקורונה

בהמשך לאמור בביאור 1 לדוחות הכספיים לשנת 2020, בנושא השפעות משבר הקורונה (להלן: "המשבר"), בשנת 2021 החל בעולם ובישראל בפרט מבצע חיסונים, במסגרתו חוסנו בישראל למעלה מחמישה מיליוני איש, אשר הביא בתחילת המחצית הראשונה של שנת 2021, לקיטון משמעותי בתחלואה ובקצב התפשטות הנגיף והביא לביטול מרבית ההגבלות במשק.

בחודשים האחרונים, דווח על מגמה הפוכה, בארץ ובעולם, של עלייה ברמת התחלואה כפועל יוצא של היחלשות השפעת החיסונים, התפתחות וריאנטים חדשים של הנגיף בעולם והגעתם לישראל. כתוצאה מכך הממשלה הרחיבה את ההגבלות, במטרה לעודד חיסונים בקרב אוכלוסייה שטרם חוסנה וכן אישרה מתן מנה שלישית של החיסון לחלק מהאוכלוסייה.

נכון למועד אישור הדוחות, טרם ידועה ההשפעה המלאה של ההתפרצות המחודשת של הנגיף על היקף התחלואה ועל חומרת המחלה בקרב הנדבקים, בעיקר לאור כך שמרבית האוכלוסייה מחוסנת, כמו כן, לא ידועה ההשפעה של מתן המנה השלישית של החיסון ושל ההגבלות שהוטלו, ומנגד ההשפעה של החזרה הצפויה של התלמידים לבתי הספר אשר מרביתם אינם מחוסנים.

נכון למועד הדוח, המשק לא חזר לתעסוקה מלאה, דבר המשפיע הן על היקף ההפקדות לחיסכון ארוך טווח והן על ביטוחי נסיעות לחו"ל המשווקים על ידי כלל ביטוח. כמו כן, התפרצות מחודשת של הנגיף ללא שליטה, במידה ותהיה, כתוצאה מהתפתחות וריאנט ללא מענה חיסוני. עלולה להשפיע על פעילותה ורווחיותה של הקבוצה, בין היתר בכל הנוגע לפעילות המשק ולקוחותיה של החברה, לנוכחות עובדים במקום העבודה ולהמשכיות העסקית, למצב השווקים אשר משפיע על הכנסות החברה מהשקעות ועל ערך הנכסים המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים בקבוצה, עבור עצמם ועבור עמיתים, לצמצום הפעילות הכלכלית המשפיע על היקף ההפקדות למוצרי חיסכון ולהתממשות סיכונים ביטוחיים העלולים לנבוע מהמשבר, לרבות סיכונים אשראי ועלייה בתמותה. למידע בדבר הרגישות והחשיפה לגורמי הסיכון, לרבות סיכונים סייבר וחשיפה למבטחי משנה, ראה גם ביאור 38(ג) בדוחות השנתיים.

ה. מבצע "שומר החומות"

בעקבות ההסלמה במצב הביטחוני, שכללה הפרות סדר ברחבי הארץ וירי רקטות מרצועת עזה לאזור הדרום, ביום 10 במאי 2021, פתח צה"ל במבצע "שומר החומות". במהלך תקופת המבצע נורו אלפי רקטות מרצועת עזה לרחבי הארץ ונמשכו הפרות הסדר ברחבי הארץ, במהלכן נפגעו אנשים ונגרם נזק לרכוש. ביום 21 במאי הוכרזה הפסקת אש.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, לא הייתה לכך השפעה מהותית על תוצאות הקבוצה בשייר, וזאת בהתחשב גם בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961, חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970 והודעות מטעם רשות המיסים שפורסמו לציבור כי כוונת מס רכוש לפצות בגין נזקים אלה.

²³ בין במישרין ובין בעקיפין באמצעות חברה בשליטתו המלאה.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

ו. קביעת יעד ההון בכלל ביטוח – לפרטים ראה ביאור 6 (ג) לעיל.

ז. אופציות

בהמשך לאמור בביאור 40(א)(3) בדוחות השנתיים, בחודש יוני 2021 הקצתה החברה 2,493,200 אופציות מסוג א ו-175,247 אופציות מסוג ב' לנושאי משרה ולעובדים בחברה ו/או בחברות בשליטתה.

המניות שתנבענה ממימוש אופציות אלו מהוות כ- 1.87% מהון החברה, בהנחת מימוש מקסימלית.

בתקופת הדוח וברבעון השני לשנת 2021, נרשמו בקבוצה הוצאות בסך של כ-8 מיליוני ש"ח בגין התוכנית.

ח. דירוג

בהמשך לביאור 25 (ד) לדוחות הכספיים השנתיים, בקשר עם דירוג כלל ביטוח בע"מ, חברת בת של החברה וכללביט מימון בע"מ, חברה בת של כלל ביטוח

1. בחודש יוני 2021 חברת מידרוג בע"מ פירסמה דוח דירוג המותיר את דירוג האיתנות הפיננסית (IFS) הקיים (Aa1) של כלל ביטוח, וכן הותיר את הדירוג הקיים (hyb) (Aa3) של כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ג', ט' י' ו- י"א) שהנפיקה כללביט מימון.

אופק הדירוג שונה ליציב משלילי.

2. כמו כן, בחודש יולי 2021, פירסמה מעלות S&P, דוח דירוג המותיר את דירוגה של כלל ביטוח ברמה של (AA+) ושינתה את תחזית הדירוג ליציבה משלילית.

ט. גיוס חוב בחברת הבת כלל ביטוח

ביום 4 באוגוסט 2021, אישר דירקטוריון חברת הבת, כלל ביטוח, באישור עקרוני, בחינת ביצוע הנפקה לציבור של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים של החברה (סדרה יב'), מכוח תשקיף המדף שפירסמה כללביט מימון בע"מ, ביום 29 באוגוסט 2019, אשר תמורתה מיועדת להיות מוכרת כהון רובד 2 של כלל ביטוח, בכפוף למגבלות על שיעור המרבי של הון רובד 2, בהתאם להוראות הדין.

ביום 8 באוגוסט, 2021 הודיעה מדרוג על מתן דירוג של Aa3.il(hyb) באופק יציב לגיוס כתבי התחייבויות נדחים בסך של עד 400 מיליוני ש"ח ע.נ. שבכוונת כלל ביטוח, חברת הבת של החברה, לגייס באמצעות חברת הבת שלה, כללביט מימון בע"מ, בדרך של הנפקת סדרה חדשה (סדרה יב').

ביום 12 באוגוסט 2021, הודיעה מעלות S&P על מתן דירוג ilAA- בתחזית יציבה לגיוס כתבי התחייבויות נדחים בסך של עד 400 מיליוני ש"ח ערך נקוב שבכוונת כלל ביטוח, חברת הבת של החברה, לגייס באמצעות חברת הבת שלה, כללביט מימון בע"מ, בדרך של הנפקת סדרה חדשה (סדרה יב').

יודגש כי כללביט אינה מתחייבת לביצוע הנפקת סדרת אגרות החוב החדשה כמפורט לעיל, לרבות מועדה או היקפה, והנפקתה כפופה לשיקול דעתה המלא של כללביט ולקבלת האישורים הנדרשים על פי דין, בהתאם, אין כל וודאות ביחס לפרסום דוח הצעת מדף כאמור ו/או ביחס להשלמת הנפקת סדרת אגרות החוב החדשה ו/או תנאיה מועדה והיקפה.

י. הנפקת מניות חברת מכלול

בהמשך לאמור בסעיף 9.2 לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוחות הכספיים לשנת 2020, חברת מכלול מימון בע"מ (להלן: "מכלול"), פרסמה ביום ה-19 באוגוסט 2021 תשקיף להנפקה ראשונה לציבור של מניות, שתבצע בדרך של הצעה לא אחידה למשקיעים מוסדיים (להלן: "ההנפקה"). מנייתיה של מכלול מוחזקות טרום ההנפקה בשיעור של 35% על ידי כלל פיננסים בע"מ חברה בת בבעלות מלאה של החברה. נכון למועד פרסום הדוח, הליך ההנפקה טרם הושלם.

נספח: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל

1. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2020	מבוקר	2020	בלתי מבוקר	2021
3,043,442		3,139,259		3,056,653
24,263,517		24,831,488		22,980,667
6,696,981		6,278,439		7,692,543
19,770,339		14,337,197		24,556,255
20,067,924		15,178,324		19,333,745
70,798,761		60,625,448		74,563,210
5,273,150		5,294,621		8,148,071
449,172		862,624		683,903
79,564,525		69,921,952		86,451,837

באלפי ש"ח

נדל"ן להשקעה (*)

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות (*)

מזומנים ושוי מזומנים

אחר (**)

סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

(**) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני 2021

שוי הוגן דרך רווח והפסד		ליום 30 ביוני 2021		
סך הכל	זמינים למכירה הלוואות וחייבים	בלתי מבוקר	סך הכל	באלפי ש"ח
6,131,229	-	6,075,151	56,078	נכסי חוב סחירים (א)
22,263,578	22,261,179	-	2,399	נכסי חוב שאינם סחירים (ב)
1,956,697	-	1,956,697	-	מניות (ג)
3,892,422	-	3,577,770	314,652	אחרות (ד)
34,243,926	22,261,179	11,609,618	373,129	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני 2020

שוי הוגן דרך רווח והפסד		ליום 30 ביוני 2020		
סך הכל	זמינים למכירה הלוואות וחייבים	בלתי מבוקר	סך הכל	באלפי ש"ח
5,225,865	-	5,181,047	44,818	נכסי חוב סחירים (א)
22,230,178	22,227,573	-	2,605	נכסי חוב שאינם סחירים (ב)
1,346,939	-	1,346,939	-	מניות (ג)
3,042,391	-	2,710,911	331,480	אחרות (ד)
31,845,373	22,227,573	9,238,897	378,903	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2020

שוי הוגן דרך רווח והפסד		ליום 31 בדצמבר 2020		
סך הכל	זמינים למכירה הלוואות וחייבים	בלתי מבוקר	סך הכל	באלפי ש"ח
5,699,679	-	5,652,340	47,339	נכסי חוב סחירים (א)
22,092,379	22,090,096	-	2,283	נכסי חוב שאינם סחירים (ב)
1,692,398	-	1,692,398	-	מניות (ג)
3,558,633	-	3,015,200	543,433	אחרות (ד)
33,043,089	22,090,096	10,359,938	593,055	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

נספח: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

א. נכסי חוב סחירים – הרכב

ליום 30 ביוני 2021			
הערך בספרים עלות מופחתת ⁽¹⁾			
בלתי מבוקר		באלפי ש"ח	
3,145,907	3,254,322	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,709,457	2,837,221	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
40,533	39,686	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
2,749,990	2,876,907		
5,895,897	6,131,229	סך הכל נכסי חוב סחירים	
	158	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 30 ביוני 2020			
הערך בספרים עלות מופחתת ⁽¹⁾			
בלתי מבוקר		באלפי ש"ח	
2,559,831	2,792,437	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,460,753	2,433,428	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
2,460,753	2,433,428		
5,020,584	5,225,865	סך הכל נכסי חוב סחירים	
	167	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 31 בדצמבר 2020			
הערך בספרים עלות מופחתת ⁽¹⁾			
מבוקר		באלפי ש"ח	
2,814,773	3,009,397	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,564,260	2,664,409	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
26,095	25,873	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
2,590,355	2,690,282		
5,405,128	5,699,679	סך הכל נכסי חוב סחירים	
	176	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

1. עלות מופחתת - עלות בניכוי תשלומי קרן, בתוספת (ניכוי) ההפחתה המצטברת על פי שיטת הריבית האפקטיבית של הפרש כלשהו בין העלות לבין סכום הפירעון ובניכוי הפחתה כלשהי בגין ירידת ערך שנזקפה לרווח והפסד.

נספח: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב *

ליום 30 ביוני 2021			
הערך בספרים	שווי הוגן	בלתי מבוקר	
		באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
		אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
		נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
		פיקדונות בבנקים	
26,196,585	16,139,565		
5,908,384	5,109,708		
1,130,788	1,014,305		
33,235,757	22,263,578	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
		53,353	

ליום 30 ביוני 2020			
הערך בספרים	שווי הוגן	בלתי מבוקר	
		באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
		אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
		נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
		פיקדונות בבנקים	
27,198,130	16,304,863		
5,716,460	5,208,427		
823,532	716,888		
33,738,122	22,230,178	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
		86,089	

ליום 31 בדצמבר 2020			
הערך בספרים	שווי הוגן	מבוקר	
		באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
		אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
		נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
		פיקדונות בבנקים	
26,706,571	16,278,710		
5,913,302	5,160,746		
766,590	652,923		
33,386,463	22,092,379	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
		89,503	

(* השווי ההוגן של איגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה.

נספח: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. מניות

ליום 30 ביוני 2021		באלפי ש"ח
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		מניות סחירות
1,143,610	983,243	מניות שאינן סחירות
813,087	671,297	סך הכל מניות
1,956,697	1,654,540	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
172,275		

ליום 30 ביוני 2020		באלפי ש"ח
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		מניות סחירות
991,023	1,069,637	מניות שאינן סחירות
355,916	385,781	סך הכל מניות
1,346,939	1,455,418	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
199,218		

ליום 31 בדצמבר 2020		באלפי ש"ח
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		מניות סחירות
1,145,858	1,047,030	מניות שאינן סחירות
546,540	553,570	סך הכל מניות
1,692,398	1,600,600	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
208,187		

נספח: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ד. השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾

ליום 30 ביוני 2021		בלתי מבוקר	באלפי ש"ח
הערך בספרים	עלות		
1,089,569	1,252,709		השקעות פיננסיות סחירות
1,865,338	2,639,713		השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,954,907	3,892,422		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
	114,721		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני 2020		באלפי ש"ח
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
990,727	968,106	השקעות פיננסיות סחירות
1,600,441	2,074,285	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,591,168	3,042,391	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
	74,627	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2020		באלפי ש"ח
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
1,086,789	1,151,649	השקעות פיננסיות סחירות
1,657,795	2,406,984	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,744,584	3,558,633	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
	95,733	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

1. השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים
המאוחדים ביניים המיוחסים לחברה עצמה
ליום 30 ביוני 2021
(תקנה 38ד')
(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים

עמוד

3-1	דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד
	מידע כספי ביניים של החברה:
3-2	נתונים על המצב הכספי ביניים
3-3	נתוני רווח והפסד ביניים
3-4	נתוני רווח כולל ביניים
3-5	נתונים על תזרימי המזומנים ביניים
3-6	מידע נוסף

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב-יפו 6100601
03 684 8000

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144א',
תל-אביב, 6492102
טל. 972 3 623 2525
פקס 972 3 562 2555
ey.com

לכבוד
בעלי המניות של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

**הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9ג'
לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד, המובא לפי תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 30 ביוני 2021 ולתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970.

סומך חייקין
רואי חשבון

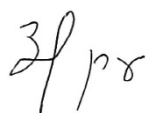
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון
מבקרים משותפים

תל-אביב,
19 באוגוסט 2021

נתונים על המצב הכספי ביניים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2020	2021	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	באלפי ש"ח
5,619,578	4,717,441	6,338,201		נכסים
489,542	-	571,722		השקעה בחברות מוחזקות
141	177	692		הלוואות ויתרות חברות מוחזקות
				חייבים ויתרות חובה
				השקעות פיננסיות אחרות:
124,067	-	48,359		נכסי חוב סחירים
66	76	11,600		מניות
15,666	19	6,604		אחרות
139,799	95	66,563		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
57,636	641,155	95,689		מזומנים ושווי מזומנים
6,306,696	5,358,868	7,072,867		סך כל הנכסים
155,448	155,448	155,448		הון
1,638,770	1,638,693	1,640,140		הון מניות
969,936	635,248	1,238,426		פרמיה על מניות
3,535,095	2,923,410	4,032,295		קרנות הון
6,299,249	5,352,799	7,066,309		עודפים
				סך כל ההון
7,447	6,019	5,931		התחייבויות
-	50	627		זכאים ויתרות זכות
7,447	6,069	6,558		יתרות חברות מוחזקות
6,306,696	5,358,868	7,072,867		סך כל ההתחייבויות
				סך כל ההון וההתחייבויות

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

יורם נזה
מנהל כללי

חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

19 באוגוסט 2021
תאריך אישור הדוחות הכספיים

נתוני רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
2020	2020	2021	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר				באלפי ש"ח
440,711	(7,975)	235,831	(165,560)	470,156	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות, נטו ממס
4,027	-	11,132	-	16,622	רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון: מחברות מוחזקות
2,837	88	4,157	842	6,596	אחרות
447,575	(7,887)	251,120	(164,718)	493,374	סך כל ההכנסות
8,899	1,198	2,979	2,034	5,560	הוצאות הנהלה וכלליות
-	107	-	160	-	הוצאות אחרות
8,899	1,305	2,979	2,194	5,560	סך כל ההוצאות
438,676	(9,192)	248,141	(166,912)	487,814	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
-	-	-	-	-	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
438,676	(9,192)	248,141	(166,912)	487,814	רווח (הפסד) לתקופה

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתוני רווח כולל ביניים

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2020
באלפי ש"ח				
בלתי מבוקר				
מבוקר				
רווח (הפסד) לתקופה	487,814	(166,912)	248,141	(9,192)
רווח כולל אחר :				
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד :				
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון	3,444	(42)	1,665	(3)
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	(4,873)	-	(3,289)	-
רווח (הפסד) כולל אחר בגין חברות מוחזקות שהועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס	269,919	(182,129)	107,643	152,741
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד לפני מס	268,490	(182,171)	106,019	152,738
מיסים (הטבת מס) בגין מרכיבים אחרים של רווח (הפסד) כולל	-	-	-	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס	268,490	(182,171)	106,019	152,738
פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:				
רווח כולל אחר בגין חברות מוחזקות שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס	3,198	4,376	3,198	(4,992)
רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס	3,198	4,376	3,198	(4,992)
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה	271,688	(177,795)	109,217	147,746
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה	759,502	(344,707)	357,358	138,554

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתונים על תזרימי המזומנים ביניים

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2021	2020	2021	2020	2020	
באלפי ש"ח					
בלתי מבוקר		מבוקר			
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
רווח (הפסד) לתקופה התאמות:	487,814	(166,912)	248,141	(9,192)	438,676
חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות	(470,156)	165,560	(235,831)	7,975	(440,711)
דיבידנד מחברות מוחזקות	24,650	-	24,650	-	3,996
ריבית שנצברה בגין פיקדונות בנקאיים	(41)	-	(26)	-	(1,010)
ריבית שנצברה בגין שטר ההון לחברה מוחזקת	(16,622)	-	(11,133)	-	(4,028)
הפסד (רווח) מהשקעות פיננסיות אחרות	(5,202)	22	(3,358)	1	(1,331)
מיסים על הכנסה	-	-	-	-	-
שינויים בפרטים אחרים בנתונים על המצב הכספי,	(467,371)	165,582	(225,698)	7,976	(443,084)
שינוי בחייבים ויתרות חובה	(551)	(60)	(201)	(13)	(24)
שינוי בזכאים ויתרות זכות	(1,516)	460	(1,052)	399	1,888
	(2,067)	400	(1,253)	386	1,864
מזומנים שהתקבלו במהלך התקופה עבור:					
מזומנים נטו מפעילות שוטפת בגין עסקאות עם חברות מוחזקות	627	50	627	50	-
ריבית שהתקבלה	41	-	26	-	1,010
מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת	19,044	(880)	21,843	(780)	(1,534)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
השקעה בשטרי הון בחברה מוחזקת	(58,000)	(35,500)	(58,000)	-	(485,500)
השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה	(47,957)	-	(12,877)	-	(152,163)
תמורה ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה	124,966	-	84,602	-	19,298
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה	19,009	(35,500)	13,724	-	(618,365)
עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים	38,053	(36,380)	35,567	(780)	(619,899)
מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה	57,636	677,535	60,122	641,935	677,535
מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה	95,689	641,155	95,689	641,155	57,636

מידע נוסף

1. כללי

המידע הכספי הנפרד ביניים מוצג בהתאם לתקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד. יש לקרוא את המידע הכספי הביניים הנפרד ביחד עם המידע הכספי הנפרד ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 וביחד עם תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 ביוני 2021 (להלן: "דוחות הביניים המאוחדים").

2. רכישת מלוא מניות דוידוף הסדרים פיננסים סוכנות ביטוח חיים (2006) בע"מ על ידי חברת בת של החברה, כלל סוכנויות בע"מ

בהמשך לאמור בביאור 2.8 בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2020, ביום 1 ביוני 2021, הושלמה עסקת רכישת מלוא מניות דוידוף הסדרים פיננסים סוכנות ביטוח חיים (2006) בע"מ (להלן: "דוידוף") על ידי כלל החזקות סוכנויות (1998) בע"מ (להלן: "כלל סוכנויות") מפסגות השקעות בסוכנויות ביטוח בע"מ (להלן: "המוכרת").

תמורת רכישת המניות שילמה כלל סוכנויות למוכרת סך של כ- 68.5 מיליוני ש"ח בתוספת סך של כ- 5.6 מיליוני ש"ח בגין יתרת המזומן והתאמות ביחס להון החוזר של דוידוף.

מימון העסקה נעשה באמצעות הנפקת שטרי הון בסך של כ- 58 מיליוני ש"ח על ידי כלל סוכנויות לחברה וכן ממקורותיה העצמיים של כלל סוכנויות. שטרי ההון האמורים אינם נושאים ריבית ו/או הפרשי הצמדה, והם הונפקו לתקופה מינימלית של 5 שנים.

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית

על הדיווח הכספי ועל הגילוי
לפי תקנה 38ג'(א)

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. יורם נה - מנהל כללי של החברה וכלל ביטוח ומנכ"ל כלל פיננסים בע"מ;
2. ערן צ'רנינסקי - מנהל החטיבה הפיננסית (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
3. הדר ברין וייס - יועצת משפטית (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
4. ערן שחף - מבקר פנימי (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
5. יוסי דורי - מנהל חטיבת השקעות (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
6. אבי בן נון - מנהל סיכונים (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

כלל חברה לביטוח בע"מ ("כלל ביטוח"), חברה בת של התאגיד, היא גוף מוסדי, שחלות עליו הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי. בהתייחס לבקרה הפנימית בחברה הבת האמורה מיישם התאגיד את ההוראות האלה: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי", חוזר גופים מוסדיים 2010-9-6 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי - תיקון" וחוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים".

דוח הרבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח הרבעוני לתקופה שנתיימה ביום 31 במרץ 2021 (להלן: "הדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון"), נמצאה הבקרה הפנימית כאפקטיבית. עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון וההנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שנמצאה בדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון.

למועד הדוח, בהתבסס על האמור בדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל: הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים הצהרת מנהל כללי

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוח הרבעוני של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון השני של שנת 2021 (להלן: "הדוחות");
2. לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
 - א. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
 - ב. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
 - ג. לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח הרבעוני לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יורם נוה
מנהל כללי

19 באוגוסט 2021

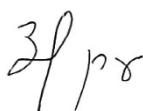
הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון השני של שנת 2021 (להלן: "הדוחות");
2. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת דוחות;
3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
- א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
- ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.
5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד-
- א. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
- ב. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
- ג. לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח הרבעוני לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכת את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

19 באוגוסט 2021

הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של כלל חברה לביטוח בע"מ
כלל חברה לביטוח בע"מ
הצהרה (certification)

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30.6.21 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

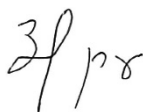
יורם נוה
מנהל כללי

19 באוגוסט 2021

כלל חברה לביטוח בע"מ (certification) הצהרה

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30.6.21 (להלן "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

19 באוגוסט 2021